

RAPORT Z REALIZACJI

**„POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
NA LATA 2013–2016
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2017–2020”**

w latach 2014-2015

MYŚLIBÓRZ, maj 2016

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	5
2. Materiały wykorzystane do opracowania	6
3. Realizacja Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2013 - 2016 z perspektywą na lata 2017 - 2020	8
3.1. Priorytety i cele określone w Programie	8
3.2. Opis realizowanych działań	10
3.2.1. PRIORYTET I. Poprawa jakości powietrza oraz wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł	10
I. Cel operacyjny: Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych.....	10
II. Cel operacyjny: Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.....	24
3.2.2. PRIORYTET II. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych	26
I. Cel operacyjny: Poprawa jakości wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych.....	26
II. Cel operacyjny: Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych.....	34
III. Cel operacyjny: Zapewnienie dobrej jakości wód użytkowych i racjonalne ich wykorzystanie.....	37
IV. Cel operacyjny: Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek.....	41
3.2.3. PRIORYTET III. Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju	41
I. Cel operacyjny: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnie z wymogami Krajowego Programu Gospodarki Odpadami.....	41
II. Cel operacyjny: Prawidłowa gospodarka odpadami komunalnymi.....	47
III. Cel operacyjny: Prawidłowa gospodarka odpadami niebezpiecznymi.....	51
3.2.4. PRIORYTET IV. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i zrównoważone użytkowanie zasobów przyrodniczych	53
I. Cel operacyjny: Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych.....	53
II. Cel operacyjny: Stworzenie prawno- organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody.....	55
III. Cel operacyjny: Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej poprzez zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu ekosystemów i siedlisk oraz populacji gatunków zagrożonych.....	56
IV. Cel operacyjny: Ochrona różnorodności leśnej.....	58
V. Cel operacyjny: Wdrożenie zasad turystyki zrównoważonej na obszarach chronionych oraz promocja przyrodniczych walorów turystycznych.....	64
3.2.5. PRIORYTET V. Poprawa klimatu akustycznego poprzez obniżenie natężenia hałasu do poziomu obowiązujących standardów	64
I. Cel operacyjny: Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas.....	64
II. Cel operacyjny: Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców.....	65
3.2.6. PRIORYTET VI. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	70
I. Cel operacyjny: Ochrona mieszkańców przed negatywnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.....	70
II. Cel operacyjny: Monitoring pól elektromagnetycznych.....	73
3.2.7. PRIORYTET VII. Minimalizacja skutków wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz ograniczenie ryzyka ich wystąpienia	74
I. Cel operacyjny: Zmniejszenie zagrożenia i minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.....	74

II. Cel operacyjny: Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych.....	75
III. Cel operacyjny: Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych.....	76
3.2.8. PRIORYTET VIII. Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi.....	77
I. Cel operacyjny: Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego.....	77
3.2.9. PRIORYTET IX. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych.....	81
I. Cel operacyjny: Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa i innych rodzajów działalności gospodarczej.....	81
II. Cel operacyjny: Inwentaryzacja i rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych.....	82
3.2.10. PRIORYTET X. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców.....	82
I. Cel operacyjny: Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców.....	82
II. Cel operacyjny: Tworzenie proekologicznych wzorców zachowań, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, w odniesieniu do pozostałych komponentów.....	87
III. Cel operacyjny: Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem.....	90
4. Podsumowanie.....	92

1. WSTĘP

Rada Powiatu w Myśliborzu w dniu 28 sierpnia 2013 r. podjęła Uchwałę Nr XXXIX/345/2013 w sprawie uchwalenia *Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2013 - 2016 z perspektywą na lata 2017 - 2020*, zwanego dalej Programem. Treść Programu dostępna jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Myśliborzu: <http://bip.powiatmysliborski.pl>, także na stronie internetowej starostwa: www.powiatmysliborski.pl, zakładka: *Środowisko*.

Wyżej wymieniony Program jest aktualizacją i kontynuacją *Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2009 - 2012 z perspektywą na lata 2013 - 2016*, przyjętego przez Radę Powiatu w Myśliborzu Uchwałą Nr XLVI/364/2010 z dnia 28 kwietnia 2010 r.

Obowiązek sporządzania przez zarząd powiatu raportów z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawienia ich radzie powiatu co 2 lata, wynika z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1232, z późn. zm.). Po przedstawieniu raportu radzie powiatu, jest on przekazywany przez zarząd powiatu do organu wykonawczego województwa.

Niniejsze opracowanie jest już szóstym z kolei raportem z wykonania programu ochrony środowiska dla Powiatu Myśliborskiego i obejmuje lata 2014-2015. Poprzedni raport za lata 2012-2013 został przedstawiony Radzie Powiatu w Myśliborzu w październiku 2014 r.

Ustawodawca nie określił, jaką formę powinien posiadać raport z realizacji programu ochrony środowiska, a także jakie elementy mają składać się na jego zawartość.

Niniejszy Raport ma charakter informacyjny w zakresie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji przez poszczególne jednostki wykonujące na terenie powiatu myśliborskiego zadania związane z szeroko rozumianą ochroną środowiska, zgodnie z kompetencjami określonymi w różnych aktach prawnych.

Informacje zawarte w niniejszym Raporcie odnoszą się do przedsięwzięć zapisanych w Programie, przewidzianych tam do realizacji w latach 2014 - 2015 dla osiągnięcia przyjętych celów ekologicznych.

Niniejsze opracowanie sporządzono w formie opisowej, która zawiera dane o zakresie realizacji przedsięwzięć określonych w Programie w okresie sprawozdawczym.

2. Materiały wykorzystane do opracowania

Niniejszy Raport opracowano w oparciu o informacje będące w posiadaniu Starostwa Powiatowego w Myśliborzu a także na podstawie danych uzyskanych od niżej wymienionych urzędów i innych instytucji, wskazanych w Programie jako jednostki odpowiedzialne za realizację poszczególnych przedsięwzięć tj.:

1. Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego,
2. Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki,
3. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie,
4. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Myśliborzu,
5. Komenda Państwowej Powiatowej Policji w Myśliborzu,
6. Urzędy Miejskie w Barlinku i Dębnie,
7. Urząd Miasta i Gminy w Myśliborzu,
8. Urzędy Gmin w Boleszkowicach i Nowogrodku Pomorskim,
9. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie,
10. Zespoły Parków Krajobrazowych Województw Lubuskiego i Zachodniopomorskiego,
11. Nadleśnictwa Barlinek, Dębno, Myślibórz, Różańsko,
12. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Szczecinie,
13. Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie,
14. Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej w Poznaniu i Szczecinie,
15. Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Dębnie i Myśliborzu,
16. Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne „Płonia” Sp. z o. o. w Barlinku,
17. Państwowy Instytut Geologiczny,
18. Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu,
19. ZODR w Barzkowicach TZD w Myśliborzu,
20. Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gorzowie Wlkp.,
21. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Dębnie,
22. SEC Sp. z o. o.: Barlinek, Dębno i Myślibórz,
23. Zespoły Szkół Ponadgimnazjalnych w Barlinku, Dębnie i Myśliborzu,
24. Zespół Szkół i Placówek w Smolnicy,
25. Dębnowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o. w Dębnie,
26. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o. o. w Myśliborzu,
27. Barlineckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o. w Barlinku,
28. Spółdzielnia Mieszkaniowa „PIAST” w Barlinku,
29. HaCon Sp. z o. o. w Barlinku,
30. Barlinek Inwestycje Sp. z o. o. w Barlinku,
31. Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A. w Opolu,
32. Borne Furniture Sp. z o. o. w Barlinku,
33. Exalo Drilling S.A.,
34. Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwa S.A. Oddział w Zielonej Górze,
35. Polkomtel S.A.,
36. Hydroelektrim S.C. Deszczno,
37. Enea Wytwarzanie Sp. z o. o. w Koronowie,
38. Nowy Młyn Dorota Rybińska, Namyślin,
39. Celowy Związek Gmina CZG-12, Długoszyn,
40. Stowarzyszenie „Lider Pojezierza” w Barlinku.

Należy podkreślić, że nie wszystkie podmioty, którym przypisano do realizacji poszczególne zadania wynikające z Programu, nadesłały informacje w wymaganym zakresie. Zarząd powiatu nie dysponuje jednakże środkami prawnymi do „przymuszenia” tych podmiotów do złożenia stosownych informacji. Trzeba również zaakcentować, że w przepisach prawa nie przewidziano sankcji za niewykonywanie zadań wynikających z przyjętego Programu.

3. Realizacja Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2013 - 2016 z perspektywą na lata 2017 - 2020

3.1. Priorytety i cele określone w Programie

Dla Powiatu Myśliborskiego wyznaczono priorytety i cele operacyjne, których realizacja w okresie sprawozdawczym przyczyniła się do poprawy poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego. Ogólną charakterystykę priorytetów i wyznaczonych celów operacyjnych przedstawiono poniżej:

PRIORYTET I. POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ORAZ WZROST WYKORZYSTANIA ENERGII Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ

- Cel operacyjny: Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych,
- Cel operacyjny: Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

PRIORYTET II. OSIĄGNIĘCIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD POWIERZCHNIOWYCH ORAZ OCHRONA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

- Cel operacyjny: Poprawa jakości wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych,
- Cel operacyjny: Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych,
- Cel operacyjny: Zapewnienie dobrej jakości wód użytkowych i racjonalne ich wykorzystanie,
- Cel operacyjny: Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek.

PRIORYTET III. STWORZENIE SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI, ZGODNEGO Z ZASADĄ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

- Cel operacyjny: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO 2014,
- Cel operacyjny: Prawidłowa gospodarka odpadami komunalnymi,
- Cel operacyjny: Prawidłowa gospodarka odpadami niebezpiecznymi.

PRIORYTET IV. OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I ZRÓWNOWAŻONE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH

- Cel operacyjny: Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych,
- Cel operacyjny: Stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody,
- Cel operacyjny: Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej poprzez zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu ekosystemów i siedlisk oraz populacji gatunków zagrożonych,
- Cel operacyjny: Ochrona różnorodności leśnej,
- Cel operacyjny: Wdrożenie zasad turystyki zrównoważonej na obszarach chronionych oraz promocja przyrodniczych walorów turystycznych.

PRIORYTET V. POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO POPRZEC OBNIŻENIE NATĘŻENIA HAŁASU DO POZIOMU OBOWIĄZUJĄCYCH STANDARDÓW

- Cel operacyjny: Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas,
- Cel operacyjny: Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców.

PRIORYTET VI. OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI

- Cel operacyjny: Ochrona mieszkańców przed negatywnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych,
- Cel operacyjny: Monitoring pól elektromagnetycznych.

PRIORYTET VII. MINIMALIZACJA SKUTKÓW WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII PRZEMYSŁOWYCH ORAZ OGRANICZENIE RYZYKA ICH WYSTĄPIENIA

- Cel operacyjny: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii,
- Cel operacyjny: Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych,
- Cel operacyjny: Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych.

PRIORYTET VIII. ZRÓWNOWAŻONA GOSPODARKA ZASOBAMI NATURALNYMI

- Cel operacyjny: Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego

PRIORYTET IX. OCHRONA GLEB PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH

- Cel operacyjny: Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa i innych rodzajów działalności gospodarczej,
- Cel operacyjny: Inwentaryzacja i rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych.

PRIORYTET X. WZROST ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW

- Cel operacyjny: Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców,
- Cel operacyjny: Tworzenie proekologicznych wzorców zachowań, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, w odniesieniu do pozostałych komponentów,
- Cel operacyjny: Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem.

Realizacja poszczególnych priorytetów, jak i celów operacyjnych odbywa się poprzez przypisanie im określonych działań ekologicznych, które są realizowane na szczeblu lokalnym - gminy i powiat oraz przez inne jednostki i instytucje m.in.: Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego, Wojewoda Zachodniopomorski, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Nadleśnictwa, Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej.

Obok działań, określono także metody finansowania ich realizacji:

- środki budżetowe,
- fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- fundusze unijne,
- instytucje finansujące (banki).
- inne instrumenty finansowe.

3.2. Opis realizowanych zadań

Ze wszystkich założonych w programie działań realizowano działania opisane poniżej:

3.2.1. PRIORYTET I. Poprawa jakości powietrza oraz wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł

I. Cel operacyjny: Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych

- **Działanie ekologiczne: Ograniczanie niskiej emisji z sektora komunalnego, poprzez działania termomodernizacyjne budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych**

Powiat Myśliborski

W 2014 r. zrealizowano zadania ujęte w projekcie pt.: „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Powiatu Myśliborskiego”. Zadania były współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013, działanie 3.3- termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Zadaniem tymi były:

1. „Termomodernizacja Sali gimnastycznej z częścią dydaktyczno-administracyjną Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Barlinku, ul. Gorzowska 63a, 74-320 Barlinek” w ramach zadania wykonano m.in.: ocieplenie stropu poddasza, ocieplenie ścian zewnętrznych budynku, wymiana okien na energooszczędne okna z nawiewnikami sterowanymi automatycznie, ocieplenie stropodachu pełnego, wymiana drzwi drewnianych zewnętrznych na energooszczędne, wymiana luksferów na nowoczesne pustaki szklane, montaż grzejnikowych zaworów termostatycznych, czyszczenie chemiczne i regulacja hydrauliczna instalacji c.o. W ramach kosztów niekwalifikowanych wykonano m.in. remont instalacji odgromowej. W związku z wykonaniem prac termomodernizacyjnych na ww. obiekcie poniesiono koszt w wysokości: 352.608,74 zł, w tym: 72.073,19 zł- wkład własny Powiatu Myśliborskiego, 238.455,21 zł - kwota dotacji ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, 42.080,34 zł- kwota dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

2. „Termomodernizacja budynku warsztatów szkolnych przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Barlinku, ul. Szosowa 2, 74-320 Barlinek”. W ramach

zadania wykonano m.in.: wymiana okien drewnianych na energooszczędne okna z nawiewnikami automatycznymi, wymiana drzwi zewnętrznych i bram na drzwi i bramy o lepszych własnościach izolacyjnych, ocieplenie stropodachu pełnego, ocieplenie ścian zewnętrznych budynku, przebudowa instalacji grzewczej - kompleksowa wymiana instalacji c.o. na instalację hermetyczną o małej pojemności wodnej, wyposażonej w grzejniki konwektorowe z zaworami termostatycznymi o mocy cieplnej dostosowanej do zapotrzebowania na ciepło po termomodernizacji. W ramach kosztów niekwalifikowanych wykonano m.in. remont instalacji odgromowej. W związku z wykonaniem prac termomodernizacyjnych na ww. obiekcie poniesiono koszt w wysokości: 1.254.187,98 zł, w tym: 209.038,67 zł- wkład własny Powiatu Myśliborskiego, 888.376,91 zł- kwota dotacji ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, 156.772,40 zł- kwota dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Ponadto w związku z realizacją wyżej wymienionych inwestycji w 2014 r. poniesiono koszt związany z nadzorem inwestorskim w wysokości: 51.606,59 zł, w tym wartość dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie to: 36.107,06 zł. Realizacja rzeczowa projektu zakończona została w roku 2014.

Gmina Barlinek

Przeprowadzono termomodernizację następujących obiektów użyteczności publicznej w Barlinku: Przedszkole Miejskie Nr 2 (PM2), Przedszkole Miejskie Nr 1 (PM1), Szkoła Podstawowa Nr 4 (SP4), Szkoła Podstawowa Nr 1 (SP1), Publiczne Gimnazjum Nr 2, (PG2), Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS). W ramach tego zadania na ww. obiektach zrealizowana została większość robót termomodernizacyjnych, w tym m. in. ocieplenie ścian z elewacjami, budowa i wymiana instalacji co, instalacji ciepłej wody z instalacją solarną, wspomagającą wytwarzanie ciepłej wody, częściową wymianą stolarki okiennej i drzwiowej, remonty pokrycia dachów. W odniesieniu do SP1 realizowany został też remont sali gimnastycznej oraz części głównej obiektu szkoły. W trakcie realizacji zadań ze względu na błędy projektowe oraz podjęte decyzje w zakresie przyjęcia lepszych rozwiązań konieczne było rozszerzenie zakresu inwestycji. Wprowadzono m. in. dodatkowe zadania, dotyczące budowy nowej wentylacji z odzyskiem ciepła w salach sportowych w SP1 i SP4, instalacje ciepłej wody użytkowej w OPS. Rozszerzono m. in. zakres przebudowy instalacji we wszystkich obiektach, remontu sali gimnastycznej w SP1 oraz tarasów przy PM2. Wydatkowano: około 5,151 mln (2014 - 67 tys. , 2015- 5,084 mln zł bez solarów).

Oprócz tego przeprowadzono również termomodernizację następujących budynków mieszkalnych:

1. ul. Tunelowa 48 - termomodernizacja budynku w 2015 r. finansowane ze środków właścicieli fizycznych i Gminy Barlinek (budżet państwa - kredyt bankowy oraz fundusz remontowy wspólnoty mieszkaniowej), w kwocie 183.407,99 zł,
2. ul. Działkowa 2 - termomodernizacja budynku w 2015 r. finansowane ze środków właścicieli fizycznych i Gminy Barlinek (budżet państwa - kredyt bankowy oraz fundusz remontowy wspólnoty mieszkaniowej), w kwocie 124.832,88 zł,

3. ul. Gorzowska 15 - Moczkowo - termomodernizacja budynku w 2015 r. finansowane ze środków właścicieli fizycznych i Gminy Barlinek (budżet państwa – kredyt bankowy oraz fundusz remontowy wspólnoty mieszkaniowej), w kwocie 134.671,88 zł,
4. ul. Pełczycka 16a - termomodernizacja budynku w 2015 r. finansowane ze środków właścicieli fizycznych i Gminy Barlinek (budżet państwa – kredyt bankowy oraz fundusz remontowy wspólnoty mieszkaniowej), w kwocie 132.770,45 zł,
5. ul. 31 Stycznia 5 - termomodernizacja budynku w 2015 r. finansowane ze środków właścicieli fizycznych i Gminy Barlinek (budżet państwa – kredyt bankowy oraz fundusz remontowy wspólnoty mieszkaniowej) w kwocie 108.571,90 zł,
6. ul. 1 Maja 27 - termomodernizacja budynku w 2014 r. finansowane ze środków właścicieli fizycznych i Gminy Barlinek (budżet państwa – kredyt bankowy oraz fundusz remontowy wspólnoty mieszkaniowej), w kwocie 167.926,31 zł,
7. ul. Niepodległości 43 - termomodernizacja budynku w 2014 r. finansowane ze środków właścicieli fizycznych i Gminy Barlinek (budżet państwa – kredyt bankowy oraz fundusz remontowy wspólnoty mieszkaniowej), w kwocie 160.330,51 zł,
8. ul. Niepodległości 41 - termomodernizacja budynku w 2014 r. finansowane ze środków właścicieli fizycznych i Gminy Barlinek (budżet państwa – kredyt bankowy oraz fundusz remontowy wspólnoty mieszkaniowej), w kwocie 124.966,30 zł,
9. ul. 1 Maja 15 - termomodernizacja budynku w 2014 r. finansowane ze środków właścicieli fizycznych i Gminy Barlinek (budżet państwa – kredyt bankowy oraz fundusz remontowy wspólnoty mieszkaniowej), w kwocie 128.188,31 zł,
10. ul. Św. Bonifacego 1 - termomodernizacja budynku w 2014 r. finansowane ze środków właścicieli fizycznych i Gminy Barlinek (budżet państwa – kredyt bankowy oraz fundusz remontowy wspólnoty mieszkaniowej), w kwocie 159.932,75 zł.

Barlineckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o.
w Barlinku

Przeprowadzono termomodernizację następujących budynków mieszkalnych:

1. ul. Podwale 6 - docieplenie ścian budynku I etap w 2014 r. finansowanie – środki własne Barlineckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. (plan remontów z mieszkaniowego zasobu gminy), w kwocie 45.153,70 zł,
2. ul. Podwale 6 - docieplenie ścian budynku II etap w 2015 r. finansowanie – środki własne Barlineckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. (plan remontów z mieszkaniowego zasobu gminy), w kwocie 28.429,02 zł,
3. ul. Pełczycka 10 - docieplenie ściany tylnej i szczytowej w 2015 r. finansowanie – środki własne Barlineckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. (plan remontów z mieszkaniowego zasobu gminy), w kwocie 18.409,04 zł,
4. ul. 31 Stycznia 24 - docieplenie ściany szczytowej w 2015 r. finansowanie – środki własne Barlineckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. (plan remontów z mieszkaniowego zasobu gminy), w kwocie 14.227,02 zł.

Finansowania wszystkich ww. zadań dokonano zgodnie z Planem remontów mieszkaniowego zasobu gminy.

Spółdzielnia Mieszkaniowa „PIAST” w Barlinku

Dokonano wymiany stolarki drzwiowej wejściowej do budynków mieszkalnych oraz wymianę stolarki okiennej w 2014 r. na sumę 69.619,02 zł brutto, a w roku 2015 na sumę 88.813,819 zł brutto, w 2014 r. docieplono sufit w pomieszczeniu po byłej kotłowni, znajdującej się w budynku mieszkalnym nr 7 przy ul. Ogrodowej w Barlinku na sumę 6.337,99 zł brutto. Ponadto w 2015 r. dokonano montażu zaworów termostatycznych administracyjnych na klatkach schodowych budynków mieszkalnych na sumę 15.709,86 zł brutto. Powyższe zadania wykonano ze środków własnych.

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o. o. w Myśliborzu

Częściowo ocieplono ściany zewnętrzne pięciu budynków mieszkalnych przy ul. Mieszka I-go 1-2, 9-10, Os. XX-lecia PRL 1,4,7 w Myśliborzu. Z kolei całkowicie ocieplono ściany zewnętrzne wraz z kompletną wymianą okien dwudziestu jeden budynków mieszkalnych w Myśliborzu, przy ul.: Felczaka 19-21, Klasztorna 1-2, Łużycka 16-18, Mickiewicza 14-16, 18-20, Pionierów 5-6, 37, Armii Polskiej 18, Bohaterów Warszawy 51, Felczaka 10-12, 17, Mieszka I-go 3-4, 7-8, Os. XX-lecia PRL 6, 12-13, Piłsudskiego 7, Pomorska 2a, b, c, Rynek im. Papieża Jana Pawła II 13, Wyszyńskiego 1-9, M. Buczka 19.

Realizacja ww. zadań nastąpiła ze środków własnych wspólnot mieszkaniowych, a całkowity koszt działań wyniósł 2 280 000,00 zł.

- **Działanie ekologiczne: Zmiana sposobu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie, w tym wymiana ogrzewania węglowego na gazowe, olejowe lub inne bardziej ekologiczne**

Gmina Myślibórz

W 2015 r. zakończono realizację inwestycji, polegającej na instalacji kolektorów słonecznych oraz paneli fotowoltaicznych na dachu Szkoły Podstawowej Nr 2 oraz pływalni krytej w Myśliborzu (wydatkowano kwotę 1.779.317,00 zł).

Gmina Boleszkowice

Wymieniono cztery stare, węglowe piece centralnego ogrzewania w obiektach użyteczności publicznej na nowoczesne sterowane elektronicznie z podajnikiem, przystosowane do ekologicznego opału. Ponadto prowadzone są liczne kampanie edukacyjne, w sposób ciągły, dotyczące podnoszenia świadomości społecznej w aspekcie ekologicznych nośników energii cieplnej (koszt UG Boleszkowice 72.280,82 zł).

SEC BARLINEK Sp. z o. o.

W 2014 r. zmieniono: a) sposób ogrzewania w budynkach przy ul. 1 Maja 15 i 1 Maja 27; wykonano węzły kompaktowe oraz przyłącza sieci cieplnej preizolowanej do budynków mieszkalnych wielorodzinnych, zastępujących dotychczasowe ogrzewanie tradycyjne węglowe oraz na brykiet i drewno, eliminując w 100% emisję tych obiektów, moc zamówiona razem 104 kW; wysokość kosztów netto to 64,1 tys. zł, finansowanie- środki własne, b) sposób ogrzewania w budynkach ZSP Nr 1 w Barlinku

przy ul. Szosowej; grupowy węzeł ciepły zastąpiono trzema indywidualnymi węzłami kompaktowymi zakupionymi przez odbiorcę ciepła.

SEC BARLINEK Sp. z o. o. wykonał przyłącze wysokoparametrowe o łącznej długości ok. 107 mb, koszt przyłączy netto około 72 tys. zł, finansowanie - środki własne.

Z kolei w 2015 r. przeprowadzono zmianę sposobu ogrzewania dla budynków przy ul. 1 Maja 14; wykonano węzły kompaktowe oraz przyłącza sieci ciepłej dla budynku, zastępujących dotychczasowe ogrzewanie tradycyjne węglowe oraz na brykiet i drewno, eliminując w 100% emisję z tego obiektu, Moc zamówiona razem 26 kW; wysokość kosztów netto: 17 tys. zł, finansowanie- środki własne. Podłączono także do sieci wysokoparametrowej budynek przy ul. Stodolnej 1, zmniejszając straty przesyłu na sieci niskoparametrowej, koszt netto: 25 tys. zł, finansowanie - środki własne.

SEC DĘBNO Sp. z o. o.

W 2014 r. podłączono węzeł ciepły kompaktowy dwufunkcyjny do sieci ciepłej na ul. Piłsudskiego 8, koszt zadania - 22 tys. środki własne, wymieniono także izolację termiczną rurociągów napowietrznych na rurociągach o średnicy 2 x Dn 350,300mm w okolicy ul. Ceglanej, Drogi Zielonej, Ofiar Katynia i Spokojnej w Dębnie.

Spółdzielnia Mieszkaniowa PIAST w Barlinku

W 2015 r. wykonano zmianę zasilania instalacji centralnego ogrzewania budynku z wysokoparametrowego na niskoparametrowe zasilanie, montując kompaktowy węzeł ciepły na potrzeby co o mocy 218 kW, koszt zadania to 43.665,21 zł. brutto - środki własne Spółdzielni.

HaCon Sp. z o.o. w Barlinku

W okresie sprawozdawczym wybudowano dwie kotłownie na pellet (koszt zadania 400 tys. zł, finansowanie własne) oraz zmodernizowano trafostację zakładową (koszt zadania 550 tys. zł, finansowanie własne).

Barlinek Inwestycje Sp. z o. o.

Działanie ekologiczne jest realizowane poprzez wykorzystywanie w zakładowej kotłowni wyłącznie niezanieczyszczonej biomasy jako nośnika energii. Ponadto na wydzielonych Pelletu, do zasilania wytwornic pary, wykorzystuje się wyłącznie lekki olej opałowy lub pellet (granulat drzewny); źródło finansowania: środki własne finansowe.

- **Działanie ekologiczne: Redukcja zanieczyszczeń pochodzących z transportu poprzez budowę oraz modernizację dróg i ciągów komunikacyjnych**

Powiat Myśliborski

W 2014 r. wykonano następujące zadania:

1. przebudowa drogi powiatowej Nr 2113Z w m. Karsko wraz z towarzyszącą infrastrukturą drogową na dł. 1,73 km; w ramach inwestycji wykonano przebudowę ul. Gorzowskiej w m. Karsko na dł. 1,73 km, w tym poszerzenie jezdni z 5 m i 3,5 m do 5,5 m z przebudową geometrii skrzyżowań z drogami gminnymi, wykonanie nowej nawierzchni jezdni, przebudowę i remont i budowę ciągów pieszych, przebudowę kanalizacji deszczowej, likwidację kolizji z siecią teletechniczną oraz w celu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu pieszych

wykonanie nowego oznakowania drogowego, w tym sześć oznakowanych przejść dla pieszych, zlokalizowanego na wysokości szkoły oraz barierki U-11a naprzeciwko wyjścia ze szkoły; zadanie dofinansowane z budżetu państwa w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2012-2015, Gminę Nowogródek Pomorski oraz firmę Farm Equipment International Sp. z o.o. z Karska,

2. przebudowa drogi powiatowej nr 2151Z w m. Jaromierki w zakresie budowy chodnika i przejścia dla pieszych wraz z peronem przystankowym; dofinansowanie z Gminy Barlinek.

3. przebudowa drogi powiatowej nr 2151Z w m. Lutówko w zakresie wykonania wyspy dzielącej pasy ruchu; dofinansowanie z Gminy Barlinek,

4. przebudowa dróg powiatowych nr 2116Z i 2158Z w m. Płonno i m. Krzynka w zakresie budowy przejścia dla pieszych oraz chodnika na odcinku od kościoła do świetlicy wiejskiej; dofinansowanie z Gminy Barlinek,

5. budowa chodnika w pasie drogi powiatowej nr 2117Z przy ul. Łużyckiej w Myśliborzu na długości 244 mb; dofinansowanie z Gminy Myślibórz,

6. przebudowa drogi powiatowej Nr 1575Z w Sulimierz (opracowanie dokumentów),

7. remont mostu na drodze nr 2135Z Dębno-Cychry; dofinansowanie z Gminy Dębno,

8. remont punktowy chodnika przy ul. Szosowej w Barlinku,

9. remont chodnika w m. Cychry przy drodze nr 2139Z; dofinansowanie z Gminy Dębno,

10. punktowy remont odwodnienia na drogach powiatowych w Różańsku, Głazowie, Myśliborzycach i Nowogródku Pomorskim.

W 2015 r. wykonano poniższe zadania:

1. przebudowa drogi powiatowej Nr 1575Z w m. Sulimierz na dł. 0,47 km; w ramach tej inwestycji wykonano przebudowę odcinka drogi nr 1575Z w m. Sulimierz na dł. 0,47 km, w tym ujednoczenie szerokości jezdni do 6,0 m z okrawężnikowaniem, wykonanie trzech oznakowanych przejść dla pieszych w tym jednego wyniesionego, budowę i przebudowę chodników o szer. od 1,3 do 1,5 m o nawierzchni kostki betonowej gr. 8 cm, rozbudowę kanalizacji deszczowej i wykonanie osiemnastu krat ulicznych wraz z regulacją już istniejących wpustów, utwardzenie zjazdów gospodarskich, przebudowanie dwóch skrzyżowań, zastosowanie nowego oznakowania pionowego i poziomego; zadanie dofinansowane z budżetu państwa w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2012-2015 i przez Gminę Myślibórz,

2. budowa chodnika w pasie drogi powiatowej nr 2140Z w m. Sarbinowo- na długości 420 m; zadanie finansowane w całości przez Gminę Dębno,

3. remont chodnika przy drodze powiatowej nr 2111Z i 2112Z w m. Nowogródek Pomorski- na długości 160 m; dofinansowanie z Gminy Nowogródek Pomorski,

4. remont chodnika przy drodze powiatowej nr 1575Z w m. Dziedzice- na długości 160 m.; dofinansowanie z Gminy Barlinek,

5. remont chodnika przy drodze powiatowej nr 2136Z w m. Wysoka - na długości 190 mb; dofinansowanie z Gminy Boleszkowice,

6. remont drogi powiatowej nr 2107Z w m. Kruszwin- na długości 120 mb; dofinansowanie z Gminy Myślibórz,

7. remont drogi powiatowej nr 2114Z w m. Renice- na długości 450 mb; dofinansowanie z Gminy Myślibórz.

Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie

W okresie sprawozdawczym zrealizowano zadania:

1. przebudowa drogi nr 128 w m. Myślibórz, ul. Łużycka; koszt inwestycji 2 408 170,06 zł, finansowanie: Gmina Myślibórz 400 000zł, środki ZZDW 2 008 170 zł,
2. przebudowa drogi nr 151 w m. Barlinek, ul. 1 Maja i Niepodległości; koszt inwestycji 730 948 zł, finansowanie: dotacja Gminy Barlinek 100 000zł, środki ZZDW 630 948 zł,
3. przebudowa drogi nr 151 w m. Łubianka i odc. Łubianka; koszt inwestycji 2 411 999,88 zł, finansowanie: środki ZZDW 2 411 999,88 zł,
4. przebudowa chodnika w m. Łubianka w ciągu drogi woj. nr 151; finansowanie: dotacja Gminy Barlinek 60 000zł, środki ZZDW 143 467 zł,
5. budowa zatoki postojowej w m. Barlinek w ciągu drogi woj. nr 156; koszt inwestycji 81 667 zł, finansowanie: środki ZZDW 81 667 zł,
6. przebudowa przejścia przez Namyślin w ciągu drogi woj. nr 127; koszt inwestycji 342 140 zł, finansowanie: środki ZZDW 342 140 zł,
7. budowa chodnika i zatoki autobusowej w m. Chwarszczany w ciągu drogi woj. nr 127; koszt inwestycji 33 960 zł; finansowanie: dotacja Gminy Boleszkowice 13 960 zł, środki ZZDW 20 000 zł,
8. przebudowa drogi nr 126 w m. Smolnica; koszt inwestycji 759 895 zł, finansowanie: środki ZZDW 759 895 zł.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Szczecinie

W okresie sprawozdawczym odnowiono nawierzchnie dróg krajowych nr 23, 26 oraz 31 na określonych odcinkach, tj. droga krajowa nr 23 - od km 0+000 do km 0+138, od km 0+700 do km 4+500, od km 16+030 do km 16+640 oraz od km 26+800 do km 26+930, droga krajowa nr 26 - od km 33+100 do km 33+670, od km 45+430 do km 45+570, od km 39+760 do km 40+070 oraz od km 44+600 do km 45+430 oraz droga krajowa nr 31 - od km 93+900 do km 94+186, od km 94+388 do km 94+680, od km 98+000 do km 98+700 i od km 45+570 do km 46+540.

Gmina Barlinek

W okresie sprawozdawczym zrealizowano przedsięwzięcia:

1. przebudowa ul. Żabiej i Podwale w Barlinku - zakres obejmował przebudowę ul. Żabiej i Podwale na odcinku od ul. Niepodległości do Barlineckiego Ośrodka Kultury, w tym nową nawierzchnię jezdni i chodników wraz z ich poszerzeniem, wykonanie pełnego odwodnienia, oświetlenia drogowego, przebudowane zostały stare wodociągi i kanalizacja sanitarna; uzyskano dofinansowanie z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych na lata 2012-2015 (poziom dofinansowania - 50 % kosztów kwalifikowanych, około 1,2 mln zł),
2. budowa obejścia m. Barlinek w ciągu drogi nr 151 - zadanie dotyczy realizacji dokumentacji rozszerzającej zakres inwestycji realizowanej przez Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w tym: ekrany przeciw hałasowi, nowe nasadzenia oraz elementy poprawiające bezpieczeństwo ruchu; koszt realizacji 9 tys. zł,
3. budowa drogi w Rychnowie II etap - zakres zadania obejmował aktualizację dokumentacji budowy drogi wewnętrznej na odcinku od skrzyżowania z drogą powiatową do Rychnowa w kierunku stacji wodociągowej, skrzyżowania z inną drogą powiatową, długość drogi to około 200 mb; wydatkowano 6 tys. zł,

4. budowa drogi do wsi Nowa Dziedzina - na odcinku od drogi powiatowej Strapie - Dziedzice do ostatnich zabudowań w m. Nowa Dziedzina dł. ok 1400 m,
  5. budowa drogi we wsi Ożar - na odcinku od drogi powiatowej Osina - Jesionowo do zabudowań Ożar 16-19 dł. ok. 600 m,
  6. budowa drogi we wsi Stara Dziedzina - na odcinku od drogi powiatowej Dziedzice - Jarząbki do świetlicy w m. Stara Dziedzina dł. ok. 600 m,
  7. przebudowa drogi Dzikowo - Pustać na odcinku od drogi powiatowej Dzikowa -Rychnów do ostatnich zabudowań w m. Pustać dł. ok. 2000 m,
- Zakres zadań opisanych w pkt. 4-7 obejmuje dokumentację na wykonanie nowych dróg na opisanych powyżej odcinkach o nawierzchni asfaltowej z jezdniami o szerokości 3,5 mb z mijankami oraz utwardzonymi tłuczniem poboczami. Na zadania te wydatkowano w 2015 r. 56 tys. zł.
8. przebudowa drogi w Mostkowie - odcinek od drogi woj. 156 do drogi powiatowej Nr1575; zadanie dotyczyło dokumentacji przebudowy drogi - dł. ok.400 mb poprzez budowę nowej asfaltowej jezdni o szerokości 6 m, z krawężnikami, dalszą rozbudowę chodników, przejście dla pieszych, odwodnienie drogi poprzez skrzynki rozłączające, wjazdy do posesji oraz włączenia do drogi powiatowej i wojewódzkiej; wydatkowano w 2015 r. 7 tys. zł,
  9. przebudowa drogi Równo - Laskówko - w 2015r. wykonana została dokumentacja zadania, obejmującego przebudowę drogi gminnej o nawierzchni tłuczniowej na odcinku od wsi Równo do drogi powiatowej Laskówko-Jagów o długości ok. 2,9 km, na nawierzchnię asfaltową o szerokości 3,5mb z mijankami i utwardzonym tłuczniowym poboczem; wydatkowano w 2015 r. 40 tys. zł,
  10. przebudowa ulicy Sienkiewicza wraz z kanalizacją deszczową w ul. Słowackiego i Pełczyckiej - w 2015 r. przygotowana została dokumentacja na przebudowę ul. Sienkiewicza o długości ok. 250 mb poprzez budowę nowej nawierzchni jezdni o szerokości 5 mb z miejscowym przewężeniem do 4,5 mb i chodnikiem szer. 1.5 m o nawierzchniach z polbruku , kanalizację deszczową do ul. Słowackiego; wydatkowano w 2015 r. 3 tys. zł,
  11. przebudowa ul. Moniuszki w Barlinku - w ramach zadania wykonano przebudowę nawierzchni ul. Moniuszki oraz wykonany został chodnik, wyniesiono przejście dla pieszych, odwodnienie ulicy i zainstalowane zostały elementy poprawiające bezpieczeństwo ruchu; wydatkowano w 2015 r. 730 tys. zł,
  12. przebudowa drogi gminnej nr 75006Z do skrzyżowania z drogą powiatową nr 2153Z - Gmina Pełczyce zgodnie z porozumieniem z Gminą Barlinek zrealizowała odcinek ok. 180 mb drogi gminnej o nawierzchni asfaltowej o szerokości 4m z gruntowym poboczem, prowadzącej od drogi powiatowej Żydowo-Niepołcko go granic gminy kierunku Chrapowa; wydatkowano w 2015 r. 54 tys. zł.

Gmina Dębno

W 2014 r. wykonano zadania:

1. przebudowa ul. Kościuszki w Cychrach z nawierzchni gruntowej na asfaltową o powierzchni 680m² z kanalizacją deszczową długości 78,3m,
2. przebudowa drogi wewnętrznej na Os. Słonecznym w Cychrach o powierzchni 602m²,
3. budowa odcinka drogi w Dargomyślu o nawierzchni asfaltowej i długości 130 mb,
4. budowa odcinka ul. Akacyjowej w Dębnie - Ciąg 1, jezdnia o pow. 563 m²,
5. remont ul. Ogrodowej w Dębnie - wykonano jezdnie asfaltową o pow. 1900 m²,

6. budowa odcinka ulicy Hołdowniczej w Dębnie o dł. 57 mb,
7. remont ul. Ogrodowej w Dębnie – wykonano jezdnie asfaltową o powierzchni 1900 m² oraz roboty remontowe sieci kan. sanitarnej i deszczowej w ul. Ogrodowej.

W 2015 r. wykonano zadania:

1. budowa odcinka drogi w Dargomyślu o powierzchni 330 m²,
2. budowa ul. Wiśniowej w Dębnie o długości 80 mb,
3. przebudowa ul. Piłsudskiego w Dębnie o długości 370 mb,
4. budowa drogi na terenach inwestycyjnych o długości 85 mb.

Gmina Myślibórz

W 2014 r. zlecono i opracowano dokumentację techniczną przebudowy ul. Felczaka w Myśliborzu wraz z budową kanalizacji deszczowej; dokonano niezbędnych uzgodnień oraz załatwiono wymagane dokumenty formalno-prawne, uprawniające do rozpoczęcia robót budowlanych; w wyniku rozstrzygnięcia postępowania przetargowego została zawarta umowa na wykonanie prac na kwotę 1.575.422,23 zł, gdzie w 2014 r. wydatkowano kwotę 658.879,78 zł; w 2015 r. zgodnie z zawartą umową i harmonogramem robót, zakończono realizację zadania inwestycyjnego i dokonano odbioru końcowego.

W 2015 r. wydatkowano łącznie z nadzorem inwestorskim kwotę 962.295,86 zł. W 2015 r. po opracowaniu dokumentacji projektowej, załatwieniu niezbędnych spraw formalno-prawnych wykonano przebudowę odcinka drogi wraz z odwodnieniem na dz. nr 726, 569/1 obręb Sulimierz. Przeprowadzono także remont największych ubytków nawierzchni bitumicznych dróg gminnych na terenie miasta Myśliborza (powierzchnia wg obmiarów 1.243,51m²) i terenie wiejskim w miejscowościach: Kierzków, Gryżyno, Golenice, Zgoda, Nawrocko, Chłopowo, Głazów, Podławie (powierzchnia łączna wg obmiarów 155,68 m²). Wydatkowano kwotę łączną w wysokości 169.911,05 zł.

Gmina Boleszkowice

W okresie sprawozdawczym wykonano remont siedmiu dróg gminnych. Łącznie wyremontowano 1,75 km dróg, w tym: 860 m w kostce typu POLBRUK, 400 m destruktem asfaltowym i 500 m spulchniono i zagęszczono kruszywem; koszt UG Boleszkowice 577.441,83 zł, w tym dotacja Wojewody Zachodniopomorskiego w kwocie 66.889 zł.

Spółdzielnia Mieszkaniowa PIAST w Barlinku

W 2014 r. ze środków własnych Spółdzielni wykonano na terenach zarządzanych przez Spółdzielnię modernizację nawierzchni dróg i ciągów komunikacyjnych na sumę 419336,52 zł. brutto, natomiast w 2015 r. również ze środków własnych spółdzielni przeprowadzono modernizację nawierzchni dróg i ciągów komunikacyjnych na sumę 328042,50 zł brutto.

- **Działanie ekologiczne: Promocja korzystania z publicznych środków transportu oraz zakup pojazdów transportu publicznego o niskiej emisji spalin**

Gmina Boleszkowice

Zakupiono na użytek UG Boleszkowice autobus (19+1) z normą spalania EURO 6 (koszty UG Boleszkowice 276.873 zł, w tym dotacja PEFRON-u 190.000 zł).

- **Działanie ekologiczne: Zintensyfikowanie ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych i tworzenie nowych ścieżek rowerowych**

Powiat Myśliborski

W 2014 r. wybudowano odcinek ścieżki rowerowej w pasie drogi powiatowej nr 1418Z na odcinku ul. Zielona w Dębnie – Klepin; zadanie zrealizowano w całości ze środków Gminy Dębno.

Gmina Dębno

W 2014 r. wybudowano odcinek ścieżki rowerowej w ul. Zielonej w Dębnie o długości 1216 mb, natomiast w roku 2015 - odcinek ścieżki rowerowej Suchlica-Sarbinowo o długości 1048 mb.

Gmina Myślibórz

Działanie realizowano w 2015 r. poprzez opracowanie Programu budowy ścieżek rowerowych.

- **Działanie ekologiczne: Podłączenie budynków do sieci ciepłowniczej**

Gmina Barlinek

W 2014 r. podłączono: budynek przy ul. 1 Maja 27; zadanie finansowane ze środków właścicieli fizycznych i Gminy Barlinek (budżet państwa - kredyt bankowy oraz fundusz remontowy wspólnoty mieszkaniowej) w kwocie 5.6631,11 zł, budynek przy ul. 1 Maja 15; zadanie finansowane ze środków właścicieli fizycznych i Gminy Barlinek (budżet państwa – kredyt bankowy oraz fundusz remontowy wspólnoty mieszkaniowej), w kwocie 70.264,55 zł.

Z kolei w 2015 r. podłączono budynek przy ul. 1 Maja 14, zadanie finansowane ze środków właścicieli fizycznych i Gminy Barlinek (budżet państwa – kredyt bankowy oraz fundusz remontowy wspólnoty mieszkaniowej), w kwocie 57.091,75 zł.

SEC BARLINEK Sp. z o. o.

W 2014 r. podłączono: nowy budynek przy ul. Kombatantów 2, nowy budynek przy ul. 11 Listopada 14, nowy budynek przy ul. Sądowej 9 A oraz nowy budynek przy ul. Fabrycznej 2 c, poniesiono nakłady w wysokości 393 tys. (środki własne).

W 2015 r. podłączono dwadzieścia nowych lokali z zabudowie szeregowej przy ul. Marii Skłodowska- Curie, nakłady: 241 tys. netto, finansowanie - środki własne.

SEC MYŚLIBÓRZ Sp. z o. o.

W 2014 r. działanie realizowano w następujący sposób:

1. podłączono do sieci poprzez przyłącze sieci ciepłej wysokoparametrowej wykonanej w technologii rur preizolowanych LOGSTOR od budynku Os. Mieszka I 1-2 do budynku Os. Mieszka I 3-4,
2. podłączono do sieci poprzez przyłącze sieci ciepłej wysokoparametrowej wykonanej w technologii rur preizolowanych ZPU Międzyrzecz do budynku Strzelecka 37a,

3. podłączono do sieci poprzez przyłącze sieci ciepłej wysokoparametrowej wykonanej w technologii rur preizolowanych LOGSTOR od budynku Os. Słowiańskie 21-28,

4. wybudowano indywidualne kompaktowe węzły ciepłe c.o. i c.w.u. wyposażone w automatykę pogodową i automatykę ciepłej wody użytkowej na Os. Słowiańskim 57 i 45; wyłączono z eksploatacji grupowy węzeł ciepły co i c.w.u. Os. Słowiańskie „B” wybudowany w 1990 r.; wybudowano także kompaktowe węzły c.o. i c.w.u. wyposażone w automatykę pogodową i automatykę ciepłej wody użytkowej na Os. Mieszka I 1-2, Os. Mieszka I 3-4 i indywidualny węzeł ciepły c.o. wyposażony w automatykę pogodową Strzelecka 37A, wyłączono z eksploatacji grupowy węzeł ciepły Os. Mieszka I 5-6 wybudowany w 1988 r.

W 2015 r. przeprowadzono ze względów ekonomicznych, w celu obniżenia kosztów produkcji ciepła, inwestycję „Rozbudowa i Modernizacja Ciepłowni Rejonowej Przy ul. Lipowej 13”, która polegała na wymianie kotła wodnego gazowego o mocy 5,2 MW na kocioł wodny węglowy WR 7 EM o mocy 7 MW opalany miałem węglowym. Nowy kocioł wyposażony jest w układ odpychania spalin o sprawności 98%. Rodzaj i zasięg emisji powodowanych eksploatacją instalacji nie będzie powodować przekroczeń norm ochrony środowiska oraz uciążliwości dla warunków życia ludzi. Wszystkie zastosowane technologie uwzględniają postęp naukowo-techniczny. W nowo wybudowanej instalacji zostały zastosowane najnowsze sprawdzone rozwiązania z dziedziny energetycznego spalania paliw, odzysku energii, oczyszczania spalin oraz bezpiecznego zagospodarowania pozostałości po procesowych.

Źródłem finansowania modernizowanych sieci ciepłych były środki finansowe spółki. Modernizacja sieci ciepłych spowoduje zmniejszenie strat na przesyle i zużycie gazu na 1 GJ sprzedanej energii ciepłej dla odbiorców co obniży ilość emisji tlenków azotu, tlenku węgla, dwutlenku węgla i pyłów.

- **Działanie ekologiczne: Niezbędne prace sieciowe wynikające z planów oraz zamierzeń inwestycyjnych w obszarze istniejącej sieci dystrybucyjnej, w tym kontynuowanie modernizacji istniejącej sieci dystrybucyjnej, rozbudowa sieci dystrybucyjnej dla potrzeb nowych odbiorców oraz OZE, inwestycje w zakresie linii 110 kV pod kątem nowych odbiorców i OZE**

SEC BARLINEK Sp. z o. o.

W 2014 r. wymieniono instalację na odcinku 250 mb rurociągu magistrali ciepłowniczej napowietrzanej na estakadzie w rejonie ul. Fabrycznej w Barlinku. Wymiana izolacji pozwoliła ograniczyć straty ciepła, zużycie energii pierwotnej w paliwie oraz ograniczyć emisję CO₂ o szacowaną ilość ok. 205 ton/ rok; poniesione nakłady - 142 tys. netto, finansowanie - środki własne. W 2015 r. wymieniono instalację na odcinku 200 mb rurociągu magistrali ciepłowniczej napowietrzanej DN 300 na estakadzie w rejonie ul. Ogrodowej w Barlinku. Wymiana izolacji pozwoliła ograniczyć straty ciepła, zużycie energii pierwotnej w paliwie oraz ograniczyć emisję CO₂ o szacowaną ilość ok. 170 ton/ rok, poniesione nakłady to 110 tys. netto, finansowanie - środki własne.

- **Działanie ekologiczne: Budowa i modernizacja systemów i urządzeń do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych**

SEC BARLINEK Sp. z o. o.

W 2015 r. wybudowano nową instalację odpylania spalin i transportu pyłów dla kotła wodnego typu WR-5 na ciepłowni oraz zabudowano cyklodfiltr ICFX-710/2,0. Modernizacja miała na celu dostosowanie układu odpylania do obowiązujących od 1 stycznia 2016 r. zmniejszonych norm emisji pyłów do atmosfery na poziomie 100 mg/m³ spalin. Na realizację ww. zadań poniesiono nakłady w wysokości 480 tys. zł netto, finansowanie - środki własne.

Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A.

W 2015 r. wykonano inwestycję pn. „Modernizacja instalacji odpylania w ciepłowni miejskiej K-1200 w Dębnie, przy ul. Cegielnianej 4a”. Inwestycja zrealizowana była trzyetapowo: I i II etap - projektowanie i realizacja robót budowlanych oraz uruchomienie instalacji zakończono w dniu 28 grudnia 2015 r. przejmując od Wykonawcy instalację protokołem odbioru robót w dniu 28.12.2015 r.; koszt realizacji tych dwóch etapów wyniósł 462 842,40 zł, III etap - badania techniczne, sprawdzania pomiaru - zostanie zakończony do dnia 29.02.2016 r. Całkowita wartość inwestycji, realizowanej ze środków własnych wynosi, zgodnie z umową, 578. 553,00 zł.

- **Działanie ekologiczne: Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze**

Gmina Myślibórz

W roku 2015 opracowano „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Myślibórz”, przyjęty Uchwałą Nr IX/53/2015 Rady Miejskiej w Myśliborzu z 28.04.2015 r.

Gmina Dębno

Zadanie jest realizowane poprzez opracowanie „Planu Gospodarki Niskiej Emisji dla Gminy Dębno” przyjętego Uchwałą Nr XII/80/2015 Rady Miejskiej w Dębnie z dnia 30.09.2015 r.

- **Działanie ekologiczne: Kontrola dotrzymywania przez podmioty korzystające ze środowiska standardów emisyjnych oraz wzmocnienie i prowadzenie systemu monitoringu powietrza**

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie (WIOŚ)

W 2014 r. przeprowadzono następujące kontrole:

1. Energetyka Ciepła Opolszczyzny- kotłownia miejska w Dębnie: 1 kontrola problemowa, 1 kontrola oparta na analizie badań automonitoringowych, nie stwierdzono naruszeń.
2. M+B BIRKE Sp. z o. o. - 1 kontrola problemowa, 1 kontrola oparta na analizie badań automonitoringowych, nie stwierdzono naruszeń.
3. HACON Sp. z o. o. - 2 kontrole oparte na analizie badań automonitoringowych, nie stwierdzono naruszeń.
4. SEC Barlinek Sp. z o. o.- ciepłownia miejska w Barlinku - 2 kontrole oparte na analizie badań automonitoringowych, nie stwierdzono naruszeń.

W 2015 r. przeprowadzono kontrole następujących podmiotów:

1. Energetyka Ciepła Opolszczyzny- kotłownia miejska w Dębnie: 1 kontrola oparta na analizie badań automonitoringowych, nie stwierdzono naruszeń.
2. M+B BIRKE Sp. z o. o. - 1 kontrola oparta na analizie badań automonitoringowych, nie stwierdzono naruszeń.
3. HACON Sp. z o. o. - 1 kontrola problemowa, 1 kontrola oparta na analizie badań automonitoringowych, nie stwierdzono naruszeń.
4. SEC Barlinek Sp. z o. o. - ciepłownia miejska w Barlinku - 2 kontrole oparta na analizie badań automonitoringowych, nie stwierdzono naruszeń.
5. Krzysztof Połomski JANMET - 1 kontrola problemowa, nie stwierdzono naruszeń.

W roku 2014 i 2015 WIOŚ prowadził monitoring jakości powietrza na obszarze powiatu myśliborskiego, zgodnie z zapisami *Programu Powiatowego Monitoringu Środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2013-2015*. W tym okresie wykonywane były w Myśliborzu manualne pomiary stężeń substancji (pył zawieszony PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)piren) na stacji przy ul. Za Bramką. W Barlinku na dwóch stanowiskach (przy ul. Widok oraz ul. Szosa do Lipian) mierzono stężenia dwutlenku siarki i dwutlenku azotu metodą pasywną. Ocenę jakości powietrza na obszarze powiatu za rok 2013 przeprowadzono w kwietniu 2014 r., a za rok 2014 - w kwietniu 2015 r., uwzględniając wyniki pomiarów oraz wyniki obliczeń modelowych na podstawie inwentaryzacji emisji oraz warunków meteorologicznych. Sporządzony raport opublikowano na stronie internetowej www.wios.szczecin.pl w zakładce *Publikacje*. Ponadto stan powietrza w powiecie myśliborskim za rok poprzedni, jest corocznie w miesiącu październiku omawiany przez przedstawiciela WIOŚ w Szczecinie na sesji Rady Powiatu w Myśliborzu. Źródło finansowania ww. zadań - budżet państwa, WFOŚiGW.

- **Działanie ekologiczne: Spełnianie wymagań prawnych przez zakłady w zakresie poprawy jakości powietrza, spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa.**

SEC BARLINEK Sp. z o. o.

W 2014 i 2015 r. emisja zanieczyszczeń z kotłowni miejskiej w Barlinku odbywa się w oparciu o decyzję o dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń Starosty Myśliborskiego znak: BOŚ.6224.2.2011.MSz. Badania emisji były prowadzone zgodnie z wymogami decyzji a wyniki badań emisji przekazywane do odpowiednich instytucji. Przekroczeń emisji dopuszczalnych nie stwierdzono; źródło finansowania: środki własne finansowe.

Barlinek Inwestycje Sp. z o. o.

Zakład zleca dwa razy w roku wykonanie okresowych pomiarów emisji do powietrza z parujących emitorów zakładowej kotłowni. Pomiary wykonuje akredytowane laboratorium; przeprowadzone pomiary nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych emisji; źródło finansowania: środki własne finansowe.

BORNE FURNITURE Sp. z o. o. w Barlinku

W 2014 r. uzyskano pozwolenie Starosty Myśliborskiego na wprowadzenie zanieczyszczeń do powietrza z instalacji, dokonano także zgłoszenia instalacji niewymagającej pozwolenia; koszty związane z wykonaniem wymaganej

dokumentacji - 20 660,00 zł (środki własne), Wykonano pomiary emisji z instalacji objętych pozwoleniem; poniesiony koszt - 4 060,00 zł (środki własne).

- **Działanie ekologiczne: Modernizacja układów technologicznych oraz urządzeń technologicznych oraz montaż urządzeń ograniczających emisję**

Barlinek Inwestycje Sp. z o. o.

W 2014 r. zamontowano nowy ekofiltr na chłodnicy wydziału Pelet 1. Ponadto wszystkie kotły wykorzystywane przez zakład wyposażone są w urządzenia redukujące zanieczyszczenia pyłowo-gazowe, a stare maszyny i urządzenia są sukcesywnie wymieniane na nowe lub modernizowane; źródło finansowania: środki własne.

- **Działanie ekologiczne: Modernizacja i hermetyzacja procesów technologicznych oraz ich automatyzacja**

SEC BARLINEK Sp. z o. o.

W 2014 r. wyposażono dwa największe węzły ciepłownicze w Barlinku w nowoczesne systemy regulacji pogodowej celem optymalizacji zużycia ciepła w budynkach o łącznej mocy zamówionej 2,38 MW. Ograniczono straty przesyłu ciepła na zewnętrznych instalacjach odbiorczych za grupowymi węzłami cieplnymi. Wyposażono również wszystkie węzły w układ automatycznej pracy „start-stop” na układach pompowych, celem ograniczenia zużycia energii elektrycznej oraz zmniejszenia strat przesyłowych w przypadku, gdy temperatura zewnętrzna nie wymaga obiegu czynnika grzewczego w instalacji. Z kolei w 2015 r. zastąpiono stare urządzenia grupowego węzła ciepłownego przy ul. Słowackiego 7 na nowoczesny węzeł kompaktowy zbudowany w oparciu o wysokosprawne wymienniki płytowe. Zmieniono tracę przyłącza do GWC Słowackiego 7 na rury preizolowane. Całość prac ograniczyła straty przesyłu na sieci tradycyjnej kanałowej oraz umożliwiła wprowadzenie optymalizacji dystrybucji ciepła na osiedlu o łącznej mocy zamówionej 550 kW. Nakłady : 37 tys. netto, finansowanie – środki własne.

HaCon Sp. z o. o. w Barlinku

Przeprowadzono następujące inwestycje:

1. budowa nowej hali oczyszczalni odlewów, montaż oczyszczarki o wyższej wydajności i nowych кабин z odpylaniem; finansowanie własne - 1 600 000,00 zł,
2. budowa hali malarni z automatyczną linią malarską, zmniejszenie emisji substancji do powietrza; finansowanie własne - 2 000 000,00 zł,
3. budowa wiaty do składowania odlewów - redukcja zapylenia do środowiska; finansowanie własne - 1 000 000,00 zł,
4. budowa hali magazynowania modeli wysokiego składowania; finansowanie własne - 1 700 000,00 zł,
5. instalacja automatycznej linii formierskiej; finansowanie własne - 1 800 000,00 zł,
6. instalacja centralnego systemu pokryć form odlewniczych; finansowanie własne - 800 000,00 zł,
7. zakup i instalacja maszyny sterowanej numerycznie z dwoma stołami; leasing - 2 500 000,00 zł.

II. Cel operacyjny: Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii

- **Działanie ekologiczne: Ograniczenie niskiej emisji ze źródeł komunalnych, w tym eliminowanie węgla jako paliwa w lokalnych kotłowniach i gospodarstwach domowych i zastępowanie go innymi, bardziej ekologicznymi nośnikami ciepła, w tym odnawialnymi źródłami energii (np. wody geotermalne, energia słoneczna, energia wiatrowa, energia biomasy z lokalnych źródeł)**

Gmina Barlinek

Zainstalowane zostały dwa solary do podgrzewania ciepłej wody użytkowej w Przedszkolu nr 2 i Ośrodku Pomocy Społecznej; koszt- 33tys.zł.

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o. o. w Myśliborzu

Wymieniono 26 szt. kotłów etażowych c.o. węglowych i 97 szt. pieców węglowych kaflowych na kotły gazowe c.o. etażowe w ilości 84 szt. w 13 budynkach mieszkalnych przy ul. Armii Polskiej 14, Felczaka 15, 17, 19-21, Klasztorna 1-2, Pionierów 5-6, 25, Bohaterów Warszawy 51, 53-55, Rynek im. Jana Pawła II 9, 13, M. Buczka 19, Mickiewicza 16-18 w Myśliborzu; realizacja zadania ze środków własnych wspólnot mieszkaniowych i właścicieli mieszkań, całkowity koszt działania ekologicznego- 432 000,00 zł.

Pensjonat Nowy Młyn w Namyślinie

W okresie sprawozdawczym zrealizowano inwestycje proekologiczne ograniczające emisje ze źródeł komunalnych i zastąpienie innymi bardziej ekologicznymi, w tym odnawialnymi źródłami energii tj. instalacja pieca na ekogroszek, instalacja pompy ciepła, instalacja paneli słonecznych do ogrzewania wody; w przyszłości planuje się jeszcze instalacje paneli fotowoltaicznych.

- **Działanie ekologiczne: Promocja i wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii**

Powiat Myśliborski

W 2015 r. w ramach wspierania korzystania z odnawialnych źródeł energii, w siedzibie Starostwa Powiatowego w Myśliborzu miało miejsce forum Energii Odnawialnej zorganizowane przez Wydział Budownictwa i Ochrony Środowiska tutejszego Urzędu z inicjatywy firmy PITERN Sp. z o.o. z siedzibą w Przeźmierowie. Podczas spotkania zwracano uwagę na postępujący rozwój technologiczny promujący rozwiązania zarówno ekologiczne, jak i energooszczędne.

- **Działanie ekologiczne: Promocja i wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii - energii wiatru i spadku wody**

Gmina Myślibórz

W roku 2015 wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach na przebudowę małej elektrowni wodnej w miejscowości Zarzecze.

ENEA Wytwarzanie Sp. z o. o.

Przeprowadzono inwestycję związaną z modernizacją hydrozespołu w Elektrowni Wodnej Międzylesie w m. Reczyce, gm. Boleszkowice (zastosowano łożysko prowadzące smarowane smarem biodegradowalnym); modernizacja hydrozespołu spowodowała wzrost produkcji o 17%, wymiana hydrozespołu spowodowała również korzyści środowiskowe- do momentu wymiany hydrozespołu poziom ekspozycji na hałas odniesiony do 8 godz. dnia pracy był wyższy od 0,5, po modernizacji jest niższy od 0,2 wartości najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) tj. 78 dB.

HYDROELEKTRIM s.c. Jerzy Frieske, Przemysław Prokopów, Jan Wielgos

W Elektrowni Wodnej Chwarszczany, gm. Boleszkowice, w 2015 r. poddano remontowi hydrozespół nr 2; wymieniono łożyska turbiny i prądnicy, wyremontowano układ sterowania automatycznego hydrozespołem; remont wykonano z własnego budżetu remontowego, koszt remontu wyniósł 11.243, 94 zł; modernizacja pozwoli na zwiększenie sprawności hydrozespołu o 3%.

Małe Elektrownie Wodne Władysław Malicki w Namyślinie

Działanie jest realizowane poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii - energii spadku wody - do produkcji energii w małej elektrowni wodnej (MEW) w Namyślinie. W roku 2014 w MEW Namyślin wytworzono 480,287 MWh energii elektrycznej, a w roku 2015- 415,871 MWh.

Stowarzyszenie „Lider Pojezierza” w Barlinku

Wykonano montaż pompy ciepła wykorzystującej energię aerotermalną; środki 31 600,00 zł.

- **Działanie ekologiczne: Promocja i wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii - biogazu, tj. budowa elektrociepłowni biogazowej oraz wzrost wykorzystania biomasy na cele produkcji biogazu rolniczego**

Gmina Myślibórz

W latach 2014-2015 i obecnie prowadzone jest w tut. Urzędzie postępowanie o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na budowę biogazowni o mocy 0,99 MW w miejscowości Dalsze, gm. Myślibórz.

- **Działanie ekologiczne: Promocja i wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii - energii słonecznej poprzez wzrost wykorzystywania kolektorów słonecznych do wytwarzania ciepła, głównie w obiektach użyteczności publicznej i indywidualnych gospodarstwach domowych**

Gmina Myślibórz

Umożliwiano firmom zajmującym się tematyką wykorzystania energii słonecznej, organizowanie spotkań w obiektach gminnych. Oprócz tego w roku 2014 wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach na budowę farmy fotowoltaicznej w miejscowości Kolonia Myśliborzyce.

Gmina Barlinek

Budowa lampy solarnej we wsi Swadzim; wydatkowano w 2015 r. kwotę 7 tys. zł.

- **Działanie ekologiczne: Upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego i poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii**

Gmina Dębno

Zadanie realizowane przez Centrum Usługowo Doradcze w Dębnie - organizowane były spotkania, konferencje w celu propagowania i upowszechniania wykorzystywania odnawialnych źródeł energii.

Gmina Myślibórz

Udzielano potencjalnym inwestorom informacji w zakresie rozmieszczenia i możliwości technicznych wykorzystania potencjału energetycznego i poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii, wskazano zgodnie z obowiązującym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Myślibórz” z dnia 28 czerwca 2010 r. oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego tereny nadające się pod realizację określonych inwestycji, mających na celu wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

3.2.2. PRIORYTET II. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych

I. Cel operacyjny: Poprawa jakości wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

- **Działanie ekologiczne: Rozwój systemów kanalizacyjnych oraz modernizacja istniejącej już sieci ogólnospławnej na sieć rozdzielczą, tj. deszczową oraz sanitarną**

Gmina Dębno

W 2014 r. zrealizowano: budowę sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej dł. 619,9 m, budowę sieci kanalizacji sanitarnej tłocznej dł. 463m, budowę przepompowni ścieków w rejonie ul. Miodowej i Perłowej w Dębnie, budowę odcinka kanalizacji sanitarnej o długości 67,7 mb przy ul. Lawendowej w Dębnie. W 2015 r. zrealizowano budowę kanalizacji sanitarnej na terenach inwestycyjnych dł. 556 mb, budowę kanalizacji sanitarnej (ul. Wolności w Dębnie) dł. 207,90 mb.

Gmina Myślibórz

W roku 2014 i 2015 w ramach przebudowy ul. Felczaka w Myśliborzu dokonano budowy rozdzielczej kanalizacji deszczowej i sanitarnej.

W roku 2015 w ramach przebudowy odcinka drogi gminnej w miejscowości Sulimierz na dz. nr 726, 569/1 obręb Sulimierz, wykonano jej odwodnienie (wybudowano kanalizację deszczową).

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Dębnie

Zrealizowano następujące zadania w ramach ww. działania ekologicznego:

1. budowa kanalizacji sanitarnej tłocznej w ul. Wojska Polskiego i Zachodniej oraz przebudowa istniejącej przepompowni ścieków w rejonie ul. Chojeńskiej w miejscowości Dębno,
2. modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Grunwaldzkiej w Dębnie.

• Działanie ekologiczne: Budowa i modernizacja systemów zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych na obszarach wiejskich

Gmina Nowogródek Pomorski

Przebudowano i rozbudowano istniejącą oczyszczalnię ścieków w m. Karsko o przepustowości $Q_{\text{sr/d.}} = 400 \text{ m}^3/\text{d}$, wartość inwestycji 1.410.560,31 zł brutto, termin wykonania - 20.01.2014 r., inwestycja dofinansowana z funduszu PROW.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „PŁONIA” Sp. z o. o. w Barlinku

W okresie sprawozdawczym zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

1. rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej tłocznej w m. Krzynka wraz z lokalnym punktem tłocznym; środki własne PWiK Płonia - 29.150 zł netto; wybudowano 28 m kanalizacji tłocznej,
2. rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej w m. Płonno dł. ok. 17 m; środki własne PWiK Płonia - 5.250 zł netto,
3. budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Myśliborskiej w m. Moczkowo dł. 9 m; środki własne PWiK Płonia w Barlinku - 7.050 zł netto,
4. rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Barlinek ul. Wiśniowa; środki własne PWiK Płonia w Barlinku - 5000 zł netto,
5. rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Szosowej w Barlinku dł. 68,5 m; środki własne PWiK Płonia - 19.200 zł netto,
6. zaprojektowanie i wybudowanie podłączeń zewnętrznych instalacji kanalizacji sanitarnej wychodzących z budynków w m. Barlinek, Osina, Płonno i Krzynka o łącznej długości 193,4 m; środki własne PWiK Płonia w Barlinku - 21.664,70zł, dotacja NFOS 19.113,37 zł netto,
7. budowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Stara Dziedzina (ok. 200) i kolektora tłoczego do oczyszczalni ścieków do Dziedzic 1,5 km; koszt ok. 650 tys. zł.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Dębnie

W okresie sprawozdawczym zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

1. budowa sieci kanalizacji grawitacyjno - tłocznej wraz z przepompowniami oraz przyłączami do budynków m. w m. Grzymiradz,
2. budowa sieci kanalizacji grawitacyjno - tłocznej wraz z przepompowniami oraz przyłączami do budynków mieszkalnych we wsi Grzymiradz Kolonia Klepin,

3. budowa sieci kanalizacji grawitacyjno - tłocznej wraz z przepompownią w miejscowości Grzymiradz.

- **Działanie ekologiczne: Zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych wód poprzez modernizację istniejących i budowę nowych oczyszczalni ścieków**

Gmina Barlinek

Wybudowano oczyszczalnię ścieków w Dziedzicach; koszt zadania to 850 tys. zł.

Gmina Nowogródek Pomorski

W m. Karsko została zmodernizowana oczyszczalnia ścieków, co miało za zadanie m.in. wpłynąć na polepszenie jakości oczyszczania ścieków; modernizacja objęła również zwiększenie wydajności i ilości oczyszczonych ścieków w kontekście dalszej rozbudowy sieci kanalizacyjnej.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Dębnie

Wykonano modernizację: reaktora biologicznego typu HYDROCENTRUM NR 1, budynku stacji odwadniania osadów, reaktora biologicznego typu HYDROCENTRUM Bioxyblok nr 1 i budynku przepompowni wewnątrzzakładowej na oczyszczalni ścieków przy ul. Kostrzyńskiej 28 w Dębnie.

- **Działanie ekologiczne: Wspieranie rozwoju - tam gdzie jest to uzasadnione pod względami środowiskowymi i ekonomicznymi – lokalnych systemów oczyszczania ścieków bytowych poprzez wyposażenie nieruchomości w przydomowej oczyszczalni ścieków**

Gmina Dębno

Dofinansowano z budżetu Gminy Dębno budowę indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków; zadanie realizowane jest na podstawie Uchwały Nr LIII/392/2014 Rady Miejskiej w Dębnie z dnia 03.07.2014r. w sprawie określenia zasad dotacji celowej do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Dębno ze środków budżetu Gminy Dębno. Warunkiem ubiegania się wnioskodawcy o uzyskanie dofinansowania jest spełnienie kryterium budowy przydomowej oczyszczalni ścieków na terenie gminy Dębno, gdzie zachodzą fizyczne i ekonomiczne przesłanki całkowitego braku możliwości włączenia nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej, kwota dofinansowania stanowi 50% wartości zadania, ale nie więcej niż 50% kosztów brutto udokumentowanych kosztów budowy przydomowej oczyszczalni ścieków.

W roku 2014 z udziałem dofinansowania ze środków Gminy Dębno do zadań zakresu ochrony środowiska, właściciele nieruchomości wybudowali dwie przydomowe oczyszczalnie ścieków w miejscowościach Sarbinowo i Bogusław. Gmina na ten cel wydatkowała kwotę 6.870,15 zł.

W roku 2015 z udziałem dofinansowania ze środków Gminy Dębno do zadań zakresu ochrony środowiska, właściciele nieruchomości wybudowali trzy przydomowe oczyszczalnie ścieków w m. Suchlica, Bogusław, Grzymiradz-Choszczówko. Gmina na ten cel wydatkowała kwotę 9.739,28 zł.

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie ewidencji wszystkich zbiorników bezodpływowych wraz z ich opisem technicznym oraz przeprowadzanie kontroli częstotliwości ich opróżniania**

Gmina Barlinek

Prowadzona jest ewidencja zbiorników bezodpływowych zlokalizowanych na terenie gminy Barlinek oraz przeprowadzane są kontrole częstotliwości ich opróżniania, obejmujące zarówno poszczególne gospodarstwa domowe, jak i całe miejscowości.

Gmina Dębno

Prowadzona jest ewidencja zbiorników bezodpływowych na terenie gminy Dębno; kontrole nieruchomości prowadzone są na bieżąco w ciągu roku. W roku 2014 przeprowadzono 157 kontroli nieruchomości w zakresie utrzymania porządku i czystości oraz postępowania z odpadami stałymi i płynnymi; kontrole prowadzone są systematycznie w ciągu roku przez inspektora ochrony środowiska i straż miejską oraz przedstawiciela Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej z Myśliborza. Z kolei w roku 2015 przeprowadzono 187 kontroli nieruchomości w zakresie utrzymania czystości i porządku w tym postępowania odpadami płynnymi z szamb; w ewidencji gminnej zbiorników bezodpływowych zarejestrowanych jest 311 szamb, z czego 55 w Dębnie.

Gmina Myślibórz

Prowadzono wrywkowe kontrole nieruchomości pod kątem wyposażenia ich w zbiorniki bezodpływowe oraz dokonywano sprawdzenia częstotliwości ich opróżniania; kontrole prowadzono również w przypadku zgłoszenia braku zbiornika na nieruchomości, przelewu ścieków lub nieszczelności zbiornika; prowadzona jest także ewidencja zbiorników bezodpływowych.

Gmina Nowogródek Pomorski

Gmina Nowogródek Pomorski posiada ewidencję zbiorników bezodpływowych z ich opisem technicznym; w przypadku podejrzenia lub informacji o zanieczyszczeniu środowiska kontrole zbiorników prowadzone są bezzwłocznie, natomiast pozostałe zbiorniki z częstotliwością raz na dwa lata w każdej miejscowości.

- **Działanie ekologiczne: Budowa kanalizacji deszczowej, modernizacja kanalizacji w celu wydzielenia kanalizacji deszczowej, budowa osadników i separatorów wód opadowych i roztopowych na wylotach sieci deszczowej i odbiorników**

Gmina Dębno

W 2014 r. wybudowano: kanalizację deszczową o długości 78,3m w ul. Kościuszki w Cychrach, kanalizację deszczową o dł. 164 mb wraz ze zbiornikami retencyjnymi w ul. Akacjowej w Dębnie, kanalizację deszczową grawitacyjną o dł. 333 mb wraz z odpowiadającymi wpustami i przykanalikami o łącznej długość 59 mb w ul. Planty w Dębnie. Z kolei w 2015 r. wybudowano: kanalizację deszczową w ul. Wolności w Dębnie dł. 113,75 mb, kanalizację deszczową na terenach inwestycyjnych w Dębnie dł. 1779 mb, separator wód deszczowych z osadnikiem oraz zbiornik retencyjny o pojemności 4692 m³.

Gmina Myślibórz

W roku 2014 i 2015 w ramach przebudowy ul. Felczaka w Myśliborzu dokonano budowy rozdzielczej kanalizacji deszczowej i sanitarnej; w roku 2015 w ramach przebudowy odcinka drogi na dz. nr 726, 569/1 obręb Sulimierz, dokonano budowy odwodnienia drogi.

- **Działanie ekologiczne: Weryfikacja obszarów zagrożonych zanieczyszczeniem związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych**

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu

W 2015 r. rozpoczęto na terenie Regionu wodnego Warty prace związane z kolejną weryfikacją wód wrażliwych i obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych OSN (tereny, na których należy ograniczyć przedostawanie się azotu ze źródeł rolniczych do wód powierzchniowych i gruntowych); źródło finansowania - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie

W 2015 r. dokonano przeglądu i weryfikacji wód wrażliwych i obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych na obszarze działania RZGW w Szczecinie; źródło finansowania - NFOŚiGW (71 340,0 zł).

- **Działanie ekologiczne: Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych**

Gmina Myślibórz

Działanie było realizowane poprzez kontrolę warunków przechowywania nawozów naturalnych (wyposażenie gospodarstw w płytę obornikową i w zbiorniki do gromadzenia gnojowicy lub gnojówki).

Gmina Boleszkowice

Przy współudziale ODR-u organizowane są szkolenia rolników mające na celu zapoznać słuchaczy z prawidłową techniką nawożenia gruntów rolnych; zadanie realizowane jest cykliczne.

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach Terenowy Zespół Doradców w Myśliborzu

Prowadzone jest doradztwo w 100 gospodarstwach rolnych, źródło finansowania - środki własne.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie (WIOŚ)

W celu ograniczenia dopływu związków azotu pochodzących ze źródeł rolniczych, przeprowadzono następujące kontrole:

W 2014 r. - AGROCOMLEX Sp. z o. o. Rościn 27 B, 74-300 Myślibórz (stwierdzono gospodarowanie związkami azotu niezgodnie z art. 47 Prawa wodnego, brak złożenia Marszałkowi Woj. Zachodniopomorskiego informacji

o zakresie korzystania ze środowiska za 2013 r., brak pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie do ziemi wód opadowych lub roztopowych z części terenów utwardzonych za pomocą zamkniętego systemu kanalizacyjnego); Farm Equipment International Sp. z o. o. (stwierdzone nieprawidłowości: rozpoczęcie stosowania obornika poza okresem wskazanym w rozporządzeniu, brak badań monitoringowych emisji do powietrza w zakresie tlenu azotu, brak okresowych pomiarów emisji hałasu z instalacji do odzysku odpadowej tkanki zwierzęcej do środowiska w latach 2012-2013, niewykonanie w terminie określonym w decyzjach stacji uzdatniania wody;

- W2015 r. - Farm Equipment International Sp. z o. o.- ferma norek w Karsku (gospodarowanie związkami azotu niezgodnie z art. 47 Prawa wodnego, brak skutecznego sposobu zabezpieczenia gruntu pod klatkami przed przenikaniem odcieków z opadających z klatek odchodów oraz izolacji zbierających się pod klatkami odchodów od wód deszczowych), Farm Equipment International Sp. z o. o.- ferma norek w Giżynie (gospodarowanie związkami azotu niezgodnie z art. 47 Prawa Wodnego);

Źródło finansowania działania- budżet państwa.

• **Działanie ekologiczne: Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych**

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie (WIOŚ)

W latach 2014-2015 monitoring wód realizowano zgodnie z „Programem Monitoringu Środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2013-2015” oraz aneksem nr 1 i 2 do tego programu. Zgodnie z programem, monitoring jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) realizowano w ramach monitoringu diagnostycznego, operacyjnego, badawczego oraz monitoringu obszarów chronionych. Monitoringiem diagnostycznym objęto Jezioro Myśliborskie. Oznacza to, że oprócz badań biologicznych i fizykochemicznych, przeprowadzono także kompleksowe badania stanu chemicznego wód tego jeziora.

Na terenie powiatu monitoring regionalny wód podziemnych nie jest wykonywany (brak punktów pomiarowych WIOŚ). Badania wód podziemnych wykonywane przez WIOŚ na terenie powiatu dotyczą wyłącznie terenów po zlikwidowanych mogiłnikach w Więclawiu i Smolnicy (gm. Dębno). W 2014 r. WIOŚ wykonał badania wód podziemnych w 3 piezometrach zlokalizowanych na terenie zlikwidowanego mogiłnika w Smolnicy. Zakres pomiarowy obejmował oznaczenie stężeń pestycydów chloroorganicznych oraz metali ciężkich. Badania wykonano dwa razy w roku - wiosną i jesienią. Ocena wyników badań wykonana została przez WIOŚ i zamieszczona została w opracowaniu „Ocena stanu środowiska w województwie zachodniopomorskim. Raport 2015”, dostępnym na stronie internetowej www.wioś.szczecin.pl.

W 2015 r. monitoringiem diagnostycznym objęto Jezioro Sitno Wielkie.

W 2015 r. WIOŚ nie wykonywał badań wód podziemnych na terenach wokół zlikwidowanych mogiłników w Więclawiu i Smolnicy (gm. Dębno).

Źródła finansowania zadań - finansowane w ramach monitoringu środowiska na terenie województw zachodniopomorskiego (budżet państwa, WFOŚiGW).

Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie

W okresie sprawozdawczym prowadzono monitoring wód podziemnych w następującym zakresie:

Miejscowość	Głębokość całkowita [m]	Użytkowanie terenu
Barlinek	48	Lasy
Głazów	32	Zabudowa wiejska
Mostno	45	Lasy
Chlewice	158,6	Zabudowa wiejska

Realizacja prac była finansowana ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

- **Działanie ekologiczne: Intensyfikacja działań kontrolnych mających na celu przeciwdziałanie odprowadzaniu nieczyszczonych ścieków komunalnych do wód oraz przeciwdziałanie nieprawidłowościom w odprowadzaniu ścieków przemysłowych, w tym weryfikacja pozwoleń prawnych**

Powiat Myśliborski

W zakresie przeciwdziałaniu nieprawidłowościom w odprowadzaniu ścieków przemysłowych, w roku 2015 Starosta Myśliborski przeprowadził przegląd pozwolenia wodnoprawnego udzielonego dla BP EUROPA SE Oddział w Polsce, ul. Jasnogórska 1, 31-358 Kraków- na wprowadzanie oczyszczonych ścieków przemysłowych tj. mieszaniny wód opadowych lub roztopowych i ścieków bytowych z terenu Miejsca Obsługi Podróżnych MOP III Sitno-Zachód, zlokalizowanego przy drodze ekspresowej S-3 na odcinku Pyrzyce-Myślibórz (dz. nr 15/14, 15/17 i 15/12 obr. Sitno gm. Myślibórz) do rowu melioracji wodnych szczegółowych R-A (dz. Nr 15/10 obr. Sitno gm. Myślibórz),

Gmina Barlinek

Prowadzone były kontrole, dotyczące pozbywania się nieczystości ciekłych na terenach nieskanalizowanych; kontrole odbywają się etapami (miejscowościami). W pierwszej kolejności przeprowadzane są w formie pisemnej, a następnie w formie oględzin w terenie. W przypadku otrzymania zgłoszenia w sprawie niewłaściwego odprowadzania ścieków, pracownicy przeprowadzają kontrolę niezwłocznie na miejscu zdarzenia.

Gmina Myślibórz

Prowadzono wrywkowe kontrole nieruchomości pod kątem wyposażenia ich w zbiorniki bezodpływowe oraz dokonywano sprawdzenia częstotliwości ich opróżniania. Kontrole prowadzono również w przypadku zgłoszenia braku zbiornika na nieruchomości, przelewu ścieków lub nieuszczelności zbiornika.

Gmina Boleszkowice

Realizowane są nieustanne kontrole mające na celu weryfikację i edukację lokalnej społeczności w zakresie prawidłowej gospodarki nieczystościami płynnymi.

- **Działanie ekologiczne: Rewitalizacja jezior oraz zagospodarowanie terenu wokół jeziora dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód jeziornych przed zanieczyszczeniem**

Gmina Myślibórz

Zagospodarowanie terenów wokół jezior odbywało się na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy lub w oparciu o decyzję o warunkach zabudowy.

Gmina Barlinek

W 2014 r. przeprowadzono działanie pod nazwą: „Ochrona dziedzictwa przyrodniczego poprzez zabezpieczenie źródła, znajdującego się na zboczu skarpy nad jeziorem Barlineckim”. Zamierzenie polegało na odnowieniu miejsca źródłiskowego - wypływu wody ze stoku zbocza, znajdującego się w odległości ok. 10 m od brzegu jeziora Barlineckiego, położonego przy trasie spacerowej; całkowity koszt zadania wyniósł 7.319,00 zł, w tym uzyskano dofinansowanie z Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie na kwotę 6.221,15 zł w ramach projektu „Po ryby” w ramach środka 4.1. „Rozwój obszarów zależnych od rybactwa”. W tym samym roku zakończono realizację zadania „Zagospodarowanie Parku w Delcie Młynówki”, które polegało na zmianie kompozycji i zagospodarowania parku, w tym nowe ciągi komunikacyjne wykonane jako piesze i pieszo-rowerowe, budowa pomostu widokowego na brzegu jeziora, budowę trzech oraz przebudowę trzech mostków na kanale w parku, ukształtowanie terenu i zieleni z nowymi nasadzeniami, zmianę ukształtowania brzegów kanału Młynówki (renaturyzacja); wydatkowano 1,5 mln zł. Ponadto przeprowadzono kampanię „Kraina lasów i jezior-promocja Gminy Barlinek”, która promowała produkt turystyczny Nordic Walking - konstrukcja przestrzenna kilkunastometrowych kijków NW z zagospodarowaniem otoczenia nad brzegiem jeziora, oznakowanie tras, szkolenia instruktorów, materiały promocyjne itp.; wydatkowano 130 tys. zł.

- **Działanie ekologiczne: Promowanie i rozpowszechnianie stosowania tzw. dobrych praktyk rolniczych, które zapewniają lepsze wykorzystywanie potencjału biologicznego gleb, przy jednoczesnym zmniejszeniu negatywnego oddziaływania na środowisko nawozów i środków ochrony roślin**

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach Terenowy Zespół Doradców w Myśliborzu

Prowadzone było doradztwo w 100 gospodarstwach rolnych, źródło finansowania - środki własne;

Niektóre szkolenia, np. stosowanie środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego (...) finansowane były ze środków uczestników, około 20.000 zł oraz ze środków Europejskiego Funduszu na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) z udziałem Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa (FAPA) na kwotę około 10.000 zł.

- **Działanie ekologiczne: Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni, wyznaczonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry oraz ogłoszenie ich w drodze aktu prawa miejscowego na obszarze działania RZGW w Szczecinie i Poznaniu**

- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu

02.04.2014 r. zostało wydane rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Warty, które weszło w życie z dniem 1 maja 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 08.04.2014 r. poz. 1557); warunki korzystania z wód regionu wodnego określają: szczegółowe wymagania w zakresie stanu wód wynikające z ustalonych celów środowiskowych, priorytety w zaspokajaniu potrzeb wodnych, ograniczenia w korzystaniu z wód na obszarze regionu wodnego lub jego części albo dla wskazanych jednolitych części wód niezbędne dla osiągnięcia ustalonych celów środowiskowych;

źródło finansowania- budżet RZGW w Poznaniu.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie

03.06.2014 r. zostało wydane rozporządzenie nr 3/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, które weszło w życie z dniem 11 lipca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 09.06.2014 r. poz. 2431);

źródło finansowania- budżet RZGW w Szczecinie.

II. Cel operacyjny: Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych

- **Działanie ekologiczne: Opracowanie wstępnej oceny ryzyka powodziowego, map zagrożeń i map ryzyka powodziowego, planów zarządzania ryzykiem powodziowym na obszarach dorzeczy oraz w regionach wodnych**

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie

W latach 2012-2015 opracowane zostały przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie mapy zagrożenia powodziowego, obejmujące m.in. obszar rz. Odry; mapy te oficjalnie zostały przekazane w kwietniu 2015 r. do Starostwa Powiatowego w Myśliborzu oraz do Urzędu Gminy Boleszkowice.

W roku 2014 rozpoczął się proces opracowania Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla Regionu Wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, obejmującego swoim zasięgiem również powiat myśliborski. Realizacja tego opracowania wynika z postanowień „Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim” (tzw. Dyrektywy Powodziowej), zaimplementowanych do obowiązującej ustawy Prawo wodne. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym jest końcowym elementem przewidywanego przez wspomnianą dyrektywę procesu, rozpoczętego wykonaniem Wstępnej Oceny Ryzyka Powodziowego (2011 r.), a w dalszej kolejności opracowaniem map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego.

Rezultatem końcowym opracowanego planu będzie uzgodniony zestaw działań technicznych, nietechnicznych, organizacyjnych, prawnych itp., realizujących założone cele główne w szczególności: powstrzymanie zwiększenia ryzyka powodziowego, ograniczenie istniejącego ryzyka, ograniczenie skutków w czasie powodzi, ograniczenie skutków po powodzi, rozwój instrumentów wspomagających wdrażanie działań (prawnych, finansowych, informacyjnych). Projekt Planu został opracowany w grudniu 2015 r. Zgodnie ze stanem na dzień 16.02.2016 r. projekt planu oczekuje na zatwierdzenie przez Radę Ministrów i przyjęcie w formie rozporządzenia.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu

Opracowane przez Prezesa RZGW mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego, w 2014 r. zostały zamieszczone na *Hydroportalu* Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej pod adresem <http://mapy.iosk.gov.pl>, przy czym jeszcze nie miały mocy prawnej, były sprawdzane i poprawiane. W 2015 r. zostały opublikowane na ww. portalu i od 15 kwietnia 2015 r. mają moc obowiązującą;

źródło finansowania - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

W przypadku planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionu wodnego Warty, w 2014 r. Dyrektor RZGW w Poznaniu rozpoczął prace nad planami, które w 2015 r. były kontynuowane;

źródło finansowania- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna (POPT) 2007-2013.

- **Działanie ekologiczne: Utrzymanie koryt cieków, kanałów i obwałowań w należytym stanie technicznym, remont budowli wodnych, w tym regulacyjnych, zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów, poprawa warunków przepływu wód powodziowych**

Gmina Barlinek

Systematycznie są zlecane prace dotyczące oczyszczania i udrożniania kanałów, znajdujących się w zasobach Gminy Barlinek (w sezonie wiosennym oraz jesiennym);

Gmina Myślibórz

Działanie ekologiczne było realizowane; w roku 2014 wydatkowano kwotę 79.698,47 zł, a w roku 2015 - 95.361,89 zł.

Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie

W 2014 r. wykonał prace konserwacyjne dot. Kanału Kłodawskiego dł. 4,28 km, rzeki Myśli dł. 17, 25 km oraz Kanału Barlineckiego dł. 3,46 km, natomiast w 2015 r. dot. Kanału Kłodawskiego dł. 4,28 km, Kanału Moczydło dł. 2,06 km oraz rzeki Płoni dł. 5,55 km.

- **Działanie ekologiczne: Budowa zbiorników retencyjnych, w tym realizacja Programu małej retencji dla wód dla województwa zachodniopomorskiego do roku 2015, budowa i modernizacja urządzeń melioracyjnych, zbiorników retencyjnych**

Gmina Dębno

W roku 2014 wykonano konserwację i naprawę poniższych urządzeń melioracji wodnych szczegółowych:

- ✓ rów otwarty Nr R-ML-1 w m. Dolsk na odcinku 165 m,
- ✓ część rowu otwartego Nr R-CY-1 w m. Suchlica na odcinku 1610 m (od przepustu drogi krajowej nr 23),
- ✓ drenaż działki gminnej nr ew. 436/1 w Dębnie,
- ✓ ubezpieczenie stopy skarpy kiszka faszynową rowu otwartego Nr R-CY-1 w m. Suchlica na odcinku 200 m,
- ✓ remont czterech studni na terenie wsi Sarbinowo,
- ✓ rów otwarty Nr R-185 (dz. nr ew. 351 i 352) w m. Grzymiradz na odcinku 590 m,
- ✓ konserwacja oraz oczyszczenie zbiornika p. poz. w m. Warnice, na działce gminnej nr ew. 617,
- ✓ rów Nr R-Dy-3 na odcinku 1023m (działka gminna nr ew. 226, obręb Warnice, gm. Dębno),
- ✓ przepust w m. Oborzany (działka gminna nr ew. 655 i 654, obręb Oborzany, gmina Dębno).

W roku 2015 wykonano konserwację i naprawę n.w. urządzeń melioracji wodnych szczegółowych:

- ✓ rów otwarty Nr R-Si-75 w m. Grzymiradz na odcinku 670 m,
- ✓ rów otwarty Nr R-Cy-16 (działki nr ew. 523, 106, 57), R-10 (działka nr 106), R-9 (działka nr ew. 106), R-8 (działka nr ew. 106) i R-11 (działka nr ew. 54) w m. Cychry na odcinku 3414 m,
- ✓ rów otwarty Nr R-Cy-16 (działka nr ew. 523) w Cychrach na odcinku 736 m,
- ✓ przełożenie rurociągu, znajdującego się na działce nr ew. 349 w m. Dolsk.

Ponadto w roku 2014 i 2015 sfinansowano zadanie utrzymania czystości rzeki Kosy; prace zostały wykonane zgodnie z postanowieniami szczegółowymi (PUK) do umowy o świadczenie usług komunalnych dla Dębna.

Gmina Boleszkowice

Działanie związane z budową i modernizacją urządzeń melioracyjnych wykonano na 320 ha gruntów rolnych w m. Boleszkowice i Wysoka.

Przy współudziale Gminnej Spółki Wodnej (GSW) Boleszkowice w okresie sprawozdawczym wykonano konserwację łącznie 3,75 km rowów melioracji szczegółowej (wykoszenie skarp, odmulanie dna rowu) oraz wyczyszczono (co roku) 170 studni rewizyjnych (pompowanie wody przy użyciu beczkowsu i ciągnika, wyczyszczenie naniesionego osadu i mas ziemnych) na istniejących urządzeniach melioracji szczegółowej będących w systemie drenażu użytków rolnych oraz wyczyszczono wpusty betonowe systemu melioracji szczegółowej odprowadzające wodę do naturalnych nieużytków wodnych stanowiących integralną część systemu melioracji na terenie gruntów rolnych m. Boleszkowice (koszty GSW Boleszkowice 24.850 zł, w tym dotacja Wojewody Zachodniopomorskiego w kwocie 20.000 zł).

Gmina Barlinek

W 2014r. ze środków Gminy wykonano odbudowę rowów o długości 570 mb za wartość 5.821,95 zł; w 2015 r. wykonano melioracje szczegółowe o dł. 1125 m za kwotę 12.084,70 zł.

Powiat Myśliborski

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono prace związane z utrzymaniem i konserwacją urządzeń melioracji wodnych szczegółowych (rowów melioracyjnych), których właścicielem jest Skarb Państwa a gospodarującym zasobem nieruchomości jest Starosta Myśliborski.

W roku 2014 wykonano ww. prace na kwotę 51 904,0 zł.

W roku 2015 na ww. cele wydatkowano kwotę 35 906,07 zł.

Wydział Budownictwa i Ochrony Środowiska w/m pozyskał ww. środki z budżetu Wojewody Zachodniopomorskiego.

III. Cel operacyjny: Zapewnienie dobrej jakości wód użytkowych i racjonalne ich wykorzystanie

- **Działanie ekologiczne: Doskonalenie nadzoru nad przestrzeganiem ustaleń zwartych w rozporządzeniach dotyczących ustanawiania stref ochronnych ujęć**

Powiat Myśliborski

Działanie to jest realizowane poprzez uwzględnianie przy wydawaniu pozwoleń wodnoprawnych ustaleń zawartych w Rozporządzeniu Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie nr 1/2009 z dnia 28 stycznia 2009 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej przy ul. Strzeleckiej w Barlinku (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 7, poz. 221 z dnia 27.02.2009 r.) i innych rozporządzeń w ww. zakresie, obowiązujących na terenie poza powiatem myśliborskim – zdarzają się bowiem sytuacje, w których Starosta Myśliborski wydaje „zastępczo” za inny organ pozwolenia wodnoprawne np. na teren powiatu choszczeńskiego, pyrzyckiego czy szczecińskiego (za Prezydenta Szczecina).

- **Działanie ekologiczne: Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, budowa nowych i modernizacja istniejących ujęć i stacji uzdatniania wody**

Gmina Dębno

W 2014 r. zrealizowano inwestycje: budowa wodociągu dł. 746m w rejonie ul. Miodowej i Perłowej w Dębnie, budowa 439,3 mb wodociągu w ul. Piasecznej w Dębnie oraz budowa wodociągu o długości 70 mb w ul. Lawendowej w Dębnie, natomiast w 2015 r.

Wybudowano sieć wodociągową w ul. Wolności w Dębnie dł. 218 mb i sieć wodociągową na terenach inwestycyjnych w Dębnie dł. 129,11mb.

Gmina Boleszkowice

Wybudowano nowy wodociąg w m. Wysoka o dł. 390 m (koszty UG Boleszkowice - 50.000 zł).

Gmina Nowogródek Pomorski

W 2014 r. zmodernizowano stację uzdatniania wody w m. Karsko, wykonano sieć wodociągową łączącą Karsko z Nowogródkiem Pomorskim; budowa tej sieci była podyktowana względami zdrowotnymi tj. stacja uzdatniania wody Nowogródek Pomorski posiadała wody podziemne o znacznej zawartości żelaza i magnezu. W 2015 r. dokonano wymiany złoża w stacji uzdatniania wody w Giżynie oraz wykonano warstwy wzmagające stopień oczyszczenia wody z magnezu w istniejących odmanganiaczach.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „PŁONIA” Sp. z o. o. w Barlinku

W okresie sprawozdawczym zrealizowano przedsięwzięcia:

1. budowa sieci wodociągowej w m. Nowa Dziedzina, Strąpie, Dziedzice za kwotę łączną 701.300,40 zł netto; dofinansowanie ze środków PROW w kwocie 350.650,00 zł,
2. rozbudowa sieci wodociągowej w m. Mostkowo, etap I za łączną kwotę 187.013,62 zł netto; dofinansowanie ze środków PROW w kwocie 93.506,00 zł,
3. rozbudowa sieci wodociągowej w m. Mostkowo, etap II za łączną kwotę 285.414,00 zł łącznie; całość kwoty poniesiona ze środków własnych,
4. budowa sieci wodociągowej w m. Rychnów; środki własne 13.500,00 zł netto,
5. budowa sieci wodociągowej w ul. M. Konopnickiej w Barlinku; środki własne w kwocie 14.700,00 zł netto,
6. rozbudowa sieci wodociągowej w m. Barlinek, ul. Wiśniowa; środki własne w kwocie 1.250,00 zł netto; wybudowana sieć wodociągową o dł. 13,7 m,
7. budowa sieci wodociągowej w ul. 1- go Maja w Barlinku; środki własne 12.400,00 zł.
8. budowa sieci wodociągowej w ul. Szosowa i Przemysłowa za kwotę łączną 49.600,00 zł netto.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Dębnie

W okresie sprawozdawczym zrealizowano przedsięwzięcia:

1. modernizacja budynku stacji wodociągowej w Cychrach,
2. budowa kontenerowej stacji podnoszenia ciśnienia przy ul. Wrzosowej dz. nr 221 w m. Dębno dla m. Grzymiradz i Klepin,
3. przebudowa sieci wodociągowej w m. Grzymiradz,
4. modernizacja instalacji technologicznej w budynku stacji uzdatniania wody w Smolnicy,
5. budowa instalacji wodociągowej w m. Smolnica kolonia Hajnówka,
6. budowa instalacji wodociągowej w ul. Piłsudskiego w Dębnie,
7. budowa instalacji wodociągowej w ul. Wiśniowej w Dębnie,
8. przebudowa sieci wodociągowej w ul. Wojska Polskiego i Piasta w Dębnie,
9. opomiarowanie i monitoring sieci wodociągowej m. Dębno I etap,
10. budowa zbiornika bezodpływowego na stacji uzdatniania wody w m. Sarbinowo,
11. modernizacja hydroforni Więclaw,
12. budowa instalacji wodociągowej w ul. Słowackiego.

- **Działanie ekologiczne: Przywrócenie i utrzymanie wymaganych standardów wodom powierzchniowym podlegającym ochronie ze względu na ich wykorzystanie do celów pitnych**

Działanie nie było realizowane, ponieważ na terenie powiatu myśliborskiego nie korzysta się z wód powierzchniowych do celów pitnych.

- **Działanie ekologiczne: Edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody**

Gmina Myślibórz

Działania edukacyjne w powyższym zakresie realizowane są przez placówki oświatowe. Gmina wspiera finansowo szkoły poprzez zakup nagród rzeczowych na konkursy dotyczące racjonalnego zużycia wody.

Gmina Nowogródek Pomorski

Raz na kwartał przeprowadzane są odczyty wodomierzy w gospodarstwach domowych na terenie gminy przez pracowników tutejszego urzędu. Podczas tych odczytów omawiana jest problematyka dużego zużycia wody i sugerowane są metody oszczędzania wody poprzez racjonalne jej wykorzystanie.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 w Myśliborzu

Uczniowie klas I przygotowali prezentację medialną na temat: „Optymalizacja zużycia wody przez indywidualnego użytkownika”. Organizowano także pogadanki w klasach pierwszych, które dotyczyły właściwej gospodarki wodą w domach i sposobów oszczędnego jej wykorzystania.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. Juliusza Słowackiego w Dębnie

Zadanie było realizowane na lekcjach biologii poprzez omawianie tematów: „Biotechnologia w ochronie środowiska” i „Woda cud życia”.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. kpt. hm. Andrzeja Romeckiego „Morro” w Barlinku

W szkole na zajęciach koła przyrodniczo-ekologicznego prowadzona jest akcja edukacyjno – informacyjna, w czasie której propaguje się oszczędzanie wody. Na zajęciach uczniowie wykonują m.in.: doświadczenia, pokazujące jak należy oszczędzać wodę i za pomocą jakich metod, rozpowszechnianie informacji mówiącej, że warto oszczędzać wodę (plakaty, zdjęcia, rysunki, napisy łożeniach mówiące o dokręcaniu kranów jako indywidualnym i globalnym zakresie oszczędzania wody).

- **Działanie ekologiczne: Rozwój współpracy ze wszystkimi instytucjami wpływającymi na jakość wód, wspieranie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i ochrona przed zanieczyszczeniem**

Powiat Myśliborski

Starosta Myśliborski w latach 2014-2015 brał udział w konsultacjach społecznych w zakresie ustalania warunków korzystania z wód regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego oraz regionu wodnego Warty.

Gmina Myślibórz

Działania edukacyjne w powyższym zakresie realizowane są przez placówki oświatowe. Gmina wspiera finansowo szkoły poprzez zakup nagród rzeczowych na konkursy dotyczące racjonalnej gospodarki wodnej i ochrony wód przed zanieczyszczeniem.

- **Działanie ekologiczne: Gromadzenie i przekazywanie mieszkańcom aktualnych informacji na temat jakości wody przeznaczonej do picia**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Myśliborzu

Działanie jest realizowane w następujący sposób: sprawozdania z badań wody do spożycia prowadzone w ramach nadzoru sanitarnego otrzymane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Myśliborzu (PSSE) oraz wyniki badań przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej, gromadzone są w systemie monitoringu Woda-Excel. W systemie tym gromadzone są też dane dotyczące innych informacji o wodociągach, np. ich lokalizacji, procesach technologicznych uzdatniania wody, infrastrukturze wodociągowej, awariach, remontach, itp. Na podstawie wyniku badania wody każdorazowo wydaje się bieżące oceny jakości wody, które bezzwłocznie przekazywane są do producentów wody i właściwych urzędów miast i gmin.

O przypadkach awarii, czy okresowego pogorszenia się jakości wody, informowani są mieszkańcy oraz udziela się informacji telefonicznych i wyjaśnień do prasy.

Gmina Barlinek

Gmina gromadzi wszystkie informacje otrzymywane od Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego dotyczące przydatności wody do spożycia wodociągów publicznych oraz przydatności wody z miejsc wykorzystywanych do kąpieli. W latach 2014-2015 nie odnotowano stwierdzenia braku przydatności wody do spożycia.

Gmina Dębno

Aktualne informacje nt. jakości wody umieszczone są na stronie www.debno.pl oraz na stronie internetowej Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Dębnie (www.pwikdebno.pl). Ponadto mieszkańcy gminy Dębno mogą otrzymywać powiadomienia SMS np. ostrzeżenia, informacje i alarmy. Rejestracja przez kod SMS, które są bezpłatne, informacja dostępna na stronie www.debno.pl.

Gmina Myślibórz

Działanie jest realizowane; informacja o badaniu przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Myśliborzu (PSSE) wody przeznaczonej do spożycia, zamieszczana była na tablicach ogłoszeń oraz na stronie internetowej tut. Urzędu.

Gmina Boleszkowice

Zadanie realizowane w sposób ciągły - na życzenie wnioskodawcy udostępniano dane dotyczące jakości wody pitnej.

Gmina Nowogródek Pomorski

W celu utrzymania prawidłowych parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, przeprowadzane były kontrole badania jakości wody zgodnie z odrębnymi przepisami oraz w ramach monitoringu uzgodnionego z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Myśliborzu.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Dębnie

Działanie jest realizowane poprzez zamieszczanie wyników badań na stronie internetowej www.pwikdebno.pl.

- **Działanie ekologiczne: Przywrócenie właściwych standardów, w szczególności w zakresie kryterium sanitarnego wodom wykorzystywanym jako kąpieliska**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Myśliborzu

Na terenie powiatu myśliborskiego znajduje się jedno kąpielisko: nad jeziorem Myśliborskim oraz trzy miejsca wykorzystywane do kąpeli: dwa nad jeziorem Barlineckim oraz jedno nad jeziorem Lipowo w Dębnie. Wymienione kąpielisko oraz miejsca wykorzystywane do kąpeli na przestrzeni lat 2014 i 2015 odpowiadały wymaganiom sanitarnym dla wody przeznaczonej do kąpeli.

Jakość wody w kąpielisku ocenia się na podstawie badań próbek wody pobranych z wyznaczonych punktów kąpieliska. Na podstawie otrzymanych wyników wydaje się ocenę przydatności lub braku przydatności wody do kąpeli. Wszystkie wyniki oraz ich interpretacja odnotowane są w ogólnopolskim serwisie kąpieliskowym a także umieszczane na stronie internetowej PSSE w Myśliborzu. Ponadto informacje te umieszczane są na tablicy informacyjnej umieszczonej na terenie kąpieliska przez organizatora.

IV. Cel operacyjny: Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek

- **Działanie ekologiczne: Modernizacja istniejących urządzeń piętrzących poprzez wyposażenie ich w przepławki, budowa nowych przepławek, w tym przedsięwzięcia w ramach kontynuacji Programu budowy przepławek dla ryb na terenie powiatu myśliborskiego**

Gmina Myślibórz

W wydanej w 2015 roku decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na przebudowę małej elektrowni wodnej w Zarzeczcu określono warunek poprawy funkcjonowania istniejącej przepławki dla ryb oraz budowy nowej przepławki typu bystrotok.

3.2.3. PRIORYTET III. Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju

I. Cel operacyjny: Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnie z wymogami Krajowego Programu Gospodarki Odpadami

- **Działanie ekologiczne: Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno – edukacyjnej w tym zakresie**

Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego

W 2014 r. przeprowadzono otwarty konkurs ofert na realizację zadań z zakresu edukacji ekologicznej- właściwe zachowania w sytuacjach zagrożenia ekologicznego z elementami promującymi właściwe postępowanie odpadami. W ramach tego zadania realizowano dwa przedsięwzięcia: „Bądź EKO” oraz „Eko-konsument: jak najmniej wytworzyć- jak najwięcej odzyskać- jak najmniej zaszkodzić”. Na realizację zadania przeznaczono środki w wysokości 76 888,00 zł środki własne. Ponadto

przygotowano i przeprowadzono publiczną kampanię edukacyjną pod hasłem: „Nie wrzucaj do śmieci wszystkiego jak leci. Nie wyrzucam, segreguję, do miejsc odbioru przekazuję”, mającej na celu podniesienie poziomu wiedzy wśród mieszkańców regionu, dotyczącej postępowania ze zużyтыми bateriami i akumulatorami zgodnie z art. 66 pkt. 1 ustawy z dnia 24.04.2009 r. o bateriach i akumulatorach. Na realizację zadania przeznaczono środki w wysokości 84 023,76 zł- środki własne.

Powiat Myśliborski

W okresie sprawozdawczym kilkakrotnie informowano przedsiębiorców, prowadzących działalność gospodarczą w zakresie gospodarki odpadami o zbliżającym się terminie uzyskania nowych zezwoleń na gospodarowanie odpadami, co podyktowane było wejściem w życie z dniem 23.01.2013 r. ustawy z dnia 14.12.2012 r. o odpadach (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 21 z późn. zm.), zalecając zainteresowanym przedsiębiorcom podjęcie działań mających na celu uzyskanie nowych zezwoleń w zakresie zbierania i przetwarzania, zgodnie z wymaganiami ww. ustawy. Informacje zamieszczono na stronie internetowej powiatu myśliborskiego oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie tut. Urzędu.

Na stronie powiatu myśliborskiego udostępniono także informację o możliwości składania wniosków o dofinansowanie zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest w 2015 r. do WFOŚiGW w Szczecinie.

Gmina Barlinek

Na terenie zrehabilitowanych składowisk odpadów w Strąpiu i Rychnowie, wybudowano ścieżki edukacyjne o tematyce, dotyczącej właściwego postępowania z odpadami.

Gmina Dębno

W 2014 i 2015 roku prowadzono szereg działań edukacyjno-informacyjnych na terenie gminy, dotyczących systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Plakaty, ulotki i materiały informacyjne systematycznie dostarczane są zarówno do zarządców nieruchomości, spółdzielni mieszkaniowej, sołtysów oraz samych mieszkańców gminy.

Na bieżąco rozbudowywana i aktualizowana jest strona internetowa gminy Dębno (www.debno.pl→gospodarka odpadami) o wszelkiego rodzaju informacje, dotyczące gospodarki odpadami tj. prowadzonych akcjach edukacyjno-promocyjnych, akcjach zbiórki odpadów wielkogabarytowych, harmonogramach wywozu odpadów, komunikatach, konkursach proekologicznych czy informacjach

praktycznych, dotyczących np. segregacji odpadów, firm odbierających odpady, itp.

Ponadto informacje dotyczące gospodarki odpadami (tj. harmonogram wywozu odpadów, artykuły i komunikaty, itp.) publikowane były w gazetach lokalnych.

W 2014 roku pozyskano środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie na zakup materiałów promocyjnych i edukacyjnych. Zakupione zostały materiały przeznaczone w większości dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, tj. kolorowanki, książki, długopisy, notesy, puzzle i gry, itp. Wszystkie materiały promują selektywną zbiórkę odpadów komunalnych.

W 2014 i 2015 roku zorganizowane były także, we współpracy z Nadleśnictwem Dębno i Nadleśnictwem Różańsko, akcje „Sprzątania Świata”, obchody „Dnia Ziemi” oraz akcja „Pomóżmy kasztanowcom”. Gmina ponosiła częściowo koszty utylizacji zebranych w ramach akcji odpadów oraz wyposażenia uczestników w worki i rękawice ochronne.

Gmina czynnie uczestniczyła w organizowanych proekologicznych konkursach szkolnych zarówno w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach średnich. Konkursy częściowo były współfinansowane przez Gminę w postaci przekazania materiałów promocyjnych i edukacyjnych jako nagrody dla uczniów.

Wspólnie z CZG-12 na terenie gminy organizowana była akcja edukacyjno-konkursowa „Zielona szkoła, Zielone Przedszkole”, gdzie dzieci zbierały surowce wtórne.

Z terenu gminy Dębno udział wzięły placówki: Przedszkole Nr 1 w Dębnie, które zebrało 2.737 kg surowców wtórnych, Przedszkole Nr 2 w Dębnie, które zebrało 1.345 kg surowców wtórnych, Szkoła Podstawowa w Różańsku, która zebrała 1290 kg surowców wtórnych, Szkoła Podstawowa w Cychrach, która zebrała 1363 kg surowców wtórnych, Szkoła Podstawowa w Sarbinowie, która zebrała 84 kg baterii, Gimnazjum Publiczne w Dębnie, które zebrało 323 kg surowców wtórnych, Powiatowy Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Dębnie, który zebrał 252 kg surowców wtórnych. W ramach podsumowania XVII edycji akcji odbył się 17 czerwca 2014 r. na terenie pałacu w Gliźnie piknik ekologiczny pod nazwą „Mam pomysł na recykling”. W pikniku wzięły udział reprezentacje placówek Przedszkole Nr 1 w Dębnie, Przedszkole Nr 2 w Dębnie, Szkoła Podstawowa w Różańsku, Szkoła Podstawowa w Cychrach, Szkoła Podstawowa w Sarbinowie, Gimnazjum Publiczne w Dębnie, Powiatowy Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Dębnie.

W ramach działań edukacyjnych prowadzone były także w Urzędzie Miejskim w Dębnie pogadanki i prelekcje dotyczące ekologii i segregacji odpadów, w której uczestniczyli wychowankowie Przedszkola nr 1 w Dębnie oraz Szkoły Podstawowej nr 3 (klasy 1-3) oraz lekcje edukacyjne na terenie PSZOK-u dla wychowanków przedszkoli w Dębnie – tj. grupy 4,5,6-latków oraz uczniów szkół podstawowych w klasach 1-3. W okresie od kwietnia do czerwca 2015 roku zorganizowano akcje „Czysta Wieś” w Oborzanach, Krześnicy, Dolsku, Grzymiradzu i Różańsku, w ramach której zebrano w sumie 2,569 Mg odpadów, z czego 2,33 Mg stanowiły odpady o kodzie 15 01 02.

Gmina Myślibórz

Edukacja ekologiczna w wymienionym zakresie prowadzona była przez placówki oświatowe. Tut. Urząd uczestniczył w zakupie nagród na konkursy ekologiczne organizowane przez placówki oświatowe. Tut. Urząd kontynuował promocję właściwego postępowania z odpadami, w tym odpadami segregowanymi, jak w

latach 2012-2013, kiedy to przygotowano ulotki i broszury informacyjne, dotyczące wprowadzenia nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy.

Gmina Boleszkowice

Przeprowadzono kampanię edukacyjną, dotyczącą funkcjonującego już nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Duży nacisk położono na szczegóły nowego systemu: obowiązywanie, zasady postępowania, system wnoszenia opłat oraz omówiono deklarację. Omówiono również zasady segregacji odpadów „u źródła”. Przeprowadzono również konkursy dla dzieci i młodzieży, produkcję i rozpowszechnianie materiałów promocyjnych- zadania wykonano w ramach funkcjonowania Związku Gmin Dolnej Odry.

Gmina Nowogródek Pomorski

Gmina jest członkiem Związku Gmin Dolnej Odry z siedzibą w Chojnie i wszelkie działania edukacyjne w zakresie odpowiedniej gospodarki odpadami komunalnymi prowadzone są przez tę instytucję.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 w Myśliborzu

Na lekcjach zwracano uczniom uwagę na konieczność segregacji materiałów odpadowych w gospodarstwie domowym, zakaz spalania materiałów odpadowych, np. obuwia, mebli, odzieży, opon samochodowych, butelek plastikowych, opakowań z tworzyw sztucznych, recykling - wtórny przerób niektórych produktów, zapobieganie problemowi „dzikich” wysypisk, wyjaśnienie ich wpływu na środowisko, zastosowanie alternatywnych źródeł energii- energia geotermalna, energia słońca i wiatru.

Zespół Szkół im. Noblistów Polskich w Myślibórz

Przeprowadzono pogadanki w klasach III gimnazjum o właściwej segregacji odpadów.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. Juliusza Słowackiego w Dębnie

Szkoła wzięła udział w akcji „Sprzątania Świata – Dębno 2014”, obchodzone także Tydzień Ziemi pt.: „My dla Ziemi”, odbył się również powiatowy konkurs, dotyczący segregacji odpadów. Podczas obchodów „Tygodnia Ziemi” uczniowie zadbali również o dziania w terenie. Dnia 30 kwietnia zorganizowano akcję „Sprzątania Świata”, którą objęto tereny przy ul. Dargomyskiej.

- **Działanie ekologiczne: Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na recykling oraz odzysk energii zawartej w odpadach, w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania**

Gmina Dębno

Zadanie realizowane w ramach członkowska w Celowym Związku Gmin CZG-12 w Długoszynie.

Gmina Boleszkowice

Zadania realizowane na bieżąco w ramach funkcjonowania Związku Gmin Dolnej Odry.

Gmina Nowogródek Pomorski

Zbiórka odpadów komunalnych na terenie gminy odbywa się poprzez selektywną zbiórkę odpadów czyli plastik, szkło, papier, metal, które są odbierane przez firmę zewnętrzną wybraną w drodze przetargu przez Związek Gmin Dolnej Odry. Dodatkowo w wyznaczonych punktach takich jak szkoły i sklepy znajdują się pojemniki na zużyte baterie. Dwa razy w roku dokonywana jest też zbiórka zużytych opon, w trakcie zbiórki odpadów wielkogabarytowych, zbierany jest także zużyty sprzęt AGD i RTV.

- **Działanie ekologiczne: Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów dla zapewnienia skutecznego egzekwowania prawa**

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie (WIOŚ)

W 2014 r. przeprowadzono dwie kontrole w EKO-MYŚL Sp. z o.o. Dalsze 36, 74-300 Myślibórz, gdzie jedna kontrola inwestycyjna - odbiór inwestycji, dotyczącej biologicznego przetwarzania odpadów i jedna kontrola w zakresie instalacji do unieszkodliwiania odpadów poprzez składowanie odpadów); nie stwierdzono nieprawidłowości.

Gmina Barlinek

Kontrolowano właścicieli nieruchomości w zakresie prawidłowego gromadzenia odpadów komunalnych, stwierdzone nieprawidłowości są zgłaszane w tygodniowych raportach z odbioru odpadów komunalnych i potwierdzone dokumentacją fotograficzną, wydawane są także decyzje, określające wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Gmina Dębno

Ciągła kontrola przedsiębiorstwa, realizującego zadanie w zakresie odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych, działającego na zlecenie Gminy Dębno.

Gmina Myślibórz

Kontrolowane są podmioty wpisane do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, w oparciu o sprawozdania kwartalne.

Gmina Boleszkowice

Zadania realizowane na bieżąco w ramach funkcjonowania Związku Gmin Dolnej Odry.

Gmina Nowogródek Pomorski

Wydawanie decyzji określających wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, uszczelnianie systemu.

- **Działanie ekologiczne: Wyeliminowanie praktyk niewłaściwej eksploatacji i rekultywacji składowisk odpadów**

Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego

Działanie realizowano m.in. w ramach wydawanych decyzji administracyjnych, dotyczących eksploatacji składowiska lub zamknięcia składowiska. W roku 2014 Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego przeprowadził dwie kontrole zamkniętych kwater na eksploatowanym składowisku w m. Dalsze. Eksploatowana część składowiska w m. Dalsze podlega kontroli w ramach kontroli RIPOK- Eko-myśl Sp. z o. o.

W roku 2015 Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego nie prowadził kontroli, wizji lokalnych składowisk zlokalizowanych na terenie powiatu myśliborskiego. Na dzień 31 grudnia 2015 r. trzy z pięciu zamkniętych składowisk zlokalizowanych na terenie ww. powiatu były zrehabilitowane oraz trzy z trzech zamkniętych kwater na eksploatowanym składowisku.

- **Działanie ekologiczne: Budowa prawidłowego systemu gospodarki odpadami na terenie gmin Regionu Szczecińskiego, tj. budowa części biologicznego przetwarzania w ramach instalacji zmieszanych odpadów komunalnych i rekultywacja kwatery 1A składowiska odpadów innych niż niebezpieczne lub obojętne w Długoszynie**

Celowy Związek Gmin CZG-12 w Długoszynie

Zadania zostały zrealizowane; koszt budowy części biologicznego przetwarzania instalacji to 10 456 210,93 zł brutto, w tym: 4 740 722,70 zł brutto środki unijne, 5 715 488,23 zł brutto środki własne, natomiast rekultywacji kwatery 1A to 1 112 412,00 zł brutto, w tym: 768 740,00 zł brutto środki unijne, 343 672 zł brutto środki własne

„Eko-Myśl” Sp. z o. o. w Dalszem

Z końcem 2014 roku Spółka zakończyła inwestycję polegającą na rozbudowie instalacji mechanicznego przetwarzania odpadów komunalnych o część biologiczną.

- **Działanie ekologiczne: Wydawanie decyzji związanych z realizacją celów spełniających założenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami (WPGO)**

Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego

Na terenie powiatu znajdują się trzy instalacje wyznaczone w WPGO do przetwarzania odpadów komunalnych w regionie szczecińskim: składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowane w m. Dalsze, gm. Myślibórz, instalacja mechaniczno- biologicznego przetwarzania odpadów zlokalizowane w m. Dalsze, gm. Myślibórz, kompostownia odpadów ulegających biodegradacji zlokalizowana w m. Dalsze, gm. Myślibórz. W okresie sprawozdawczym uregulowano działalność tych instalacji następujących decyzjami Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego:

1. decyzja z dnia 12 listopada 2014 r. oraz decyzja z dnia 3 września 2015 r. w sprawie zmiany decyzji Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 18 września 2009 r., udzielającej pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie

składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Dalsze gm. Myślibórz,

2. decyzja Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 19 grudnia 2014 r., udzielająca pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji biologicznego przetwarzania odpadów w m. Dalsze, gm. Myślibórz (zgodnie z przepisami prawa pozwoleniem zintegrowanym objęto instalację do mechanicznego przetwarzania odpadów oraz instalację kompostowania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów),

3. decyzja z dnia 3 września 2015 r., zatwierdzająca instrukcję prowadzenia składowiska odpadów w m. Dalsze, gm. Myślibórz.

II. Cel operacyjny: Prawidłowa gospodarka odpadami komunalnymi

- **Działanie ekologiczne: Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców najpóźniej do 2015 r.**

Gmina Barlinek

Zadanie zrealizowano; systemem odbierania odpadów objęto nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe w gminie Barlinek do 2015 r.

Gmina Dębno

Gmina realizuje obowiązki odbioru, transportu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych powstających w gospodarstwach domowych w zamian za uiszczoną przez właściciela Częstotliwość odbierania zmieszanych odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych: zabudowa jednorodzinna – co dwa tygodnie, zabudowa wielorodzinna na terenie miasta – co najmniej raz w tygodniu, zabudowa wielorodzinna na terenie wsi – co dwa tygodnie. Ilość mieszkańców objętych opłatą na podstawie złożonych i wprowadzonych do systemu informatycznego „odpady w gminie” deklaracji na dzień 31 grudnia 2014 r. wynosiła 17. 021 osób, natomiast liczba osób zameldowanych w tym okresie na terenie gminy to 20.388 osób. Systemem opłaty objęto 4.031 nieruchomości zamieszkałych, co stanowi blisko 97,9% wszystkich nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy. Na podstawie złożonych deklaracji ponad 8.600 osób deklaruje i prowadzi selektywną zbiórkę odpadów, co stanowi 51% ogółu mieszkańców zgłoszonych do opłaty za odpady.

Z kolei ilość mieszkańców objętych opłatą na podstawie złożonych i wprowadzonych do systemu informatycznego „odpady w gminie” deklaracji na dzień 31 grudnia 2015 r. wynosiła 16.938 osób, natomiast liczba osób zameldowanych w tym okresie na terenie gminy to 20. 257 osób. Systemem opłaty objęto 4.136 nieruchomości zamieszkałych, co stanowi blisko 98% wszystkich nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy. Na podstawie złożonych deklaracji 8.936 osób deklaruje i prowadzi selektywną zbiórkę odpadów co stanowi 52,7 % ogółu mieszkańców zgłoszonych do opłaty za odpady.

Gmina Myślibórz

Rada Miejska w Myśliborzu podjęła uchwałę o objęciu mieszkańców gminy systemem odbierania odpadów komunalnych. Dano mieszkańcom gminy możliwość wyboru sposobu zbierania odpadów komunalnych (w sposób zmieszany lub segregowany).

Gmina Boleszkowice

Zadania realizowane na bieżąco w ramach funkcjonowania Związku Gmin Dolnej Odry.

Gmina Nowogródek Pomorski

Odnotowuje się ciągły wzrost osób dokonujących selektywnego zbioru odpadów komunalnych.

- **Działanie ekologiczne: Objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 r.**

Gmina Barlinek

Zorganizowany jest system odbierania odpadów komunalnych, który obejmuje wszystkich mieszkańców; do 2015 r. objęto wszystkich mieszkańców gminy systemem selektywnego zbierania odpadów.

Gmina Dębno

Zadanie zrealizowane. W 2014 roku na terenie gminy Dębno odebrano z nieruchomości zamieszkałych 5.497,44 Mg odpadów komunalnych, w tym 5.056,44 Mg stanowiły odpady komunalne zmieszane, natomiast 441 Mg to odpady segregowane. W ramach funkcjonowania Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w 2014 roku zebrano 1.154,68 Mg odpadów. Ponadto odpady wielkogabarytowe, które ze względu na rozmiar i wagę nie mieszczą się w pojemniku na odpady komunalne, zbierane są w ramach kwartalnych zbiórek sprzed posesji. Akcje zbiórki wielkogabarytów organizowane były w miesiącach: luty, maj, sierpień oraz listopad 2014 roku, w których zebrano ogółem 24,96 Mg odpadów. W 2014 roku z terenu gminy Dębno przekazano do instalacji w Długoszynie 5621,2 Mg zmieszanych odpadów komunalnych. Po ich przetworzeniu do składowania przekazano 2945,16 Mg odpadów komunalnych.

Ponadto w 2014 roku z terenu gminy Dębno zebrano 596,9 Mg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Z kolei w 2015 roku na terenie gminy Dębno odebrano z nieruchomości zamieszkałych 5.533,37 Mg odpadów komunalnych, w tym 5.098,46 Mg stanowiły odpady komunalne zmieszane, natomiast 434,91 Mg to odpady segregowane.

W ramach funkcjonowania Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w 2015 roku zebrano 2060,42 Mg odpadów.

Odpady wielkogabarytowe, które ze względu na rozmiar i wagę nie mieszczą się w pojemniku na odpady komunalne, zbierane były w ramach kwartalnych zbiórek sprzed posesji. Akcje zbiórki „wielko gabarytów” organizowane były w miesiącach: maj, sierpień oraz listopad 2015 roku, w których zebrano ogółem 28,81 Mg odpadów.

Gmina Myślibórz

Zapewniono mieszkańcom gminy możliwość nieodpłatnego pozbycia się niektórych odpadów komunalnych, organizując Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Myśliborzu (bioodpady, papier, szkło, plastik i opakowania po nich, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, gabaryty, opony, leki, zużyte baterie i akumulatory, chemikalia i opakowania po nich, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, lampy żarowe, halogenowe i świetlówki) przy

ul. Celnej w Myśliborzu oraz rozstawiając pojemniki na przeterminowane leki w myśliborskich aptekach.

Gmina Boleszkowice

Zadania realizowane na bieżąco w ramach funkcjonowania Związku Gmin Dolnej Odry.

Gmina Nowogródek Pomorski

System odbioru odpadów komunalnych jest zrealizowany.

- **Działanie ekologiczne: Zmniejszanie masy składowanych odpadów komunalnych do max 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.**

Gmina Barlinek

W gminie Barlinek nie ma czynnych składowisk odpadów, zatem zadanie nie było realizowane.

Gmina Dębno

W 2014 roku gmina Dębno osiągnęła poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów surowcowych – papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło na poziomie 51%. Natomiast odzysk odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2014 roku osiągnięty został na poziomie 100%. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakłada na gminy także obowiązek ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji, które trafiają do składowania (tabela nr 5.). W 2014 roku wskaźnik ten wyniósł 59%. za 2015 r. nie ma jeszcze danych.

Gmina Myślibórz

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Gmina Myślibórz zobowiązana została do osiągnięcia określonych poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami: papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła - 14 % w 2014 r., do 50% w 2020 r., odpadów budowlanych i rozbiórkowych - 38 % w 2014 r., do 70 % w 2020 r., ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania - do 50 % w 2014 r., do 35 % w 2020 r. w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

W 2014 r. Gmina Myślibórz osiągnęła następujące poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła - 17,32 %, odpadów budowlanych i rozbiórkowych - 0,0 % oraz osiągnęła poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania - 0,0 %.

Osiągnięcie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji nastąpiło w wyniku ich kompostowania.

Gmina Boleszkowice

zadania realizowane na bieżąco w ramach funkcjonowania Związku Gmin Dolnej Odry.

Gmina Nowogródek Pomorski

Realizowaniem działania zajmuje się Związek Gmin Dolnej Odry.

• Działanie ekologiczne: Monitoring dzikich składowisk

Gmina Barlinek

Zadanie jest realizowane; kontrole stwierdzonych dzikich wysypisk przeprowadzane są regularnie, a tereny narażone na zaśmiecenia są monitorowane. Przy takim sposobie nadzoru i oczyszczania, spotykane zanieczyszczenia występują w niewielkich ilościach, a w przypadku ich stwierdzenia – właściciele nieruchomości zobowiązują się do ich uprzątnięcia.

Gmina Dębno

W roku 2014 zlikwidowano 11 takich miejsc. Odpady zostały zwiezione na bazę przeładunkową w Krześniczce przez firmę Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Dębnie lub w przypadku opon przekazane dla firmy specjalistycznej na podstawie kart przekazania. Ogółem z dzikich wysypisk zebrano ok. 41,70 Mg odpadów.

Ponadto prowadzone kontrole nieruchomości w zakresie obowiązku wyposażenia posesji w pojemnik do gromadzenia odpadów oraz akcje mające na celu pomoc mieszkańcom w prawidłowym pozbyciu się odpadów sprzyjają zmniejszeniu się liczbie „dzikich” wysypisk. Przeciwdziałaniu tworzenia się nielegalnych miejsc składowania odpadów czynnie uczestniczy straż miejska.

Co roku dzikie wysypiska udaje się zlikwidować dzięki zatrudnionym przy Urzędzie Miejskim pracownikom tzw. „społecznie użytecznym”, którzy zbierają zalegające odpady do specjalnych pojemników.

W celu zahamowania procederu nielegalnego wyrzucania odpadów w miejsca na ten cel nieprzeznaczone, niewłaściwego gromadzenia odpadów oraz utrzymania czystości porządku prowadzone są w ciągu roku systematyczne kontrole nieruchomości przez inspektora ochrony środowiska i Straż Miejską oraz przedstawiciela Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej z Myśliborza.

W roku 2014 przeprowadzono 157 kontroli nieruchomości w zakresie utrzymania porządku i czystości oraz postępowania z odpadami stałymi i płynnymi. W roku 2015 na terenie gminy Dębno zlikwidowano 16 dzikich wysypisk, zebrano ok. 126,26 ton odpadów.

Na likwidację dzikich wysypisk wydatkowano kwotę 25 993,99 zł. Prace wykonało PUK Sp. z o. o. w Dębnie. Ponadto zebrano 119 ton opon samochodowych i ciągnikowych w wyznaczonym miejscu w Oborzanach. Opony nieodpłatnie odebrała firma RECO TRANS Śrem. Na bieżąco prowadzona jest ewidencja dzikich wysypisk i ich monitoring w celu doprowadzenia do likwidacji takich miejsc.

Gmina Myślibórz

Niewielkie punktowe nagromadzenia odpadów, występujące na gruntach prywatnych lub gminnych, likwidowane były sukcesywnie na koszt posiadacza odpadów (w przypadku braku możliwości ustalenia ich pochodzenia).

Gmina Boleszkowice

Na terenie gminy Boleszkowice nie zewidencjonowano „dzikich wysypisk” odpadów komunalnych. W przypadku zaobserwowania odpadów powiadamiamy właściciela nieruchomości lub uporządkowujemy teren we własnym zakresie.

Gmina Nowogródek Pomorski

W latach 2014-2015 na terenie gminy nie zlokalizowano dzikich wysypisk.

III. Cel operacyjny: Prawidłowa gospodarka odpadami niebezpiecznymi

- **Działanie ekologiczne: Przekazywanie informacji do Marszałka Województwa o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (np.PCB)**

Gmina Barlinek

Na terenie gminy Barlinek nie stwierdzono miejsc występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (np. PCB).

Gmina Dębno

Zadanie realizowane na bieżąco; informacja przekazywana jest bezpośrednio na stronę bazaazbestowa.pl.

Gmina Myślibórz

Zadanie realizowane; przekazywano informacje dot. występowania wyrobów zawierających azbest oraz ilości tych wyrobów; na bieżąco wprowadzone są ww. dane do Wojewódzkiej Bazy Wyrobów i Odpadów Zawierających Azbest (WBDA), prowadzonej na zlecenie Marszałka Województwa.

Gmina Boleszkowice

Działanie realizowane w sposób ciągły.

- **Działanie ekologiczne: Zwiększenie nadzoru nad prowadzeniem gospodarki odpadami przez małych wytwórców odpadów medycznych i weterynaryjnych w małej ilości (źródła rozproszone)**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Myśliborzu

Zadanie jest realizowane. Podczas planowanych kontroli prowadzony jest nadzór nad prawidłowością gospodarowania odpadami medycznymi w podmiotach prowadzących działalność leczniczą poprzez sprawdzenie poprawności procedury postępowania z odpadami, sprawdzenie dokumentacji, tj. kart przekazania odpadów i dokumentów potwierdzających przekazanie odpadów do unieszkodliwienia.

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie cyklicznych kontroli poszczególnych podmiotów wprowadzających pojazdy, punktów zbierania pojazdów, stacji demontażu prowadzących strzępiarki, w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji**

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie (WIOŚ)

W 2014 r. przeprowadzono trzy kontrole stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, t.j.: Przedsiębiorstwo Budowlano Inżynierskie KORIMEX Korzeniowski Józef, Więclaw, Andrzej Palicki Zakład Blacharsko Lakierniczy Mechanika Pojazdowa, 74-320 Barlinek, Bogdan Szkodziński, 74-320 Barlinek; nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2015 r. przeprowadzono również trzy kontrole ww. podmiotów; nie stwierdzono nieprawidłowości.

- **Działanie ekologiczne: Opracowanie i realizacja działań Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Myśliborskiego na lata 2013 - 2032 oraz gminnych Programach usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest**

Gmina Barlinek

Gmina posiada „Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Barlinek”, podjęty Uchwałą Nr VII/89/2011 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 28 kwietnia 2011 r. W związku z realizacją „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla miasta i gminy Barlinek na lata 2011-2032” w 2014 r. usuniętych zostało 35,04 Mg wyrobów zawierających azbest, koszt 17.722,02 zł, natomiast w roku 2015 - 32,30 Mg, koszt 15.114,17 zł. Na realizację zadań pozyskano środki z WFOŚiGW w Szczecinie.

Gmina Dębno

Gmina posiada „Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Dębno na lata 2011-2032” przyjęty przez Radę Miejską w Dębnie uchwałą Nr XI/71/2011 z dnia 29 czerwca 2011r. W roku 2014 zlikwidowano 67,92 Mg (4740,14m²) wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Dębno i zostało przekazane na składowisko odpadów niebezpiecznych w m. Dalsze; zadanie kosztowało 37.050,03 zł. Prace podzielone były na dwa etapy: demontaż płyt azbestowych z pokryć dachowych i pakowanie azbestu, zalegającego na terenie nieruchomości. W roku 2014 r. Gmina mogła zrealizować to zadanie dzięki 100% dofinansowaniu zadania ze środków WFOŚiGW w Szczecinie. W 2015 r. łącznie zlikwidowano 84,34 Mg (5728,94m²) wyrobów, zawierających azbest z terenu gminy Dębno i przekazano na składowisko odpadów niebezpiecznych w m. Dalsze k. Myśliborza.

Zadanie kosztowało 38 tysięcy złotych. Właściciele nieruchomości, z których azbest jest usuwany nie ponoszą żadnych kosztów związanych z demontażem azbestu i jego utylizacją. Koszt demontażu, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest wyniósł 38 333,20 zł brutto.

Zadanie w 100% zostało sfinansowanie ze środków WFOŚiGW w Szczecinie w ramach udziału Gminy Dębno w „Programie usuwanie wyrobów zawierających azbest-2015”.

Gmina Myślibórz

Uchwałą Nr XXXII/282/2008 z dnia 25 listopada 2008 roku przyjęto „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta i gminy Myślibórz na lata 2008 – 2032”.

Finansowano odbiór, transport i utylizację odpadów zawierających azbest od osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek i zakładów budżetowych, które posiadały tytuł prawny do nieruchomości, położonych na terenie miasta i gminy Myślibórz. W roku 2014 usunięto 25,90 Mg wyrobów zawierających azbest, wydając z budżetu Gminy 16.783,20 zł. W roku 2015 usunięto 55,15 Mg wyrobów zawierających azbest, wydając z budżetu Gminy 34.543,95 zł.

Także w kolejnych latach przewiduje się finansowanie odbioru, transportu i utylizacji wyrobów azbestowych.

Gmina Boleszkowice

W 2015 r. przeprowadzona aktualizację inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest stanowiącej załącznik Programu Usuwania Azbestu z terenu Gminy

Boleszkowice. Inwentaryzacja została umieszczona w bazie azbestowej (koszty UG Boleszkowice 7.500 zł, w tym dotacja Ministra Gospodarki - 5.200 zł).

Gmina Nowogródek Pomorski

Gmina w 2015 roku opracowała oraz uchwaliła nowy Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nowogródek Pomorski wraz z inwentaryzacją

- **Działanie ekologiczne: Monitoring terenu po zlikwidowanych mogiłnikach**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Myśliborzu

Na terenie powiatu myśliborskiego znajdowały się cztery mogiłniki: mogiłnik Smolnica, gm. Dębno, zlikwidowany 15.07.2011 r., szacunkowa odległość obiektu od ujęcia wody ok. 2000 m; mogiłnik Więclaw, gm. Dębno, zlikwidowany, w pobliżu brak ujęć wody, najbliższe Barnówko - 8 km i Dębno - 12 km; mogiłnik Rów, gm. Myślibórz, zlikwidowany, szacunkowa odległość obiektu od ujęcia wody ok. 1000 m oraz mogiłnik Osina, gm. Barlinek, zlikwidowany, najbliższe ujęcie wody Lutówko - ok. 4 km.

W ramach nadzoru sanitarnego prowadzone były badania na zawartość pestycydów w ramach monitoringu przeglądowego. Wyniki badań nie wykazały przekroczeń w wodach podziemnych z ujęć w Smolnicy, Barnówko, Rowie i Lutówku.

- **Działanie ekologiczne: Zwiększenie wykorzystania osadów ścieków w trakcie prowadzenia inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków**

Gmina Boleszkowice

W 2015 r. sporządzono koncepcję modernizacji oczyszczalni ścieków w m. Boleszkowice. Koncepcja zakłada przeróbkę osadu ściekowego w nawóz naturalny w postaci granulatu.

3.2.4. PRIORYTET IV. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i zrównoważone użytkowanie zasobów przyrodniczych

I. Cel operacyjny: Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych

- **Działanie ekologiczne: Kontynuowanie inwentaryzacji przyrodniczej województwa ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 (inwentaryzacja pod kątem tworzonych obecnie Planów Zadań Ochronnych)**

Zespół Parków Krajobrazowych Woj. Lubuskiego

Na obszarze Barlinecko – Gorzowskiego Parku Krajobrazowego kontynuowano inwentaryzację siedlisk leśnych, prowadzono inwentaryzację ważek i stanowisk brodaczek.

Gmina Myślibórz

Gmina brała udział w tworzeniu projektów Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000: „Ostoja Witnicko-Dębniańska”.

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego**

Zespół Parków Krajobrazowych Woj. Lubuskiego

Zrealizowano zajęcia dydaktyczne dla dzieci i młodzieży z miejscowości sąsiadujących z Barlinecko-Gorzowskim Parkiem Krajobrazowym, przeprowadzono kolejne edycje konkursu „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski” dla młodzieży gimnazjalnej, udzielano informacji turystom z zakresu ochrony przyrody i przepisów obowiązujących na terenie Parku, przygotowano artykuły przyrodnicze dla lokalnej prasy, wydano - wznowiono publikację w postaci map oraz albumów dotyczących Parku, promowano walory przyrodnicze Parku podczas imprez okolicznościowych.

Zespół Parków Krajobrazowych Woj. Zachodniopomorskiego

W roku 2015 zamontowano szereg elementów infrastruktury edukacyjnej dotyczącej walorów przyrodniczych parku.

Gmina Barlinek

W szkołach (np. przy okazji świąt Dzień Ziemi, październik miesiącem ochrony przyrody) prowadzone były spotkania, prelekcje, na ww. tematy. Także w terenie podczas spotkań, rajdów, wycieczek mieszkańcy i turyści przebywający w Barlinku mieli możliwość poznania zagadnień związanych z ww. tematami. W latach 2014-2015 realizowany był ekologiczny projekt pn. „Promocja bioróżnorodności w Gminie Barlinek”. Obejmował on szereg działań edukacyjnych, ekologicznych, promocyjnych, turystycznych.

Gmina Myślibórz

Edukacja na ww. temat prowadzona była w placówkach oświatowych.

Gmina wspierała finansowo szkoły poprzez zakup nagród rzeczowych na konkursy przyrodniczo-ekologiczne. Działania te będą kontynuowane w latach przyszłych

Gmina Boleszkowice

Umieszczano informacje o walorach przyrodniczych w folderach i materiałach promocyjnych Gminy Boleszkowice. Ponadto w ramach prowadzonych zebrań wiejskich w m. Gudzisz, Chwarszczany, Reczyce i Namyślin w 2015 r. omówiono walory przyrodnicze oraz prawne aspekty ochrony obszarów chronionych na terenie gminy Boleszkowice oraz omówiono ewentualne zagrożenia. W spotkaniach uczestniczyła znaczna część społeczeństwa z terenu gminy.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 w Myśliborzu

Uczniowie wzięli udział w konkursie „Lasy Europy”, przeprowadzono także lekcje pogładowe na następujące tematy: przyczyny spadku różnorodności biologicznej, różnorodność biologiczna w rolnictwie, wpływ urbanizacji i turystyki na

różnorodność biologiczną. W klasach I uczniowie przygotowywali referaty na tematy: ochrona przyrody i środowiska, normy prawne dotyczące przyrody i środowiska, gatunki ginące i zagrożone, ochrona środowiska w Unii Europejskiej, międzynarodowa współpraca na rzecz ochrony przyrody i środowiska. Na lekcjach geografii, w klasie pierwszej odbyły się lekcje poglądowe na temat: formy ochrony przyrody w Polsce.

Zespół Szkół im. Noblistów Polskich w Myślibórz

Prowadzono cykl lekcji w klasach 3 gimnazjum i 3 liceum o formach ochrony przyrody w Polsce.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. Juliusza Słowackiego w Dębnie

Organizowano olimpiady i konkursy o parkach narodowych, także w zakresie wiedzy ekologicznej.

Stowarzyszenie „Lider Pojezierza” w Barlinku

Zrealizowano projekt „Uczę się, mieszkam i odpoczywam w zieleni”- innowacyjne zagospodarowanie przestrzeni publicznej; środki- 43 755,24 zł.

II. Cel operacyjny: Stworzenie prawno- organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody

- **Działanie ekologiczne: Opracowanie planów ochrony dla istniejących parków krajobrazowych oraz rezerwatów przyrody, a także planów zadań ochronnych i planów ochrony dla obszarów Natura 2000**

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie

Działanie zrealizowano częściowo, tj. ustanowiono plany zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, w tym celu zostały wydane w 2014 r. i 2015 r. następujące zarządzenia: z dnia 1 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003, z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Kozie PLB320010, z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Myśliborskie PLB320014 i z dnia 15 kwietnia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Witnicko – Dębowska.

- **Działanie ekologiczne: Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie wyników inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej**

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie

W 2014 r i 2015 r. ustanowiono łącznie dwie strefy ochrony bielika (*Haliaeetus albicilla*), oprócz tego w 2015 r. wydano dwa zarządzenia z dnia 27 października 2015 r. w sprawie rezerwatu „Cisy Boleszkowickie” i rezerwatu „Długogóry”, ponadto ustanowiono jedną strefę ochrony bociana czarnego (*Ciconia nigra*), jedną strefę ochrony puchacza (*Bubo Bubo*) oraz jedną strefę ochrony sokoła wędrownego (*Falco peregrinys*).

Gmina Barlinek

W 2014 r. podjęto uchwały w sprawie ustanowienia pomników przyrody i użytków

ekologicznych: uchwała Nr LII/637/2014 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody - ochroną objęto 8 dębów szypułkowych, 12 dębów bezszypułkowych na terenie Nadleśnictwa Barlinek i uchwała nr LII/638/2014 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 104,14 ha, położone na gruntach Nadleśnictwa Barlinek.

Gmina Dębno

W ramach działania podjęto następujące uchwały:

1. uchwała Nr LVI/403/2014 Rady Miejskiej w Dębnie z dnia 4 września 2014 r. w sprawie akceptacji projektu lasów ochronnych w Nadleśnictwie Mieszkowice, położonych na terenie gminy Dębno,
2. uchwała Nr V/32/2015 Rady Miejskiej w Dębnie z dnia 26 lutego 2015 r., którą ustanowiono pomnik przyrody - drzewo gatunku dąb szypułkowy we wsi Warnice, obwód pnia drzewa wynosi 371 cm, wysokość 40 m, wiek ok. 250 lat; pomnikowi nadano nazwę „OSKAR”. Uchwała została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 8 kwietnia 2015 r. (poz.1280),
3. uchwała Nr V/33/2015 Rady Miejskiej w Dębnie z dnia 26 lutego 2015 r., którą ustanowiono pomnik przyrody - drzewo gatunku dąb szypułkowy we wsi Warnice; obwód pnia drzewa wynosi 546 cm, wysokość 5 m, wiek ok. 350 lat; pomnikowi nadano nazwę „ALBERT”. Uchwała została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 8 kwietnia 2015 r. (poz.1279),
4. uchwała Nr XII/79/2015 Rady Miejskiej w Dębnie z dnia 30 września 2015r. w sprawie akceptacji projektu lasów ochronnych w Nadleśnictwie Różańsko, położonych na terenie gminy Dębno.

Gmina Boleszkowice

Na mocy uchwały Nr XII/70/2014 Rady Gminy Boleszkowice z dnia 26 listopada 2015 r. powołano dwa nowe pomniki przyrody.

III. Cel operacyjny: Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej poprzez zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu ekosystemów i siedlisk oraz populacji gatunków zagrożonych

- **Działanie ekologiczne: Monitoring stanu gatunków i siedlisk na obszarach Natura 2000 i pozostałych obszarach cennych przyrodniczo oraz przeciwdziałanie pogorszeniu się tego stanu**

Zespół Parków Krajobrazowych Woj. Lubuskiego

W okresie sprawozdawczym kontynuowano projekt czynnej ochrony popielic (Glis glis), reintrodukowanych na terenie Puszczy Gorzowskiej – monitoring stanu populacji oraz dokarmianie popielic; kontynuowano także projekt czynnej ochrony wróbla mazurka (Passer Montanus) – monitoring stanu populacji migrującej na obszarze Parku; prowadzono monitoring płazów oraz gadów;

Zespół Parków Krajobrazowych Woj. Zachodniopomorskiego

W roku 2014 w ramach VII Międzynarodowego Spisu Bociana Białego przeprowadzono jego inwentaryzację w gminie Boleszkowice; działanie to sfinansowano w oparciu o środki budżetowe ZPKWZ.

- **Działanie ekologiczne: Opracowanie i wdrażanie kompleksowych systemów zarządzania obszarami cennymi przyrodniczo wraz z tworzeniem infrastruktury edukacyjnej, informacyjnej, turystycznej- oraz służącej ochronie przyrody**

Zespół Parków Krajobrazowych Woj. Lubuskiego

Działanie realizowano poprzez konserwację i naprawę tablic granicznych i informacyjnych.

Zespół Parków Krajobrazowych Woj. Zachodniopomorskiego

W roku 2015 w ramach projektu „Budowa, poprawa i promocja infrastruktury turystycznej w sześciu parkach krajobrazowych woj. zachodniopomorskiego w celu upowszechniania wiedzy i wspierania zachowań proekologicznych – Etap I” finansowego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013, w trzech lokalizacjach zainstalowano wiaty, stoły, ławki, kosze na odpady, tablice informacyjne, tablice edukacyjne, tablice zawierające mapy, kierunkowskazy, ogrodzenia – o wartości 85 537,93 zł

- **Działanie ekologiczne: Wsparcie ochrony bioróżnorodności na obszarach wiejskich poprzez szkolenie i wsparcie rolników we wdrażaniu programów rolno-środowiskowych**

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach Terenowy Zespół Doradców w Myśliborzu

Prowadzone jest doradztwo w 100 gospodarstwach rolnych, źródło finansowania - środki własne.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Biuro Powiatu Myśliborskiego w Dębnie

Realizacja działania odbywała się poprzez: kontynuację obsługi, przyjmowanie, obsługę, zatwierdzanie i finansowanie wniosków o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej w ramach PROW 2007-2013, wniosków o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach PROW 2014-2020 oraz wniosków o przyznanie płatności ekologicznej w ramach PROW 2014-2020. W analizowanym okresie tj. 2014-2015 w Biurze Powiatu Myśliborskiego ARiMR przyjęto, zatwierdzono i finansowano 350 wniosków o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej na łączną kwotę pomocy 4 903 643,67 zł. W roku 2015 w Biurze Powiatu Myśliborskiego ARiMR przyjęto, zatwierdzono 24 wnioski o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej oraz 14 wniosków o przyznanie płatności ekologicznej w ramach PROW 2014-2020.

IV. Cel operacyjny: Ochrona różnorodności leśnej

- **Działanie ekologiczne: Realizacja „Krajowego programu zwiększania lesistości” oraz zalesianie nowych terenów, w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo –krajobrazowych**

Nadleśnictwo Myślibórz

W okresie sprawozdawczym zalesiono grunty porolne o powierzchni 12,38 ha.

Nadleśnictwo Różańsko

Nadleśnictwo realizuje postulaty zawarte w Krajowym programie zwiększenia lesistości.

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszarów leśnych**

•

Nadleśnictwo Barlinek

Corocznie prowadzona jest weryfikacja form ochrony przyrody w ramach obowiązków służbowych.

Nadleśnictwo Dębno

Nadleśnictwo Dębno wykonuje waloryzację przyrodniczą swoich terenów zgodnie z wytycznymi ujętymi w części IV Instrukcji Ochrony Lasu. Według opisanych w niej postępowań w zakresie ochrony przyrody pracownicy Nadleśnictwa wykonują do końca września każdego roku przegląd wszystkich form ochrony przyrody- na terenie powiatu myśliborskiego jest to 7 pomników przyrody oraz monitoring roślin, zwierząt i grzybów w celu rejestracji nowych stanowisk gatunków chronionych. Do końca każdego roku spisuje się notatki dotyczące obserwacji gatunków ptaków, dla których zostały powołane strefy ochrony gatunkowe – na terenie powiatu myśliborskiego są to dwie strefy dla bociana czarnego i dwie strefy dla kani rudej i dziesięć stref dla bielika.

Nadleśnictwo Myślibórz

Zgodnie z obowiązującą w Lasach Państwowych Instrukcją Ochrony Lasu – corocznie przeprowadzana jest lustracja obszarów leśnych w terminie do 30 września.

Nadleśnictwo Różańsko

Nadleśnictwo przeprowadza inwentaryzację obejmującą florę, faunę i grzyby ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych i rzadkich oraz wybrane elementy przyrody nieożywionej.

- **Działanie ekologiczne: Tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych i wododziałów**

Nadleśnictwo Dębno

Działanie nie jest realizowane ponieważ lasy Nadleśnictwa Dębno prawie w całości są skupione w jednym dużym kompleksie leśnym, którego powierzchnia stanowi 97,8% ogólnej powierzchni Nadleśnictwa.

Nadleśnictwo Myślibórz

Obszar Nadleśnictwa Myślibórz charakteryzuje się dużym stopniem fragmentacji obszarów leśnych (86 kompleksów). Jednym z priorytetowych celów jest wyznaczanie nowych oraz ochrona istniejących korytarzy ekologicznych gwarantujących zachowanie spójności środowiska. W roku 2014 Nadleśnictwo Myślibórz przejęło grunt o powierzchni 0,1625 ha

Nadleśnictwo Różańsko

Pomiędzy kompleksami leśnymi w zasięgu Nadleśnictwa istnieje możliwość migracji zwierząt.

- **Działanie ekologiczne: Renaturalizacja obszarów leśnych, w tym obszarów wodnych - błotnych, obiektów cennych przyrodniczo, znajdujących się na terenach leśnych w tym zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych - budowa obiektów wodno-melioracyjnych**

Nadleśnictwo Barlinek

Na terenie Nadleśnictwa ustanowiono ekosystemy referencyjne zgodnie z wymogami certyfikacji gospodarki leśnej (zasada 6, FSC). Do takich ekosystemów należą między innymi drzewostany na siedliskach bagiennych Bb (bór bagienny), BMb (bór mieszany bagienny), LMb (las bagienny mieszany) oraz drzewostany na nadbrzeżnych strefach ekotonowych (strefy ekotonowe stanowią strefę buforową, która redukuje dopływ substancji biogennych i innych zanieczyszczeń) przy bagnach, jeziorach, rzekach, torfowiskach, innych zbiornikach wodnych.

Nadleśnictwo Różańsko

Nadleśnictwo utrzymuje i konserwuje istniejące urządzenia melioracyjne, które zostały wybudowane w ramach projektu „Zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych”.

- **Działanie ekologiczne: Realizacja planów urządzenia lasów**

Nadleśnictwo Barlinek

W Nadleśnictwie Barlinek (na dzień 01.01.2013 r.) zasobność drzewostanów określa się na około 340m³/ha (wzrost od 2003 r. prawie o 60m³/ha). Obecnie średni wiek drzewostanów wynosi 69 lat (stan na 01.01.2013 r.), który

jeszcze 10 lat temu wynosił 62 lat. Obecnie Nadleśnictwo posiada plan na lata 2013-2022 i realizuje jego zadania.

Nadleśnictwo Dębno

Nadleśnictwo prowadzi gospodarkę leśną w oparciu o aktualnie obowiązujący Plan Urządzenia Lasu na okres 01.01.2013-31.12.2022 r. zatwierdzony Decyzją Ministra Środowiska nr DLP-I-611-62/49093/13/LP. Głównym celem opracowania planu urządzenia lasu jest umożliwienie prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej przy możliwie jak największym zróżnicowaniu biologicznym oraz zapewnieniu równowagi między wszystkimi koniecznymi funkcjami lasu.

Nadleśnictwo Myślibórz

Plan jest realizowany zgodnie z Planem Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Myślibórz na lata 2006-2015.

Nadleśnictwo Różańsko

Nadleśnictwo posiada Plan Urządzania Lasów na okres od 01.01.2016-31.12.2025 na podstawie którego prowadzi gospodarkę leśną.

- **Działanie ekologiczne: Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa, udostępnienie lasów poprzez utrzymanie i rozwój posiadanej infrastruktury, rozszerzaniu bazy do edukacji ekologicznej, partycypacji w inwestycjach wspólnych z samorządami w zakresie rozwoju turystyki na obszarach leśnych i przyleśnych**

Nadleśnictwo Barlinek

Edukacja leśna, a tym samym podnoszenie świadomości społeczeństwa prowadzone jest poprzez spotkania z leśnikiem w szkołach, zajęcia terenowe, prelekcje, pogadanki, wykłady, konkursy, akcje i imprezy okolicznościowe. Poza tym sprzątane są miejsca biwakowania oraz naprawiane urządzenia turystyczne.

Nadleśnictwo Dębno

Nadleśnictwo posiada bardzo bogatą bazę turystyczną, na którą składa się 37 obiektów turystycznych w postaci miejsc postoju, ścieżek rowerowych, ścieżki przyrodniczej, oraz ścieżki dydaktycznej „Parki, Drzewa, Lasy”. Ponadto przez tereny lasów Nadleśnictw przebiega pięć szlaków turystycznych wytyczonych wspólnie z miejscowymi samorządami. Na terenie jednego z trzech miejsc wypoczynku możliwe jest po otrzymaniu zgody Nadleśniczego, zorganizowanie ogniska lub grilla. W chwili obecnej wg oceny Nadleśnictwa nie ma potrzeby dalszej rozbudowy bazy turystycznej, samo utrzymanie obecnego stanu wymaga dużych nakładów na bieżącą konserwację i sprzątanie. W zakresie edukacji leśnej Nadleśnictwo Dębno działa w oparciu o aktualny Program Edukacji Leśnej oraz posiadana baza w postaci Izby Edukacji Leśnej zlokalizowanej na Wyłuszcarni Nasion w Dębnie, Sali edukacyjno – konferencyjnej przy siedzibie Nadleśnictwa oraz w oparciu o Ścieżkę edukacyjną „Nasze Drzewa” nad jeziorem Duszatyń. Ponad to leśnicy często uczestniczą w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą szkolną na terenach przedszkoli i szkół.

Nadleśnictwo Myślibórz

Nadleśnictwo Myślibórz zawarło umowę patronacką dot. współpracy z Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 im. S. Dariusza i S. Girensa w Myśliborzu; w ramach zawartej umowy młodzież klasy o profilu Służby Mundurowe zapoznawana będzie z różnorodnymi metodami i formami pracy leśników. Nadleśnictwo Myślibórz posiada również obiekty turystyczne, tj. miejsca biwakowania, miejsca odpoczynku, ścieżkę edukacyjną (na terenie powiatu myśliborskiego: dwa miejsca biwakowania i jedno miejsce odpoczynku). Ww. obiekty podlegają stałej kontroli ze strony pracowników Nadleśnictwa Myślibórz.

Nadleśnictwo Różańsko

Nadleśnictwo prowadzi edukacje przyrodniczo – leśną w oparciu o aktualny Program Edukacji Leśnej. Spotkania edukacyjne prowadzone są na ścieżce edukacyjnej w rezerwacie „Długogóry” oraz w siedzibie Nadleśnictwa. Dodatkowo leśnicy uczestniczą w spotkaniach organizowanych w szkołach i przedszkolach. Pracownicy Nadleśnictwa uczestniczą w organizowanych przez lokalne samorządy festynach, podczas których prowadzą promocje i edukację. Nadleśnictwo posiada rozbudowaną infrastrukturę turystyczną.

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie doradztwa dla właścicieli gruntów korzystających ze wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem**

Nadleśnictwo Barlinek

Działanie jest realizowane poprzez udzielanie właścicielom lasów prywatnych pomocy na wniosek poprzez doradztwo w zakresie zalesienia i gospodarki leśnej oraz odpłatnie udostępnia sadzonki i specjalistyczny sprzęt.

Nadleśnictwo Dębno

Nadleśnictwo Dębno udzielało pomocy dla właścicieli gruntów zalesiających swoje tereny poprzez odpłatne udostępnianie niezbędnych sadzonek

Nadleśnictwo Różańsko

Działanie jest realizowane poprzez sporządzanie planów zalesień dla lasów nie stanowiących własności skarbu państwa. Ponadto pracownicy Nadleśnictwa służą pomocą dla osób prowadzących działania związane z leśnictwem.

- **Działanie ekologiczne: Promocja turystyki związanej z gospodarką leśną, łowiectwem, turystyki ekologicznej i rowerowej**

Nadleśnictwo Barlinek

Pracownicy Nadleśnictwa naprawiają, sprzątają oraz modernizują infrastrukturę turystyczną.

Nadleśnictwo Dębno

Pracownicy Nadleśnictwa w celu promowania turystyki związanej z gospodarką leśną, łowiectwem, turystyką ekologiczną i rowerową organizują stanowiska w postaci namiotów tematycznych przy okazji np. Dni Dębna, Powiatowych Obchodów Dnia Św. Huberta. Duży aspekt promocyjny ujęty jest również w

organizowanych przez leśników konkursach dla dzieci i młodzieży w szkołach, których tematyka związana jest z gospodarką leśną i ochroną przyrody

Nadleśnictwo Myślibórz

Działanie jest realizowane zgodnie z Programem edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Myślibórz na lata 2006-2015 i planem działań edukacyjnych Nadleśnictwa Myślibórz w 2014 i 2015 roku.

Nadleśnictwo Różańsko

Nadleśnictwo uczestniczy w Powiatowych Obchodach Dnia Św. Huberta oraz imprezach regionalnych, podczas których leśnicy czynnie promują turystykę związaną z gospodarką leśną i łowiecką oraz turystykę ekologiczną i rowerową.

• **Działanie ekologiczne: Monitorowanie oraz ograniczanie występowania szkodników owadzich w lasach**

Nadleśnictwo Barlinek

Zwalczano foliofagi (owady liściożerne) dęba na powierzchni 1000 ha. Ochrona lasu to między innymi także zakładanie nowych budek dla ptaków i czyszczenie starych, dokarmianie ptaków, prognozowanie i kontrolowanie szkód od owadów, grzybów. Co roku wykonuje się zabiegi chemiczne, mechaniczne, biologiczne w ramach ochrony lasu przed ssakami. Każdego roku powstają gradzenia chroniące uprawy przed zgryzaniem.

Nadleśnictwo Dębno

Od 1 stycznia 2012 roku obowiązuje znowelizowana „Instrukcja ochrony lasu”, która jest załącznikiem do Zarządzenia nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 22 listopada 2011r. W instrukcji wyznaczono czynności obowiązkowe dla jednostek organizacyjnych LP, które mają na celu kontrolę zagrożenia powodowanego przez owady (m. in. obserwacje prowadzone są na 180 partiach kontrolnych drzewostanów głównie pod kątem występowania barczatki sosnowki, paprocha cetyniaka, strzygoni choinówki, boreczników, zawisaka borowca i osnui gwiazdzistej; każdego roku wykłada się 30 pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę w celach prognozowania ilości tego owada).

Nadleśnictwo Myślibórz

Zadanie jest wykonywane zgodnie z obowiązującą w Lasach Państwowych Instrukcją Ochrony Lasu.

Nadleśnictwo Różańsko

Obowiązkowo jest prowadzona kontrola zagrożenia powodowanego przez owady. Każdego roku na stałych partiach kontrolnych przeprowadzane są jesienne poszukiwania szkodników owadzich oraz wywieszane są pułapki feromonowe.

- **Działanie ekologiczne: Monitorowanie oraz ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach, w tym modernizacja sprzętu przeciwpożarowego oraz systemu wczesnego wykrywania pożarów lasu, modernizacja systemu obserwacji lasu, zakup kamer TV umożliwiających monitoring lasów, zakup i wymiana sprzętu patrolowo-gaśniczego**

Nadleśnictwo Barlinek

Nadleśnictwo zalicza się do III kategorii zagrożenia pożarowego. Średnio rocznie rejestruje się pięć pożarów o średniej powierzchni 0,16 ha. Największe nasilenie pożarów rejestruje się w okolicy miasta Barlinek. W chwili obecnej Nadleśnictwo korzysta z następujących punktów monitoringu: dostrzegalnia z radiotelefonem (2), telewizja przemysłowo - kolorowa. Ochrona czynna ppoż polega na prowadzeniu dyżurów w czasie okresu zagrożenia pożarowego oraz monitoringu lasu za pomocą dostrzegalni przeciwpożarowej na terenie leśnictwa Okno. Na zabezpieczenie przeciwpożarowe składa się również porządkowanie terenu przy drogach publicznych z martwych drzew i opadłych gałęzi oraz oborywanie parkingów i miejsc biwakowania.

Nadleśnictwo Dębno

Przeprowadzono remont punktu czerpania wody do celów przeciwpożarowych Lasu.

Nadleśnictwo Różańsko

Nadleśnictwo zakupiło samochód patrolowo – gaśniczy z modułem gaśniczym, dodatkowo monitoruje i ogranicza zagrożenie pożarowe w lasach poprzez zakładanie i utrzymywanie pasów przeciwpożarowych oraz utrzymanie punktów czerpania wody.

- **Działanie ekologiczne: Budowa lub przebudowa dróg leśnych uznanych za drogi pożarowe**

Nadleśnictwo Dębno

Nadleśnictwo w ramach swojej działalności modernizuje sieci dróg uznanych jako dojazdy pożarowe w celu jak najlepszego zabezpieczenia ekosystemów leśnych przed skutkami klęsk żywiołowych i katastrof naturalnych

Nadleśnictwo Myślibórz

W okresie sprawozdawczym przebudowano dojazd pożarowy w Leśnictwie Przydarłów – 3,0 km.

Nadleśnictwo Różańsko

Nadleśnictwo modernizuje sieć dróg leśnych uznane jako drogi pożarowe. W 2014 roku rozpoczęto przebudowę dojazdu pożarowego, którego ukończono pierwszy etap przebudowy.

- **Działanie ekologiczne: Wzmacnianie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem i dewastacją terenów leśnych)**

Nadleśnictwo Barlinek

Przy Nadleśnictwie działa Komenda Straży Leśnej, która prowadzi ewidencję szkód.

Nadleśnictwo Dębno

Zakupiono fotopułapki dla potrzeb ujawniania i zwalczania szkodnictwa leśnego.

Nadleśnictwo Myślibórz

Zakupiono fotopułapki dla Posterunku Straży Leśnej.

Nadleśnictwo Różańsko

Nadleśnictwo posiada niezbędny sprzęt do monitorowania lasu w celu wykrywania szkodnictwa leśnego. W 2015 roku zostały zakupione: fotopułapka, drabina teleskopowa, kamera interwencyjna, kajdanki, tonfa i miotacz gazu.

V. Cel operacyjny: Wdrożenie zasad turystyki zrównoważonej na obszarach chronionych oraz promocja przyrodniczych walorów turystycznych

- **Działanie ekologiczne: Dostosowanie infrastruktury turystycznej oraz zasad zarządzania ruchem turystycznym do oszacowanych poziomów chłonności i pojemności turystycznej oraz Opracowanie i wdrożenie systemów informacyjnych o przyrodniczych - walorach turystycznych województwa spójnych z zintegrowanymi systemami zarządzania obszarami chronionymi**

Działania były realizowane przez jeden podmiot, tj. **Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego** w ramach projektu realizowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego zainstalowano infrastrukturę ukierunkowującą ruch turystyczny- kierunkowskazy, ścieżka dydaktyczną, ogrodzenia. Rozbudowano również stronę internetową www.zpkwl.gorzow.pl, przedstawiającej walory przyrodnicze i turystyczne Parków.

3.2.5. PRIORYTET V. Poprawa klimatu akustycznego poprzez obniżenie natężenia hałasu do poziomu obowiązujących standardów

I. Cel operacyjny: Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas

- **Działanie ekologiczne: Opracowanie wynikających z map akustycznych Programów ochrony przed hałasem**

Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego

Zgodnie z art. 119 ust. 2 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, sejmik województwa dla terenów poza aglomeracjami, o których mowa w art. 179 ust. 1, określa programy ochrony środowiska przed hałasem. Niniejsze zadanie zostało zrealizowane przez Sejmik Województwa w 2014 r. – w dniu 19 grudnia 2014 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego podjął uchwałę Nr II/26/14 w sprawie określenia programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego. Finansowanie - budżet państwa, koszt realizacji zadania: 58. 917,00 zł.

- **Działanie ekologiczne: Kontrola jednostek gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu**

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie (WIOS)

W roku 2014 przeprowadzono jedną kontrolę z wyjazdem w teren, w ramach której wykonano pomiary hałasu pochodzącego z terenu zakładu BORNE FURNITURE Sp. z o. o., ul. Lipowa 21,74-320 Barlinek. Kontrola stwierdza przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu emitowanego z terenu zakładu do środowiska w porze nocy mniejsze od 1dB.

Ponadto w oparciu o przedłożone obowiązkowe wyniki pomiarów emisji hałasu do środowiska dokonano analizy przedłożonych badań przez Barlinek Inwestycje Sp. z o.o., ul. Przemysłowa 1, 74-320 Barlinek. W wyniku analizy badań automonitoringowych nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu. Źródło finansowania- budżet państwa

W roku 2015 przeprowadzono w Zakładzie Produkcyjno Usługowym „PAWMET” Paweł Zmarzlik, Kinice 36, 74-304 Nowogródek Pomorski kontrolę z wyjazdem w teren, w ramach której wykonano pomiary hałasu pochodzącego z terenu zakładu. Na podstawie uzyskanych wyników badań nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu. Oprócz tego przeprowadzono kontrolę w Zakładzie Kamieniarsko- Betoniarskim Jagielski Krzysztof, ul. Lipowa 5a, 74-320 Barlinek, w ramach której wykonano pomiary hałasu pochodzącego z terenu zakładu. Na podstawie uzyskanych wyników badań również nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu.

Ponadto w oparciu o przedłożone obowiązkowe wyniki pomiarów emisji hałasu do środowiska dokonano analizy przedłożonych badań przez MALDROBUD - Wytwórnia Mas Bitumicznych Głazów, 74-300 Myślibórz, Zakład Kamieniarsko-Betoniarski Jagielski Krzysztof ul. Lipowa 5a, 74-320 Barlinek oraz BORNE FURNITURE Sp. z o. o., ul. Lipowa 21,74-320 Barlinek. W wyniku analizy ww. badań automonitoringowych nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu.

Źródło finansowania- budżet państwa.

II. Cel operacyjny: Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców

- **Działanie ekologiczne: Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców ponadnormatywnym hałasem poprzez: budowę obwodnic i dróg alternatywnych do istniejących (wraz ze skutecznymi**

zabezpieczeniami akustycznymi), przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg, zastosowanie zmniejszenia prędkości pojazdów

Powiat Myśliborski

Przeprowadzono następujące inwestycje przyczyniające się do ograniczenia hałasu z dróg:

1. 2014 r.:

- ✓ przebudowa drogi powiatowej nr 2113Z w m. Karsko wraz z towarzyszącą infrastrukturą drogową na dł. 1,73 km. W ramach inwestycji wykonano przebudowę ul. Gorzowskiej w m. Karsko na dł. 1,73 km, w tym poszerzenie jezdni z 5 m i 3,5 m do 5,5 m z przebudową geometrii skrzyżowań z drogami gminnymi, wykonanie nowej nawierzchni jezdni, przebudowę i remont i budowę ciągów pieszych, przebudowę kanalizacji deszczowej, likwidację kolizji z siecią teletechniczną oraz w celu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu pieszych wykonanie nowego oznakowania drogowego w tym sześć oznakowanych przejść dla pieszych zlokalizowanego na wysokości szkoły oraz barierki U-11a naprzeciwko wyjścia ze szkoły; zadanie dofinansowane z budżetu państwa w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2012-2015, Gminę Nowogródek Pomorski oraz firmę Farm Equipment International Sp. z o. o. w Karsku,
- ✓ przebudowa drogi powiatowej nr 2151Z w m. Jaromierki w zakresie budowy chodnika i przejścia dla pieszych wraz z peronem przystankowym; dofinansowanie z Gminy Barlinek,
- ✓ przebudowa drogi powiatowej nr 2151Z w m. Lutówko w zakresie wykonania wyspy dzielącej pasy ruchu; dofinansowanie z Gminy Barlinek,
- ✓ przebudowa dróg powiatowych nr 2116Z i 2158Z w m. Płonno i m. Krzynka w zakresie budowy przejścia dla pieszych oraz chodnika na odcinku od kościoła do świetlicy wiejskiej; dofinansowanie z Gminy Barlinek,
- ✓ budowa chodnika w pasie drogi powiatowej nr 2117Z przy ul. Łużyckiej w Myśliborzu na długości 244 mb; dofinansowanie z Gminy Myślibórz,
- ✓ przebudowa drogi powiatowej Nr 1575Z w Sulimierz (opracowanie dokumentów).

2. 2015 r.:

- ✓ przebudowa drogi powiatowej Nr 1575Z w m. Sulimierz na dł. 0,47 km. W ramach tej inwestycji wykonano przebudowę odcinka drogi nr 1575Z w m. Sulimierz na dł. 0,47 km w tym ujednolicenie szerokości jezdni do 6,0 m z okrawężnikowaniem, wykonanie 3 oznakowanych przejść dla pieszych, w tym jednego wyniesionego, budowę i przebudowę chodników o szer. od 1,3 do 1,5 m o nawierzchni kostki betonowej, rozbudowę kanalizacji deszczowej i wykonanie osiemnastu krat ulicznych wraz z regulacją już istniejących wpustów, utwardzenie zjazdów gospodarskich, przebudowanie dwóch skrzyżowań, zastosowanie nowego oznakowania pionowego i poziomego; zadanie dofinansowane z budżetu państwa w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2012-2015 i przez Gminę Myślibórz,
- ✓ remont drogi powiatowej nr 2107Z w m. Kruszwin- na długości 120 mb; dofinansowanie z Gminy Myślibórz,
- ✓ remont drogi powiatowej na 2114Z w m. Renice- na długości 450 mb; dofinansowanie z Gminy Myślibórz

Komenda Powiatowa Policji w Myśliborzu

W latach 2014-2015 funkcjonariusze Referatu Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Myśliborzu przeprowadzili działania prędkości na drogach gminnych, powiatowych oraz wojewódzkich gdzie celem tych działań było również wywołanie zmniejszenia ponadnormatywnego hałasu poruszających się pojazdów. Działania prędkości prowadzone są cyklicznie kilkakrotnie w miesiącu.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Szczecinie

W okresie sprawozdawczym odnowiono nawierzchnie dróg krajowych nr 23, 26 oraz 31 na określonych odcinkach, tj. droga krajowa nr 23 - od km 0+000 do km 0+138, od km 0+700 do km 4+500, od km 16+030 do km 16+640 oraz od km 26+800 do km 26+930, droga krajowa nr 26 - od km 33+100 do km 33+670, od km 45+430 do km 45+570, od km 39+760 do km 40+070 oraz od km 44+600 do km 45+430 oraz droga krajowa nr 31 - od km 93+900 do km 94+186, od km 94+388 do km 94+680, od km 98+000 do km 98+700 i od km 45+570 do km 46+540.

Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie

W okresie sprawozdawczym zrealizowano zadania:

1. przebudowa drogi nr 128 w m. Myślibórz, ul. Łużycka; koszt inwestycji 2 408 170,06 zł, finansowanie: Gmina Myślibórz 400 000zł, środki ZZDW 2 008 170 zł,
2. przebudowa drogi nr 151 w m. Barlinek, ul. 1 Maja i Niepodległości; koszt inwestycji 730 948 zł, finansowanie: dotacja Gminy Barlinek 100 000zł, środki ZZDW 630 948 zł,
3. przebudowa drogi nr 151 w m. Łubianka i odc. Łubianka; koszt inwestycji 2 411 999,88 zł, finansowanie: środki ZZDW 2 411 999,88 zł,
4. przebudowa chodnika w m. Łubianka w ciągu drogi woj. nr 151; finansowanie: dotacja Gminy Barlinek 60 000zł, środki ZZDW 143 467 zł,
5. budowa zatoki postojowej w m. Barlinek w ciągu drogi woj. nr 156; koszt inwestycji 81 667 zł, finansowanie: środki ZZDW 81 667 zł,
6. przebudowa przejścia przez Namyślin w ciągu drogi woj. nr 127; koszt inwestycji 342 140 zł, finansowanie: środki ZZDW 342 140 zł,
7. budowa chodnika i zatoki autobusowej w m. Chwarszczany w ciągu drogi woj. nr 127; koszt inwestycji 33 960 zł; finansowanie: dotacja Gminy Boleszkowice 13 960 zł, środki ZZDW 20 000 zł,
8. przebudowa drogi nr 126 w m. Smolnica; koszt inwestycji 759 895 zł, finansowanie: środki ZZDW 759 895 zł.

Gmina Barlinek

W okresie sprawozdawczym zrealizowano przedsięwzięcia:

1. przebudowa ul. Żabiej i Podwale w Barlinku - zakres obejmował przebudowę ul. Żabiej i Podwale na odcinku od ul. Niepodległości do Barlineckiego Ośrodka Kultury, w tym nową nawierzchnię jezdni i chodników wraz z ich poszerzeniem, wykonanie pełnego odwodnienia, oświetlenia drogowego, przebudowane zostały stare wodociągi i kanalizacja sanitarna; uzyskano dofinansowanie z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych na lata 2012-2015 (poziom dofinansowania - 50 % kosztów kwalifikowanych, około 1,2 mln zł),
2. przebudowa drogi Dzikowo - Pustać na odcinku od drogi powiatowej Dzikowa -Rychnów do ostatnich zabudowań w m. Pustać dł. ok. 2000 m,

Zakres zadań opisanych w pkt. 4-7 obejmuje dokumentacje na wykonanie nowych dróg na opisanych powyżej odcinkach o nawierzchni asfaltowej z jezdniami o szerokości 3,5 mb z mijankami oraz utwardzonymi tłuczniem pobocznymi. Na zadania te wydatkowano w 2015 r. 56 tys. zł,

3. przebudowa drogi w Mostkowie - odcinek od drogi woj. 156 do drogi powiatowej Nr1575; zadanie dotyczyło dokumentacji przebudowy drogi - dł. ok.400 mb poprzez budowę nowej asfaltowej jezdni o szerokości 6 m, z krawężnikami, dalszą rozbudowę chodników, przejście dla pieszych, odwodnienie drogi poprzez skrzynki rozłączające, wjazdy do posesji oraz włączenia do drogi powiatowej i wojewódzkiej; wydatkowano w 2015 r. 7 tys. zł,

4. przebudowa drogi Równo - Laskówko - w 2015 r. wykonana została dokumentacja zadania, obejmującego przebudowę drogi gminnej o nawierzchni tłuczniowej na odcinku od wsi Równo do drogi powiatowej Laskówko-Jagów o długości ok. 2,9 km, na nawierzchnię asfaltową o szerokości 3,5 mb z mijankami i utwardzonym tłuczniowym poboczem; wydatkowano w 2015 r. 40 tys. zł,

5. przebudowa ulicy Sienkiewicza wraz z kanalizacją deszczową w ul. Słowackiego i Pełczyckiej - w 2015 r. przygotowana została dokumentacja na przebudowę ul. Sienkiewicza o długości ok. 250 mb poprzez budowę nowej nawierzchni jezdni o szerokości 5 mb z miejscowym przewężeniem do 4,5 mb i chodnikiem szer. 1.5 m o nawierzchniach z polbruki, kanalizację deszczową do ul. Słowackiego; wydatkowano w 2015 r. 3 tys. zł,

6. przebudowa ul. Moniuszki w Barlinku - w ramach zadania wykonano przebudowę nawierzchni ul. Moniuszki oraz wykonany został chodnik, wyniesiono przejście dla pieszych, odwodnienie ulicy i zainstalowane zostały elementy poprawiające bezpieczeństwo ruchu; wydatkowano w 2015 r. 730 tys. zł,

7. przebudowa drogi gminnej nr 675006Z do skrzyżowania z drogą powiatową nr 2153Z, - 82310 - Gmina Pełczyce zgodnie z porozumieniem z Gminą Barlinek zrealizowała odcinek ok. 180 mb drogi gminnej o nawierzchni asfaltowej o szerokości 4m z gruntowym poboczem, prowadzącej od drogi powiatowej Żydowo-Niepołcko go granic gminy kierunku Chrapowa; wydatkowano w 2015 r. 54 tys. zł.

Gmina Dębno

W 2014 r. przebudowano dwie drogi, tj. przy ul. Kościuszki w Cychrach z nawierzchni gruntowej na asfaltową o powierzchni 680m² z kanalizacją deszczową długości 78,3m oraz na Os. Słonecznym w Cychrach o powierzchni 602m². Wyremontowano również ul. Ogrodową w Dębnie – wykonano jezdnie asfaltową o powierzchni 1900 m² oraz roboty remontowe sieci kan. sanitarnej i deszczowej w ul. Ogrodowej.

Gmina Myślibórz

W okresie sprawozdawczym zrealizowano przedsięwzięcia:

1. przebudowa ul. Felczaka w Myśliborzu wraz z budową kanalizacji deszczowej,
2. przebudowa odcinka drogi wraz z odwodnieniem na działce nr ew. 726, 569/1, obręb Sulimierz,
3. naprawa największych wyłomów nawierzchni bitumicznych dróg gminnych (przeprowadzono remont największych ubytków nawierzchni bitumicznych dróg gminnych na terenie miasta Myśliborza; powierzchnia wg obmiarów 1.243,51 m² i terenie wiejskim w miejscowościach: Kierzków, Gryżyno, Golenice, Zgoda, Nawrocko, Chłopowo, Głazów, Podławie; powierzchnia łączna wg obmiarów 155,68 m²).

Gmina Boleszkowice

W okresie sprawozdawczym wykonano remont siedmiu dróg gminnych. Łącznie wyremontowano 1,75 km dróg, w tym: 860 m w kostce typu POL-BRUK, 400 m destruktem asfaltowym i 500 m spulchniono i zagęszczono kruszywem. Koszt UG Boleszkowice 577.441,83 zł, w tym dotacja Wojewody Zachodniopomorskiego w kwocie 66.889 zł.

- **Działanie ekologiczne: Opracowanie i wdrożenie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska oraz utworzenie obszarów ograniczonego użytkowania (w przypadku braku innych technicznych możliwości)**

Gmina Barlinek

Na terenie Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Barlinku ograniczono prędkość pojazdów, co pozwoliło zmniejszyć hałas dla okolicznych budynków i mieszkańców.

Gmina Boleszkowice

Na nowo wyremontowanych odcinkach dróg wprowadzana jest sukcesywnie nowa, stała organizacja ruchu, prowadząca m.in. do ograniczenia prędkości.

- **Działanie ekologiczne: Zapewnienie przestrzegania zasady strefowania (rozgraniczania terenów o różnicowanej funkcji) w planowaniu przestrzennym, oraz wprowadzenie zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów**

Gmina Barlinek

Działanie było realizowane poprzez wskazanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów, podlegających ochronie akustycznej, tj.:

1. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Krzyńka 1” przyjęty Uchwałą Nr LII/631/2014 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 27 marca 2014 r., w którym w § 9 wskazano rodzajów terenów objętych ochroną przed hałasem, dla których obowiązują różnicowane dopuszczalne poziomy hałasu, określone wskaźnikami hałasu w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska,
2. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obszarze osiedla Górny Taras w Barlinku przyjęty Uchwałą Nr XIII/212/2015 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 29 października 2015 r., w którym wskazano w § 9 w zakresie ochrony przed hałasem przyjęto następujące ustalenia:
  - ✓ dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej przyjmuje się dopuszczalny poziom hałasu w środowisku, jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zgodnie z przepisami związanymi z ochroną środowiska,
  - ✓ dla terenów zabudowy: mieszkalnej, mieszkalno-usługowej, produkcji ogrodniczej, zamieszkania zbiorowego przyjmuje się dopuszczalny poziom hałasu w środowisku, jak dla terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zgodnie z przepisami związanymi z ochroną środowiska,
  - ✓ dla terenów zieleni publicznej parkowej i zieleni izolacyjnej przyjmuje się dopuszczalny poziom hałasu w środowisku, jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, zgodnie z przepisami związanymi z ochroną środowiska,

- ✓ dla terenów zabudowy mieszkalnej wielorodzinnej z usługami oraz terenów sportu, rekreacji usług i zamieszkania zbiorowego przyjmuje się dopuszczalny poziom hałasu w środowisku, jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, zgodnie z przepisami związanymi z ochroną środowiska,
- ✓ dla terenu usług oświatowych przyjmuje się dopuszczalny poziom hałasu w środowisku, jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym pobytem dzieci i młodzieży, zgodnie z przepisami związanymi z ochroną środowiska.

Gmina Myślibórz

Zgodnie z treścią obowiązującego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Myślibórz” ustalony jest obowiązek ochrony przed hałasem dla istniejącej zabudowy i zapewnienia właściwego standardu akustycznego dla nowoprojektowanej zabudowy poprzez określenie dopuszczalnych poziomów hałasu zgodnie z przepisami odrębnymi. W przypadku występowania hałasu ponadnormatywnego, należy stosować rozwiązania techniczne niwelujące hałas. Wprowadzane są także standardy akustyczne w planie zagospodarowania przestrzennego. Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów przemysłowych.

Gmina Boleszkowice

Aspekty przyjęte do realizacji i brane pod uwagę w procesie planowania przestrzennego.

Gmina Nowogródek Pomorski

W latach sprawozdawczych podjęto dwa plany miejscowe zapewniające rozgraniczanie terenów o różnej funkcji.

3.2.6. PRIORYTET VI. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi

I. Cel operacyjny: Ochrona mieszkańców przed negatywnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

- **Działanie ekologiczne: Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi (w tym zasad lokalizacji instalacji emitujących pola elektromagnetyczne z uwzględnieniem walorów krajobrazowych)**

Gmina Barlinek

Zapisy dotyczące ochrony przed polami elektromagnetycznymi znalazły swoje odzwierciedlenie w następujących planach miejscowych:

- ✓ miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Krzynka 1”, przyjęty Uchwałą Nr LII/631/2014 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 27 marca 2014 r. – poprzez wprowadzenie w § 14 ust. 6 następujących ustaleń: zakaz realizacji napowietrznych sieci elektroenergetycznych dla sieci o napięciu równym lub niższym niż 15 kV, obowiązek skablowania sieci elektroenergetycznej o napięciu równym 15 kV, w przypadku jej remontu, budowa podziemnych sieci elektroenergetycznych niskiego i średniego napięcia w liniach rozgraniczających dróg, wyznaczenie stref ograniczenia zagospodarowania

- terenów, wynikających z przebiegu napowietrznych sieci elektroenergetycznych średniego napięcia, dla których ustala się szerokość strefy po 4 m od skrajnego przewodu sieci, zakaz lokalizacji zabudowy mającej pomieszczenia przeznaczone na stały pobyt ludzi w strefach ograniczenia zagospodarowania terenów, wynikających z przebiegu napowietrznych sieci elektroenergetycznych;
- ✓ miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, sporządzony dla terenu obejmującego przebieg inwestycji celu publicznego – napowietrznej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV relacji Barlinek – Mostkowo – Pyrzyce na terenie gminy Barlinek, przyjętym Uchwałą nr L/601/2014 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 30 stycznia 2014 r. poprzez wprowadzenie w § 5 wskazanej Uchwały: nakazu stosowania rozwiązań wykluczających możliwość ponadnormatywnej emisji zanieczyszczeń i fal elektromagnetycznych do środowiska, nakazu stosowania rozwiązania zabezpieczających przed porażeniem prądem i ładunkami elektrostatycznymi, nakazu spełnienia poziomu uciążliwości inwestycji wynikającego z wymagań z przepisów odrębnych, nakazu stosowania ostrzegaczy i/lub odstraszcaczy ptaków w ciągu napowietrznej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia na określonych odcinkach, dopuszczenia usuwania zadrzewień i zakrzewień w minimalnym zakresie, niezbędnym dla prawidłowego funkcjonowania obiektów infrastruktury technicznej, nakazu zachowania i ochrony określonych alei drzew, nakazu postępowania zgodnie z przepisami odrębnymi, ustalonymi dla otuliny „Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego”, w granicach którego znajduje się część obszaru objętego planem, nakazu postępowania zgodnie z przepisami odrębnymi w granicach siedlisk chronionych, a w § 10, odnoszącym się do ustaleń dla terenów infrastruktury elektroenergetycznej – napowietrznej linii wysokiego napięcia - zakazu lokalizacji budynków,
  - ✓ miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obszarze osiedla Górny Taras w Barlinku, przyjętym Uchwałą Nr XIII/212/2015 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 29 października 2015 r. poprzez wprowadzenie w § 13 ust. 6 zakazu realizacji napowietrznych sieci elektroenergetycznych dla sieci o napięciu równym lub niższym 15 kV, obowiązku skablowania sieci elektroenergetycznej o napięciu równym 15 kV, w przypadku jej remontu, obowiązku bezkolizyjnego sytuowania obiektów kubaturowych względem napowietrznych i podziemnych sieci elektroenergetycznych z uwzględnieniem strefy ochronnej, w granicach strefy o szerokości po 4 m w każdą stronę od skrajnego przewodu napowietrznych sieci elektroenergetycznych średniego napięcia, wprowadza się zakaz lokalizacji zabudowy mającej pomieszczenia przeznaczone na stały pobyt ludzi.

Gmina Dębno

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wyznacza się korytarze techniczne w rejonie przebiegu napowietrznej linii elektroenergetycznej emitujących pole elektromagnetyczne.

Gmina Myślibórz

Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego oraz wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Boleszkowice

Przedmiotowy aspekt przyjęty jest do realizacji i brany pod uwagę w procesie planowania przestrzennego.

Gmina Nowogródek Pomorski

W latach sprawozdawczych nie podjęto planów miejscowych poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi (w tym zasad lokalizacji instalacji emitujących pola elektromagnetyczne z uwzględnieniem walorów krajobrazowych).

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie przestrzegania obowiązujących pomiarów prawem dotyczącym ochrony środowiska:**

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie (WIOS)

W roku 2014 przeprowadzono trzy kontrole stacji bazowych telefonii komórkowej oparte na analizie badań automonitoringowych, tj. stacji bazowej nr 42705/62228, zlokalizowanej w miejscowości Giżyn 81, 74-304 Nowogródek Pomorski, nr 42039 zlokalizowanej w miejscowości Różańsko, -74-311 Różańsko oraz nr MSB0102F zlokalizowanej przy ul. Chojeńskiej 42, 74-400 Dębno. Na podstawie badań przekazanych WIOS w Szczecinie nie stwierdzono nieprawidłowości. Źródło finansowania - budżet państwa.

Powiat Myśliborski

Dokonano analizy pomiarów pól elektromagnetycznych, które były przedkładane przez prowadzących instalacje emitujące pola elektromagnetyczne. W okresie sprawozdawczym zostało przedłożonych dwadzieścia trzy sprawozdania z ww. pomiarów, które były sporządzone przez laboratoria badawcze posiadające certyfikację z przedmiotowym zakresie. W wyniku analizy badań automonitoringowych nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

- **Działanie ekologiczne: Skuteczne uniemożliwianie dostępu do strefy o podwyższonym poziomie emisji pól elektromagnetycznych oraz informowanie o jej szkodliwości**

Polkomtel Sp. z o. o.

Ochrona mieszkańców przed negatywnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych jest realizowana przez Polkomtel Sp. z o. o. poprzez ścisłe przestrzeganie obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa ochrony środowiska, tj. wykonywanie pomiarów PEM z wykorzystaniem certyfikowanego sprzętu przez profesjonalne podmioty, zgłaszanie organowi ochrony środowiska instalacji oraz zmian w instalacji wraz z wynikami pomiarów zgodnie z wymogami art. 152 ustawy Prawo ochrony środowiska, przekazywanie wyników pomiarów do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska i wojewódzkiego inspektora sanitarnego, oznaczenie tref o podwyższonym poziomie emisji pól elektromagnetycznych stosownie do następujących przepisów prawa i norm: PN-T-06580-3:2002 „Ochrona pracy w polach i promieniowaniu elektromagnetycznym w zakresie częstotliwości od 0Hz do 300GHz” Część III- Metody pomiaru i oceny pola na stanowisku pracy, PN-T-06580-3:2002 „Ochrona

pracy w polach i promieniowaniu elektromagnetycznym w zakresie częstotliwości od 0Hz do 300GHz” Część I- Terminologia, Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 02.02.2001 w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. nr 33 poz. 166), Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 06.06.2014r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. nr 2014 poz. 817), PN 74/T 06260 Źródła promieniowania elektromagnetycznego. Znaki ostrzegawcze i Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30.10.2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymywania tych poziomów (Dz. U. nr 192 z dnia 14.11.2003 r. poz. 1883) oraz poprzez lokalizowanie źródeł emisji w miejscach niedostępnych dla ludzi.

- **Działanie ekologiczne: Wnikliwe prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć**

Gmina Barlinek

W latach 2014 i 2015 nie przeprowadzono postępowań mających na celu uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć polegających na budowie instalacji, wytwarzających pola elektromagnetyczne.

Gmina Myślibórz

W okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono postępowań mających na celu uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć polegających na budowie instalacji, wytwarzających pola elektromagnetyczne.

Gmina Boleszkowice

Aspekty przyjęte do realizacji i brane pod uwagę w procesie badania wpływu planowanej inwestycji na środowisko (procedura oceny oddziaływania na środowisko).

Gmina Nowogródek Pomorski

Postępowania środowiskowe są prowadzone wnikliwie.

II. Cel operacyjny: Monitoring pól elektromagnetycznych

- **Działanie ekologiczne: Monitorowanie oraz ocena poziomów pól elektromagnetycznych emitowanych na terenach zurbanizowanych i w miejscach przebywania ludzi**

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie (WIOŚ)

Pomiary monitoringowe poziomów pól elektromagnetycznych prowadzone są w cyklu trzyletnim, czyli badania w tych samych punktach powtarza się co trzy lata. Pomiary PEM na terenie województwa zachodniopomorskiego zostały wykonane w 45 punktach pomiarowych, w miejscach dostępnych dla ludności: 15 pomiarów w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys., 15 pomiarów w pozostałych miastach, 15 pomiarów na terenach wiejskich. W latach 2014-2015 nie zmierzono wartości PEM większych od dopuszczalnych. WIOŚ w Szczecinie corocznie publikuje ocenę poziomów pól

elektromagnetycznych w środowisku na stronie internetowej www.wios.szczecin.pl.

Na podstawie art. 124 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie prowadzi aktualizowany corocznie rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, z wyszczególnieniem terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności. Rejestr ten dostępny jest na stronie internetowej www.wios.szczecin.pl. W latach 2014-2015 na terenie powiatu myśliborskiego nie odnotowano zagrożonych obszarów.

Źródło finansowania- WFOŚiGW, budżet państwa

- **Działanie ekologiczne: Wykonywanie pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku zgodnie z wymogami przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska**

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie (WIOŚ)

W roku 2014 powtórzone zostały pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w środowisku, w przedziale częstotliwości od 3 MHz do 3000 MHz w miejscowości Różańsko (52°51'13,84"N, 14°46'51,38"E). Zmierzona wartość była poniżej progu czułości przyrządu pomiarowego, tym samym znacznie poniżej wartości dopuszczalnej (7V/m), określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów.

W roku 2015 powtórzone zostały pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w środowisku, w przedziale częstotliwości od 3 MHz do 3000 MHz w Myśliborzu przy ul. Żeromskiego (52°55'18,90"N, 14°53'25,80"E). Zmierzona wartość 0,44 V/m jest znacznie poniżej wartości dopuszczalnej (7V/m), określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).

Źródło finansowania- WFOŚiGW, budżet państwa.

3.2.7. PRIORYTET VII. Minimalizacja skutków wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz ograniczenie ryzyka ich wystąpienia

I. Cel operacyjny: Zmniejszenie zagrożenia i minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych, w tym zakładów dużego ryzyka wystąpienia awarii przemysłowej**

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie (WIOŚ)

Działanie było realizowane; w 2014 r. przeprowadzono łącznie 52 kontrole, w tym 7 kontroli zakładów dużego ryzyka, z kolei w 2015 r. przeprowadzono

łącznie 52 kontrole, w tym 5 kontroli zakładów dużego ryzyka. Źródło finansowania - budżet państwa.

• **Działanie ekologiczne: Wyposażenie służb monitoringu w odpowiedni sprzęt umożliwiający podjęcie działań ratowniczych dla wszystkich możliwych scenariuszy awarii, katastrofy**

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie (WIOS)

W 2014 r. zakupiono sprzęt IT: laptop (12 szt.), komputer (12 szt.) i serwer (1 szt.), źródło finansowania: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, koszt: 121 366,16 zł. W 2015 r. zakupiono:

1. detektor zdalny chmury substancji niebezpiecznych wraz z infrastrukturą IT i urządzeniami wspomagającymi na mobilnym pojeździe uterenowionym do szybkiej oceny ryzyka, źródło finansowania: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, koszt: 2 349 300 zł,
2. wiertnicę samochodową przeznaczoną do wykonywania nierurowanych otworów w gruncie metodą ślimakową o średnicy max 160 mm i głębokości do max 20 m wraz z uterenowionym autem typu pick-up, na którym jest ona zamontowana, źródło finansowania: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, koszt: 309 043,65 zł,
3. łódź (pontołódź) płaskodenna z silnikiem wraz z autem uterenowionym z przyczepą służącą do jej przewożenia, źródło finansowania: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, koszt: 177 000,00 zł,
4. spektrofotometr UV-VIS do badania wody i ścieków, źródło finansowania: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, koszt: 36 960,59 zł,
5. mobilne laboratorium do szybkiej oceny ryzyka, źródło finansowania: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, koszt: 1 795 800,00 zł,
6. oprogramowanie RIZEX-2 (szacowanie skutków poważnej awarii teleinformatycznych), źródło finansowania: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, koszt: 155 877,18 zł.

II. Cel operacyjny: Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych

• **Działanie ekologiczne: Wspieranie działalności jednostek reagowania kryzysowego**

Powiat Myśliborski

W dniu 19 czerwca 2015 roku odbyły się „Ćwiczenia taktyczno – bojowe TERMINAL 2015”. Ćwiczenia odbyły się na obiekcie ekspedytu kolejowego ropy naftowej w Barnówku. Starostwo Powiatowe w Myśliborzu było współorganizatorem ćwiczeń. Epizodem ćwiczeń było zdarzenie w ruchu lądowym tj. zderzenie lokomotywy z pojazdem dostawczym, przewożącym olej napędowy w wyniku, czego doszło do rozszczelnienia kilku beczek. Celem ćwiczeń było praktyczne sprawdzenie procedur i przygotowania służb ratowniczych do działań w przypadku transportu substancji niebezpiecznych.

Gmina Barlinek

Zgodnie z obowiązującym prawem to głównie na przewożącym spoczywa obowiązek zapewnienia bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych. Nie

mniej jednak, dla poprawienia bezpieczeństwa ludności Gmina Barlinek posiada w ramach struktur Ochotniczych Straży Pożarnych jednostkę działającą w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, która jest jednostką specjalizującą się między innymi w usuwaniu substancji niebezpiecznych dostających się do środowiska w wyniku zaistnienia kolizji czy wypadku drogowego

Gmina Dębno

Najpoważniejsze bezpośrednie zagrożenia dla środowiska i stanu bezpieczeństwa ludzi, mogą wywołać awarie w kopalniach ropy naftowej i gazu ziemnego oraz w ekspedycie przeładunkowym w Barnówku. Do awarii takich może dojść w rejonie miejscowości: Różańsko, Barnówko-Mostno-Buszewo. W celu zminimalizowania skutków zagrożenia i podjęcia odpowiednich działań na wypadek wystąpienia zagrożenia opracowano Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego oraz powołany jest Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego (GZZK). Komórka zarządzania kryzysowego ściśle współpracuje z Kopalnią Nafty i Gazu, na bieżąco przekazywane są informacje o prowadzonych pracach wiertniczych i innych czynnościach. Raz w roku GZZK uczestniczy w ćwiczeniach, które są przeprowadzane wspólnie ze PSP i pogotowiem górniczym Kopalni.

W 2015 r. odbyło się ćwiczenie na ekspedycie przeładunkowym w Barnówku, gdzie jednostki ratowniczo-gaśnicze PSP i służby kopalni oraz Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego ćwiczyli ewentualne powstanie pożaru podczas napełniania cystern ropy naftowej oraz zderzenie lokomotywy z samochodem przewożącym olej napędowy. Opracowane są i na bieżąco uaktualniane procedury ewakuacji ludności z miejsc zagrożenia awarią. Miejscowości zagrożone awarią posiadają systemy alarmowe zintegrowane z gminnym systemem alarmowym.

Gmina Myślibórz

W roku 2015 zakupiono dla OSP Kierzków motopompę pływającą „Posejdon” za 6.000,00 zł. Zakupiono ponadto agregat prądotwórczy III fazowy za 6.000,00 zł.

Gmina Boleszkowice

Działanie realizowane w sposób ciągły w chwili zaistnienia zdarzenia.

III. Cel operacyjny: Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych

- **Działanie ekologiczne: Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców**

Komenda Powiatowa Policji w Myśliborzu

Dzielnicowi oraz asystent do spraw informacyjno prasowych poprzez spotkania wśród mieszkańców oraz młodzieży szkolnej kreowano postawy zachowań w momencie wystąpienia zagrożenia środowiska z tytułu awarii przemysłowych. Prowadzone są również działania przez Funkcjonariusze Referatu Ruchu Drogowego pod tytułem Widocznie Ekologicznie.

Wojewoda Zachodniopomorski

Wojewoda Zachodniopomorski realizuje ww. cel w ramach administracji zespolonej poprzez działania Komendanta Wojewódzkiego PSP w Szczecinie lub Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Gmina Barlinek

Realizuje dzielenie poprzez spotkania, prelekcje pokazy, np. pierwszej pomocy, zachowania na drogach, prowadzone w szkołach i przedszkolach przez jednostki mundurowe – policję, strażaków i medyczne ratownicy medyczni. Edukacja społeczeństwa jest procesem ciągłym i odbywa się na różnych szczeblach: poprzez edukację młodzieży w szkołach, artykuły i reportaże w środkach masowego przekazu (prasa, telewizja), informacje, jakie zainteresowana osoba może uzyskać w Urzędzie Miejskim, Inspekcji Ochrony Środowiska, Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

Gmina Dębno

W 2014 roku wspólnie z kołem krótkofalowców w Dębnie był prowadzony festyn dla mieszkańców, gdzie miały miejsce pokazy jak unikać zagrożenia, zachowania podczas zagrożeń, udzielanie pierwszej pomocy i pokaz służb, które mogą reagować podczas zagrożeń. W latach 2014 – 2015 wielokrotnie prowadzono pogadanki z mieszkańcami na temat zagrożeń, jakie mogą wystąpić na terenie gminy i jakie mogą być ich skutki. We wszystkich szkołach i przedszkolach prowadzono rozmowy z dziećmi na temat zagrożeń i ich skutków środowiskowych. We wszystkich sołectwach podczas zebrań wiejskich w omawianym okresie były przedstawiane zagrożenia środowiskowe jakie występują na terenie gminy.

Gmina Myślibórz

Edukacja w tym zakresie prowadzona jest w placówkach oświatowych.

Gmina Boleszkowice

Nie realizowano; na terenie gminy Boleszkowice nie występują zakłady przemysłowe podlegające procedurze oraz wymagające planów przeciwdziałania w sytuacji wystąpienia awarii przemysłowej.

3.2.8. PRIORYTET VIII. Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi

I. Cel operacyjny: Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie bieżącej kontroli w zakresie wydawanych koncesji oraz eliminacja nielegalnego ich wydobywania**

Geolog Powiatowy

Starosta Myśliborski w latach 2014-2015 nie wydawał koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż. Na terenie powiatu myśliborskiego obecnie nie ma złóż objętych właściwością starosty, tym samym nie prowadzono kontroli w zakresie wydanych koncesji.

W roku 2014 Starosta Myśliborski jako organ właściwy, nie prowadził żadnego postępowania ws. nielegalnej eksploatacji kopalni. Z kolei w roku następnym Starosta nie był już organem właściwym do prowadzenia postępowania ws. nielegalnej eksploatacji kopalni.

Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu

Przeprowadzono kontrole w ramach nadzoru nad ruchem zakładów górniczych wydobywających kopalinę objętą prawem własności nieruchomości gruntowej: Zakład Górniczy Barlinek (m. Barlinek, gm. Barlinek), Zakład Górniczy Chlewice (m. Chlewice, gm. Boleszkowice), Zakład Górniczy Golin (m. Golin, gm. Nowogródek Pomorski), Zakład Górniczy Kaleńsko (m. Kaleńsko, gm. Boleszkowice), Zakład Górniczy Namyślin – Wielopole (m. Namyślin, gm. Boleszkowice), Zakład Górniczy Płonno 1 (m. Płonno, gm. Barlinek). Kontrolowano bezpieczeństwo prowadzonych robót podczas eksploatacji złóż lub likwidacji zakładów górniczych, kontrola zgodności prowadzonych robót górniczych z planem ruchu i innymi dokumentami obowiązującymi, w tym zakresie, kontrola ewidencji zasobów złóż oraz zagadnienia ochrony środowiska. Finansowanie i koszt – środki własne.

Geolog Wojewódzki

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono kontrolę opłat eksploatacyjnych za wydobytą kopalinę.

- **Działanie ekologiczne: Ochrona obszarów występowania złóż kopalni poprzez sporządzanie wytycznych do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego**

Gmina Myślibórz

Działanie zrealizowano.

Gmina Boleszkowice

Działanie zrealizowane- aspekty zawarte w obowiązującym stadium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Boleszkowice uchwalonego uchwałą nr XXVIII/128/05 Rady Gminy Boleszkowice w dniu 31 marca 2005 roku.

Gmina Nowogródek Pomorski

Zadanie zrealizowane w opracowanym studium.

- **Działanie ekologiczne: Uwzględnienie w planach zagospodarowania, przestrzennego wszystkich znanych złóż w granicach ich udokumentowania wraz z zapisami o ochronie ich obszarów przed trwałym zainwestowaniem**

Gmina Myślibórz

Działanie zrealizowano.

Gmina Boleszkowice

Działanie realizowane w sposób ciągły w chwili sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego na terenie występowania złóż kopalni.

Gmina Nowogródek Pomorski
Zadanie realizowane ciągle.

• **Działanie ekologiczne: Wykorzystanie nowoczesnych technik poszukiwawczych i wydobywczych**

Okręgowy Urząd Górniczy w Poznaniu

W ramach nadzoru nad ruchem zakładów górniczych tut. Urzędu kontroluje: wykorzystanie nowoczesnych technik wydobywczych, racjonalną gospodarkę złożami ropy naftowej i gazu ziemnego (ewidencja złóż, dotrzymywanie parametrów wydobycia, maksymalnych poborów i kontrola stopnia szcerpania złóż), gospodarkę wodami złożowymi, odpadami wydobywczymi, niebezpiecznymi oraz gospodarkę wodną, zapewnienie przez przedsiębiorcę bezpieczeństwa pożarowego i powszechnego, spełnienie przez przedsiębiorcę obowiązków w zakresie ratownictwa górniczego, likwidację oznaczonych części zakładu górniczego oraz rekultywację gruntów po działalności górniczej, prowadzenie przez przedsiębiorcę funduszu likwidacji zakładu górniczego oraz sposób wykorzystania zgromadzonych na nim środków.

Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA Oddział w Zielonej Górze

W okresie sprawozdawczym zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

1. budowa stałej instalacji do zatłaczania cieczy nawadniającej złoża ropy naftowej i gazu ziemnego BMB - podjęte działanie ma wpływ na cel operacyjny, czyli minimalizację strat w eksploatowanych złożach i polega na zwiększeniu stopnia czerpania zasobów węglowodorów ze złoża poprzez zatłaczanie cieczy technologicznej oddzielonej w trakcie procesów technologicznych realizowanych na OC Barnówko; ponadto podjęte działanie ma wpływ na ochronę środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego w związku z wyeliminowaniem przewozu autocysternami wody technologicznej (5-6 kursów dziennie), co pozwoliło całkowicie wyeliminować oddziaływanie spalin pochodzących z pracy silników samochodowych na środowisko, jak również emisję oparów węglowodorów lekkich i siarkowodoru, powstającą podczas tankowania i roztasowywania autocystern,
2. budowa instalacji odsalania ropy naftowej na OC Barnówko; podjęte działanie ma wpływ na cel operacyjny, czyli minimalizację strat w eksploatowanych złożach poprzez zwiększenie stopnia czerpania złoża,
3. zatłaczanie gazu nadmiarowego do złoża BMB (Barnówko-Mostno-Buszewo), którego celem jest zwiększenie stopnia czerpania zasobów ropy naftowej poprzez zastosowanie tzw. wtórnej metody eksploatacji złoża, polegającej na zatłaczaniu gazu ziemnego do złoża w celu podtrzymywania/ ograniczania spadku ciśnienia złożowego,
4. wymiana palników na kotle parowym H-530 co miało na celu zwiększenie efektywności całego układu parowego na OC Barnówko, co z kolei przełożyło się na zmniejszoną emisję zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego.

EXALO Grupa PGNiG

W okresie sprawozdawczym realizowano roboty geologiczne związane z wierceniem bądź rekonstrukcją otworów wiertniczych za węglowodorami na

zlecenie i w ramach koncesji PGNiG S.A. z siedzibą w Warszawie. Roboty geologiczne realizowano przy wykorzystaniu nowoczesnych technik wiertniczych z poszanowaniem środowiska naturalnego.

- **Działanie ekologiczne: Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin**

Geolog Powiatowy

Stosownie do obowiązujących od dnia 1 stycznia 2015 r. przepisów, wprowadzonych przez ustawę z dnia 11 lica 2014 r. o zmianie ustawy- Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw, jedynym postępowaniem prowadzonym w zakresie wydobywania kopaliny bez wymaganej koncesji jest postępowanie prowadzone przez organy nadzoru górniczego w sprawie naliczania opłaty podwyższonej, o której mowa w art. 140 ust. 3 pkt 3 ustawy Prawo geologiczne i górnicze. W roku 2014 Starosta Myśliborski jako organ właściwy, nie prowadził żadnego postępowania ws. nielegalnej eksploatacji kopalin.

- Działanie ekologiczne: Współdziałanie organów administracji publicznej w tworzeniu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem kopalin i ich ochroną przed trwałym zainwestowaniem nie górniczym

Geolog Powiatowy

W latach 2014-2015 Starosta Myśliborski jako organ administracji geologicznej nie był właściwy do opiniowania studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Geolog Wojewódzki

W okresie sprawozdawczym, opiniowano studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z art. 11 pkt 6 lit. g i art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz plany zagospodarowania przestrzennego zgodnie z art. 17 pkt 6 lit. a i art. 24 ust. 1.

Gmina Myślibórz

Działanie realizowano.

Gmina Boleszkowice

Działanie realizowane w sposób ciągły.

Gmina Nowogródek Pomorski

Przestrzegano przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym a tym samym uwzględniono opinie i uwagi organów.

- **Działanie ekologiczne: Ochrona niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego**

Powiat Myśliborski

W 2014 r. Starosta Myśliborski nie brał udziału w procesach planowania przestrzennego jako organ administracji geologicznej w zakresie złóż kopalin. Na

podstawie zapisów wówczas obowiązującej ustawy z dnia 09.06.2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2011 r. Nr 163, poz. 981) dotychczasowa kompetencja starosty jako organu administracji geologicznej w zakresie opiniowania wynikającego z ustawy z dnia 27.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647 ze zm.), stała się kompetencja marszałka województwa.

Stosownie do obowiązujących od dnia 1 stycznia 2015 r. przepisów, wójt, burmistrz po podjęciu przez radę gminy uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu miejscowego występuje o opinię o projekcie planu w szczególności do właściwych organów administracji geologicznej w zakresie udokumentowanych złóż kopalin. W roku 2015 Starosta Myśliborski jako organ administracji geologicznej zaopiniował pięć projektów planów miejscowych. Tereny objęte ww. planami znajdowały się poza terenami udokumentowanych złóż kopalin będących we własności Starosty Myśliborskiego.

Geolog Wojewódzki

Działanie realizowano poprzez opiniowanie planów zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z art. 17 pkt 6 lit. a i art. 24 ust. 1. Udzielono również koncesji na eksploatację złóż kopalin z wyszczególnieniem, jakich kopalin dotyczą i wielkością zasobów oraz wydobywania.

Gmina Myślibórz

Działanie zrealizowano (ujęto w planach zagospodarowania przestrzennego i w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego).

Gmina Boleszkowice

Działanie realizowane w sposób ciągły.

Gmina Nowogródek Pomorski

Działanie realizowane w sposób ciągły.

3.2.9. PRIORYTET IX. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych.

I. Cel operacyjny: Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa i innych rodzajów działalności gospodarczej

- **Działanie ekologiczne: Promocja rolnictwa ekologicznego i zintegrowanego, poprzez szkolenia rolników (zgodnych z wymogami ochrony środowiska i przyrody)**

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach Terenowy Zespół Doradców w Myśliborzu

W przedmiotowym zakresie przeprowadzono sześć szkoleń oraz doradztwo w stu gospodarstwach rolnych; źródło finansowania: środki własne.

- **Działanie ekologiczne: Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi**

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach Terenowy
Zespół Doradców w Myśliborzu

Doradztwo w stu gospodarstwach rolnych, w tym rolnicy objęci zobowiązaniami rolno-środowiskowymi z PROW 2007-2013 oraz PROW 2014-2020. W latach 2014 i 2015 przeszkolono ok. 170 osób z zakresu „Stosowanie środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego(...)”; źródło finansowania: środki własne.

- **Działanie ekologiczne: Ochrona gleb przed erozją i zakwaszeniem, ograniczenie zjawisk nadmiernej eksploatacji i zanieczyszczenia gleb również w innych sektorach gospodarki oraz ochrona gleb przed zakwaszeniem oraz działania zmierzające do odkwaszenia gleb**

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach Terenowy
Zespół Doradców w Myśliborzu

W ww. zakresie przeprowadzono doradztwo w 300 gospodarstwach rolnych;
źródło finansowania: środki własne.

II. Cel operacyjny: Inwentaryzacja i rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych

- **Działanie ekologiczne: Rozwój systemu identyfikacji i monitoringu terenów zdegradowanych, w tym: prowadzenie monitoringu azotu mineralnego w glebie, prowadzenie monitoringu azotu i fosforu w wodach do głębokości 90 cm pod powierzchnią gleby, prowadzenie monitoringu siarki siarczanowej i ogólnej w glebie**

Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gorzowie Wlkp.

W okresie sprawozdawczym prowadzono monitoring azotu i fosforu w wodach do głębokości 90 cm pod powierzchnią gleby. Próbkę glebowe do monitoringu pobierane są w stałych punktach, w okresach wczesnowiosennym i wczesnojesiennym. Na terenie powiatu myśliborskiego znajduje się siedem takich punktów w pięciu miejscowościach, a dla monitoringu w wodach dwa punkty w dwóch miejscowościach.

3.2.10. PRIORYTET X. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców

I. Cel operacyjny: Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie działań dotyczących możliwości wykorzystania alternatywnych źródeł energii oraz poszanowania energii (np. kampanii, szkoleń, konferencji itp.)**

Powiat Myśliborski

W 2015 roku zorganizowane zostało przez Starostwo Powiatowe – Wydział Budownictwa i Ochrony Środowiska, z inicjatywy firmy pITERN Sp. z o. o. z siedzibą w Przeźmierowie Forum Energii Odnawialnej. Tematem spotkania było

wykorzystanie ogniw fotowoltaicznych do uzyskania energii elektrycznej. Przedstawiciele firmy pITERN opowiedzieli o obiektywnych zaletach korzystania z lamp solarnych, fotowoltaik i kolektorów słonecznych. Wystąpieniu towarzyszyła prezentacja multimedialna, z której można było dowiedzieć się jak wyglądają tego typu instalacje, ile kosztują i jak szybko zwraca się inwestycja w energię słoneczną. Głównym celem Forum było przekazanie zagadnień dotyczących fotowoltaiki (zapotrzebowania energetycznego w gospodarce, przepisów prawnych w tym zakresie), budowy, schematu działania, sposobu montażu kolektorów słonecznych, możliwości dofinansowania instalacji solarnej. Spotkanie cieszyło się sporym zainteresowaniem i żywą dyskusją. Na sali obecni byli bowiem przedstawiciele władz samorządowych i lokalnych, przedstawiciele gmin, nadleśnictw, szkół, przedsiębiorcy, przedstawiciele gospodarstw rolnych z terenu powiatu myśliborskiego.

Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego

W 2014 r. przeprowadzono otwarty konkurs ofert na realizację zadań z zakresu edukacji ekologicznej pn. Promowanie proekologicznych zachowań w zakresie niskiej emisji przy zastosowaniu różnych form edukacji. W ramach tego zadania zrealizowano dwa przedsięwzięcia: „Weź głęboki oddech” oraz „ABC finansowania zielonych inwestycji niskoemisyjnych- publikacja”. Na realizację zadania przeznaczono środki w wysokości 57 365,60 zł środki własne. Zorganizowano również VI konferencję naukowo- techniczną pn. „Odnawialne źródła energii szansą zrównoważonego rozwoju regionu”. Konferencja odbyła się 28 marca 2014 r. przy okazji Targów Energii Konwencjonalnej i Odnawialnej. Na realizację zadania przeznaczono środki własne w wysokości 735 zł. Z kolei w 2015 r. przeprowadzono otwarty konkurs ofert na realizację zadań z zakresu edukacji ekologicznej pn. Promowanie proekologicznych zachowań w zakresie ochrony powietrza ze szczególnym uwzględnieniem ograniczania niskiej emisji. W ramach tego zadania zrealizowano następujące przedsięwzięcia: „BY POWIETRZE BYŁO LEPSZE”, „Kampania edukacyjno- informacyjna „Nie truj powietrza- dbaj o klimat od najmłodszych lat” wraz z edukacją dzieci niepełnosprawnych- „sprawnych inaczej”, „Bezpłatny Magazyn edukacyjny ECOSTYL”, „Niskoemisyjne Zachodniopomorskie- przewodnik po nowoczesnych niskoemisyjnych źródłach ciepła”, „Promocja ekologicznych środków transportu na terenie województwa zachodniopomorskiego”. Na realizację przeznaczono środki w wysokości 149 460 zł środki własne. Zorganizowano także: 1) VII konferencję naukowo- techniczną pn. „Odnawialne źródła energii szansa zrównoważonego rozwoju regionu”; konferencja odbyła się 27 marca 2015 r. przy okazji Targów Energii Konwencjonalnej i Odnawialnej, na realizację zadania przeznaczono środki w wysokości 365 zł środki własne; 2) zorganizowano seminarium na temat ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii; seminarium odbyło się 8 kwietnia 2015 r; wydatkowano środki w wysokości 2200 zł środki własne.

Centrum Wspierania Biznesu w Dębnie

W dniu 4 września 2014 r. zorganizowano spotkanie z przedstawicielem firmy PITERN dot. energii odnawialnej. Ponadto Centrum Wspierania Biznesu w dniu 21 kwietnia 2015 r. z zainteresowanym mieszkańcami Dębna uczestniczyło w konferencji „Fotowoltaika jako energia przyszłości” – Sarbinowo. Konferencja połączona była ze zwiedzaniem Transgranicznego Centrum Edukacji Ekologicznej w Sarbinowie. Ponadto została wyznaczona strefa kooperacyjna, w której swoją ofertę handlową zaprezentowali uczestnicy konferencji. Sympozjum dotyczyło

zastosowań energii odnawialnej, odpowiedzi na pytania, czy fotowoltaika jest w ogóle opłacalna, certyfikacji instalatorów OZE, Programu PROSUMENT czyli jak uzyskać do 40% dotacji na zakup i montaż instalacji do produkcji energii elektrycznej i ciepłej z OZE.

Centrum Usługowo Doradcze w Dębnie

W dniu 4 października 2015 r. zorganizowano wyjazd dla grupy mieszkańców Dębna na konferencję pt. Pozyskiwanie i wykorzystanie paliw alternatywnych – Kołobrzeg. Pracownicy CUD Dębno wraz z grupą zainteresowanych tematyką osób uczestniczyli w konferencji zorganizowanej przez CUD Koszalin. Spotkanie dotyczyło pozyskiwania i wykorzystania paliw alternatywnych. Program konferencji poruszał m.in.: wymagania prawne dotyczące pozyskiwania i wykorzystania paliw alternatywnych, koncepcji przetwarzania odpadów, technologii spalania paliw alternatywnych (instalacje małych spalarni na paliwa alternatywne) Zainteresowane osoby mogły zwiedzać Regionalną Instalację Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Kołobrzegu.

Gmina Myślibórz

Działanie było realizowane poprzez współpracę z różnymi firmami (organizacja spotkań). Edukacja ekologiczna na temat odnawialnych źródeł energii prowadzona jest m.in. w placówkach oświatowych.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 w Myśliborzu

Działanie realizowano poprzez przeprowadzenie lekcji poglądowych na temat wykorzystania alternatywnych źródeł energii na świecie.

Zespół Szkół im. Noblistów Polskich w Myślibórz

Przeprowadzono cykl lekcji w klasach licealnych (2 i 3) nt. energii odnawialnej i nieodnawialnej, przygotowano plakaty dotyczące wad i zalet alternatywnych źródeł energii.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. Juliusza Słowackiego w Dębnie

Zorganizowano konkurs geologiczno- środowiskowy XV edycja Pt. „Od Pionierów życia gazu łupkowego”. Ponadto na lekcjach biologii omawiano temat „Odnawialne i nieodnawialne zasoby przyrody. Alternatywne źródła energii” w klasach III LO.

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie działań podnoszących wiedzę z zakresu właściwej gospodarki odpadami (np. szkolenia, konferencje, kampanie)**

Powiat Myśliborski

Dążąc do podnoszenia świadomości w zakresie właściwej gospodarki odpadami, zamieszczono na stronie internetowej powiatu oraz na tablicy ogłoszeń Starostwa porady na temat utylizacji azbestu, wskazując m.in. kto może zdjąć eternit z dachu.

Gmina Barlinek

Działanie realizowano w następujący sposób:

- a) kampania informacyjno-edukacyjna „Czyste jutro w naszej Gminie” realizowana od listopada 2013 r. do marca 2014 r., cele projektu: aktywizacja mieszkańców gminy Barlinek do działań mających na celu poprawę środowiska, wzrost efektywności selektywnej zbiórki odpadów, właściwe postępowanie z odpadami wytwarzanymi w gospodarstwie domowym, zaangażowanie szkół i przedszkoli w konkursach ekologicznych, wydanie materiałów edukacyjno – promocyjnych: ulotek, plakatów, planów lekcji, zakładki do książek, malowanek, toreb ekologicznych, magnesów na lodówkę, informatorów ekologicznych, organizacja konkursów ekologicznych dla poszczególnych grup wiekowych (koszt kampanii 24000 zł , dotacja 15800 zł z WFOŚiGW),
- b) kwiecień 2014 r. Światowy Dzień Ziemi akcja „Wiosenne porządki w Dniu Ziemi” (koszt zakupu worków foliowych, rękawic 907,62 zł),
- c) wrzesień 2014r. akcja sprzątanie świata pod hasłem „Turysto Szanuj środowisko” (koszt zakupu worków foliowych, rękawic 272,38 zł),
- d) listopad 2014 r. akcja grabienie liści kasztanowców w ramach programu „Pomóżmy kasztanowcom” (koszt zakupu worków foliowy 302,56 zł),
- e) udział w akcji ekologicznej Listy dla Ziemi (wspieranie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji i palenia śmieci),
- f) kwiecień 2015r. Światowy Dzień Ziemi pod hasłem „Z energią zmienimy źródła” – akcja sprzątanie gminy „Wiosenne porządki w Dniu Ziemi”.

Gmina Dębno

W 2015 r. prowadzono dwukrotnie szkolenia na PSZOK-u z dziećmi szkolnymi i przedszkolnymi jak segregować odpady. We wszystkich sołectwach podczas zebrań wiejskich w omawianym okresie były przedstawiane zagrożenia środowiskowe jakie występują na terenie naszej gminy.

Centrum Usługowo Doradcze w Dębnie

W dniu 31 marca 2015 r. zorganizowano wyjazd dla grupy mieszkańców Dębna na konferencję do Koszalina pt. Zamówienia in-house w gospodarce odpadami w świetle polsko-niemieckich doświadczeń oraz uwarunkowań krajowych. Konferencja zorganizowana przez Centrum Usługowo Doradcze Euroregionu w Koszalinie. Celem konferencji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi było stworzenie platformy do wymiany polsko-niemieckich doświadczeń w celu wypracowania wspólnego, jednolitego modelu zarządzania gospodarką komunalną ze szczególnym uwzględnieniem dbałości o środowisko naturalne. Konferencja w Koszalinie, ukazała szeroki wachlarz potrzeb współczesnych przedsiębiorstw zarządzających gospodarką komunalną.

Gmina Myślibórz

Przekazywano mieszkańcom gminy ulotki i broszury informacyjne, zamieszczano na tablicach ogłoszeń oraz na stronie internetowej tut. Urzędu informacje, dotyczące postępowania z odpadami komunalnymi zmieszanymi, bioodpadami, papierem, szkłem, plastikiem i opakowaniami po nich, zużytymi urządzeniami elektrycznymi i elektronicznymi, azbestem, gabarytami, oponami, lekami, zużytymi bateriami i akumulatorami, chemikaliami i opakowaniami po nich, rozpuszczalnikami, olejami odpadowymi, lampami żarowymi, halogenowymi i świetlówkami.

Gmina Boleszkowice

Zadania realizowane na bieżąco, w ramach zaistniałych potrzeb, przy współpracy Związku Gmin Dolnej Odry.

- **Działanie ekologiczne: Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne**

Gmina Dębno

Zadanie realizowane na bieżąco szczególnie przez placówki oświatowe na terenie gminy.

Gmina Myślibórz

Edukacja ekologiczna w tym zakresie prowadzona była w placówkach oświatowych.

Gmina Nowogródek Pomorski

W trakcie odczytów wodomierzy pracownicy urzędu zwracają uwagę na duże zużycia wody i sugerują metody racjonalnego jej wykorzystywania.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 w Myśliborzu

Uczniowie klas I przygotowali prezentację na temat: „Optymalizacja zużycia wody przez indywidualnego użytkownika”. Przeprowadzono także pogadanki w klasach I, dotyczących właściwej gospodarki wodą w naszych domach i sposobów oszczędnego jej wykorzystania.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. Juliusza Słowackiego w Dębnie

Na lekcjach biologii omawiany były tematy „Biotechnologia w ochronie środowiska” oraz „Woda cud życia”.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. kpt. hm. Andrzeja Romeckiego „Morro” w Barlinku

W szkole na zajęciach koła przyrodniczo- ekologicznego prowadzona jest akcja edukacyjno – informacyjna w czasie której propaguje się oszczędzanie wody. Na zajęciach uczniowie wykonują m.in.: doświadczenia pokazujące jak należy oszczędzać wodę i za pomocą jakich metod, rozpowszechnianie informacji mówiącej, że warto oszczędzać wodę (plakaty, zdjęcia, rysunki, napisy w łazienkach mówiące o dokręcaniu kranów jako indywidualnym i globalnym zakresie oszczędzania wody).

Stowarzyszenie „Lider Pojezierza” w Barlinku

Zrealizowano projekt „Święto Ryby- Świętem Miasta”- festyn kulturalno-promocyjno- edukacyjny o zasięgu gminnym; środki 50 000,00 zł.

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie działań mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie wpływu na jakość wód nieprawidłowej gospodarki ściekowej w domostwach i gospodarstwach rolnych (np. spotkania, prelekcje, szkolenia)**

Gmina Dębno

Zadanie realizowane na bieżąco. Organizowane są spotkania w sołectwach z mieszkańcami. W trakcie kontroli właściciele nieruchomości są uświadamiani w zakresie utrzymania porządku i czystości oraz o prawidłowej gospodarce ściekowej.

Gmina Myślibórz

Uświadamianie mieszkańców o ich obowiązkach m.in. podczas kontroli ich posesji.

Gmina Boleszkowice

Przy współudziale ODR-u organizowane są szkolenia rolników mające na celu zapoznać słuchaczy z prawidłową techniką nawożenia oraz racjonalnej uprawy gruntów rolnych.

Gmina Nowogródek Pomorski

Podczas przeprowadzania kontroli w domostwach w przypadku wykrycia jakichkolwiek nieprawidłowości, uświadamia się mieszkańców o szkodliwości ich działań na zdrowie i życie.

- **Działanie ekologiczne: Organizowanie szkoleń dla rolników z zakresu właściwego nawożenia, promocji rolnictwa ekologicznego, stosowania dobrych praktyk rolniczych i ochrony gleb**

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach Terenowy Zespół Doradców w Myśliborzu

W ww. zakresie przeprowadzono doradztwo w 300 gospodarstwach rolnych. Dla około 20 gospodarstw rolnych sporządzono również plany nawozowe wraz z bilansem azotu. Źródło finansowania: środki własne.

II. Cel operacyjny: Tworzenie proekologicznych wzorców zachowań, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, w odniesieniu do pozostałych komponentów

- **Działanie ekologiczne: Prowadzenie działań mających na celu rozwiązanie aktualnych problemów środowiskowych (np. przez prowadzenie projektów, akcji, kampanii, szkoleń, itp.)**

Gmina Barlinek

W latach 2014-2015 zrealizowano projekt „Promocja bioróżnorodności w Gminie Barlinek”. W ramach tego projektu przeprowadzono wiele działań np. prelekcji, rajdów, spotkań w czasie których informowano o istniejących problemach środowiskowych i o podejmowanych działaniach mających na celu ich ograniczanie i niwelowanie.

Gmina Dębno

Działanie realizowano poprzez przeprowadzanie różnorodnych akcji ekologicznych, tj.:

1. akcja organizowana przez Gminę Dębno, Nadleśnictwo Dębno oraz Nadleśnictwo Różańsko „Światowy Dzień Ziemi”, czyli akcje prowadzone corocznie wiosną dla popularyzacji idei ochrony przyrody, wiedzy ekologicznej i dobrych postaw społecznych. W akcji udział wzięły dzieci i młodzież z przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych oraz zorganizowane grupy osób dorosłych mieszkańców i poszczególnych sołectw. Udział w akcji wzięło 700 osób,
2. akcja zorganizowana przez Stowarzyszenie „Jedźmy Razem” w ramach akcji „Dzień Ziemi”. Uczestniczyło 30 dorosłych osób, głównie mieszkańców ulicy Demokracji oraz podopieczni Fundacji Brata Alberta w Dębnie,
3. akcja „Sprzątanie Świata”, uczestnicy akcji: sołtysi wsi i mieszkańcy, dzieci i młodzież ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Placówka Wielofunkcyjna, Zarząd Dróg Krajowych i Autostrad, Nadleśnictwo Dębno, Nadleśnictwo Różańsko. Gmina Dębno zapewniła worki do gromadzenia zmieszanych odpadów komunalnych i rękawice dla dzieci i młodzieży ze szkół i przedszkoli. Odpady zbierali pracownicy Społecznie-Użyteczni zatrudnieni przy Urzędzie Miejskim w Dębnie wraz z Nadleśnictwem Dębno i Różańsko,
4. akcja lokalnej społeczności wsi Oborzany „Zbiórka zużytych opon samochodowych i ciągnikowych”. Opony zgromadzili mieszkańcy wsi na boisku, stanowiącym własność Gminy Dębno. Zebrano 61 ton opon,
5. akcja „Pomóżmy Kasztanowcom” realizowana we współpracy z Nadleśnictwem Dębno polegająca na grabieniu i zbieraniu do worków liści kasztanowca. Uczestniczyło w niej 9 szkół, 2 przedszkola, łącznie 366 osób. Organizowana na terenie gminy po raz ósmy.

Gmina Myślibórz

Edukacja ekologiczna w tym zakresie prowadzona była w placówkach oświatowych.

Gmina Boleszkowice

Działanie realizowane w ramach zajęć lekcyjnych w placówkach oświatowych na terenie gminy Boleszkowice.

- **Działanie ekologiczne: Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia środowiska**

Gmina Barlinek

Są organizowane spotkania w szkołach i przedszkolach np. z policją i strażakami.

Gmina Dębno

Zadanie realizowane na bieżąco. We wszystkich sołectwach podczas zebrania wiejskich w omawianym okresie były przedstawiane zagrożenia środowiskowe jakie mogą wystąpić na terenie gminy. Opracowane są i na bieżąco uaktualniane procedury ewakuacji ludności z miejsc zagrożenia awarią. Miejscowości

zagrożone awarią posiadają systemy alarmowe zintegrowane z gminnym systemem alarmowym.

Gmina Myślibórz

Edukacja w tym zakresie prowadzona była w placówkach oświatowych.

Gmina Boleszkowice

Działanie realizowane w ramach zajęć lekcyjnych w placówkach oświatowych na terenie Gminy Boleszkowice (Zespół Szkół w Boleszkowicach);

• **Działanie ekologiczne: Działania promujące i podnoszące poziom wiedzy dot. walorów środowiska przyrodniczego**

Gmina Barlinek

Działanie było realizowane poprzez prowadzenie działań, mających na celu rozwiązanie aktualnych problemów środowiskowych (np. przez prowadzenie projektów, akcji, kampanii, szkoleń, itp.). Zrealizowano wiele wycieczek po okolicy Barlinka dla firm zewnętrznych, ukazując przyrodnicze atrakcje regionu. Piękno przyrody reklamowane było również na targach i prezentacjach turystycznych takich jak „Piknik nad Odrą” w Szczecinie, Targi w Poznaniu i Berlinie w 2014 i 2015 r. W latach 2014-2015 zrealizowano projekt „Promocja bioróżnorodności w Gminie Barlinek”. Projekt został zrealizowany w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego, jako działanie: Promowanie bioróżnorodności i ochrona przyrody (w tym NATURA 2000). Wartość projektu: 378 335.00 PLN, w tym dofinansowanie: 283 197,75 PLN.

Gmina Dębno

Działanie realizowane na bieżąco. W roku 2014 Rada Sołecka wsi Warnice ramach udziału w projekcie organizowanym przez Stowarzyszenie Lider Pojezierza zorganizowała projekt pn. „Przyroda to Przygoda” „Spotkania Przyrodników – Warnice 2014”. Mieszkańcy wsi Warnice oraz mieszkańcy gminy Dębno w sposób twórczy zapoznawali się z historią, przyrodą i kulturą wsi Warnice, a także wsi Dyszno. W czasie Spotkań Przyrodników korzystali również z najnowszej w Gminie Dębno trasy turystycznej Nordic Walking, włączonej do projektu „Włóczykije Pojezierza” realizowanego przez pięć, współpracujących ze sobą LGD, w tym Lider Pojezierza. Organizowane były również akcje pn. Spotkania Przyrodników, podczas których uczestnicy wykonywali różne zadania związane z ochroną przyrody. W Spotkaniach Przyrodników wzięło udział 108 osób.

Gmina Boleszkowice

Działanie realizowane w ramach zajęć lekcyjnych w placówkach oświatowych na terenie Gminy Boleszkowice .

Gmina Myślibórz

Edukacja przyrodnicza prowadzona była w placówkach oświatowych.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 w Myśliborzu

Przeprowadzono lekcje poglądowe i pogadanki wśród uczniów, które dotyczyły działań na rzecz zachowania równowagi w środowisku przyrodniczym, działań na rzecz ochrony przyrody w Polsce, znaczenia odnawialnych źródeł dla gospodarki światowej, kontynuacji zbiórki plastikowych nakrętek jako sposobu kreowania prawidłowych zachowań w sytuacjach zagrożenia dla środowiska. Ponadto zorganizowano wyjazd klasy mundurowej do szkółki leśnej Nadleśnictwa Myślibórz połączony z wykładem na temat „Walorów środowiska przyrodniczego”. Odbył się również konkurs na film przyrodniczy dot. środowiska naturalnego „Organizmy w środowisku wodnym i lądowym”.

Zespół Szkół im. Noblistów Polskich w Myśliborzu

Pogadanka w klasach 3 gimnazjum i 3 liceum odnośnie potrzeby ochrony środowiska naturalnego oraz korzyści wynikające z uchwalania nowych form ochrony.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. Juliusza Słowackiego w Dębnie

Uczniowie wzięli udział w akcji „Spotkania Przyrodników 2014”, na lekcjach biologii omówiono tematy dotyczące bioróżnorodności i ochrony środowiska, z kolei na lekcjach przyrody i chemii temat „Ochrona przyrody”.

Zespół Szkół i Placówek w Smolnicy

W ramach edukacji ekologicznej kształtowane są podstawy proekologiczne w szkole. Każdego roku uczniowie biorą aktywny udział w akcji *Sprzątanie Świata* oraz w akcji *Ratujmy Kasztanowce*. W miesiącu marcu obchodzony jest *Między Narodowy Dzień Lasów*, w kwietniu *Międzynarodowy Dzień Ziemi*, w czerwcu *Dzień ochrony Środowiska*. Uczniowie uczestniczą w imprezach ekologicznych w szkole, przygotowują plakaty, wystawy, gazetki, apele. Na zajęciach pozalekcyjnych młodzież rozwija zainteresowania przyrodnicze i ekologiczne oraz podnosi poziom wiedzy i umiejętności, dotyczące środowiska przyrodniczego.

Stowarzyszenie „Lider Pojezierza” w Barlinku

Realizacja projektu „Uczę się, mieszkam i odpoczywam w zieleni”- innowacyjne zagospodarowanie przestrzeni publicznej; środki- 43 755,24 zł, organizacja imprezy kulturalno-rekreacyjnej „Świętojanki z Królową Puszczy Barlineckiej” związanej z promocją lokalnych walorów Gminy 6 Barlinek; środki: 45 105,80 zł.

III. Cel operacyjny: Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem

- **Działanie ekologiczne: Utworzenie i utrzymanie systemu do zarządzania informacjami o stanie środowiska**

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie (WIOŚ)

Przeprowadzono aktualizacja danych portalu Geopomerania.pl. System GEOPOMERANIA ma na celu udostępnienie informacji o stanie środowiska województwa zachodniopomorskiego szerokiemu gronu odbiorców. Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu Państwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013.

- **Działanie ekologiczne: Utworzenie platformy internetowej do prezentowania danych o stanie środowiska**

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie (WIOŚ)

W okresie sprawozdawczym utworzono portal o jakości powietrza na stronie internetowej www.gios.gov.pl, aktualizowane są także informacje o stanie środowiska na stronie internetowej WIOŚ w Szczecinie www.wios.szczecin.pl, PRTR - zintegrowany rejestr uwalniania i transferu zanieczyszczeń na poziomie Wspólnoty (europejski PRTR) w postaci publicznie dostępnej elektronicznej bazy danych.

4. PODSUMOWANIE

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego (PPOŚ 2013-2016) stanowi podstawowe narzędzie do prowadzenia polityki ekologicznej w powiecie. Co do zasady, głównym założeniem w tworzeniu programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach jest to, by ich realizacja prowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyła warunki dla wdrażania wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Analizując realizację programu na szczeblu powiatu należy pamiętać, że zadania o charakterze wykonawczym, czyli mające bezpośredni wpływ na stan środowiska i związane z jego ochroną przed szkodliwym oddziaływaniem, obciążają w większości samorządy gminne i podmioty gospodarcze.

W niniejszym Raporcie przedstawiono działania, które były realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego w latach 2014-2015. Do najważniejszych zadań w okresie sprawozdawczym, służących poprawie stanu środowiska na terenie powiatu, w które angażował się Powiat Myśliborski i Gminy powiatu, można zaliczyć:

1. termoizolację budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych,
2. zmianę sposobu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie,
3. przebudowę dróg, w tym działania w kierunku poprawy jakości dróg i chodników w powiecie,
4. rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, w tym modernizację i budowę oczyszczalni ścieków, budowę sieci kanalizacji, modernizacja stacji uzdatniania wody,
5. działalność edukacyjną.

Z uwagi na wskazane w 2014 r. przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Szczecinie na terenie powiatu obszary z przekroczeniami normatywnych stężeń benzo(a)pirenu, także z przekroczeniami dopuszczalnej dobowej wartości stężenia pyłu PM 10 w okresie grzewczym (jesień-zima), bardzo ważnym celem do zrealizowania na terenie Powiatu Myśliborskiego jest ograniczanie niskiej emisji, także zmiana sposobu ogrzewania budynków użyteczności publicznej na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie. Jako główną przyczynę ww. przekroczeń wskazuje się bowiem niską emisję pochodzącą z indywidualnego ogrzewania mieszkań.

Coraz większa świadomość ekologiczna mieszkańców powiatu, przyczynia się do racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody. Dlatego też należy kontynuować i podejmować nowe działania, mające na celu kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Poszczególne działania określone w Programie ochrony środowiska w latach 2014-2015 zostały zrealizowane w zróżnicowanym stopniu, wynikającym głównie z ograniczonych dostępnych środków finansowych na ochronę środowiska. Należy jednak podkreślić fakt nie pogorszenia się ogólnego stanu środowiska w powiecie.

Fakt niewykonania pewnych działań należy traktować tylko jako konieczność przeniesienia ich na następny okres. Celowym może być także weryfikacja słuszności niektórych działań przy aktualizacji danych w następnych 2 latach. W chwili obecnej należy stwierdzić, że program ochrony środowiska jest sukcesywnie realizowany, w miarę możliwości finansowych.

OPRACOWAŁA:

*Magdalena Szokaluk – Inspektor w Wydziale Budownictwa i Ochrony Środowiska
Starostwa Powiatowego w Myśliborzu*

Sprawdziła i zatwierdziła:

*Wioletta Walińko – Zastępca Naczelnika Wydziału Budownictwa i Ochrony
Środowiska Starostwa Powiatowego w Myśliborzu*

